

Briuselis, 2017 m. gruodžio 13 d.
(OR. en)

15236/17

Tarpinstitucinė byla:
2016/0382 (COD)

ENER 486
CLIMA 335
CONSOM 383
TRANS 532
AGRI 666
IND 352
ENV 1015
CODEC 1969

PRANEŠIMAS

nuo:	Nuolatinių atstovų komiteto (COREPER I)
kam:	Tarybai
Ankstesnio dokumento Nr.:	8697/5/17 ENER 149 CLIMA 106 CONSOM 165 TRANS 159 AGRI 237 IND 97 ENV 394 CODEC 698 REV 5
Komisijos dok. Nr.:	15120/1/17 ENER 417 CLIMA 168 CONSOM 298 TRANS 479 AGRI 650 IND 261 ENV 757 IA 130 CODEC 1802 REV 1 (en) + ADD 1 REV 1 (en)
Dalykas:	Pasiūlymas dėl EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVOS dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją (nauja redakcija) – Bendras požiūris

1. 2016 m. lapkričio 30 d. Komisija priėmė dokumentų rinkinį „Švari energija visiems europiečiams“, į kurį įtrauktas ir pirmiau nurodytas pasiūlymas. Šis dokumentų rinkinys TTE tarybai (energetika) buvo pristatytas 2016 m. gruodžio mėn. Dėl jo ministrai pirmą kartą keitėsi nuomonėmis 2017 m. vasario mėn., o išnagrinėjus poveikio vertinimus ir po pirmųjų išsamaus pasiūlymų nagrinėjimo raundų, 2017 m. birželio mėn. ministrams buvo pateikta šio dokumentų rinkinio pažangos ataskaita.

Pirmininkaujant Estijai kelis mėnesius vyko intensyvios derybos, įskaitant tris diskusijas Nuolatinių atstovų komitete, kurių rezultatas – subalansuotas kompromisinis tekstas, pateikiamas šio pranešimo priede ir papildyme. Tarybos prašoma susitarti dėl bendro požiūrio, kad būtų pasirengta deryboms su Europos Parlamentu, kuris dėl savo derybų įgaliojimų dėl šio reglamento projekto turėtų susitarti 2018 m. sausio mėn.

2. Po pastarųjų Nuolatinių atstovų komiteto diskusijų, įvykusių gruodžio 8 d., ir kaip ta proga buvo paskelbta, pirmininkaujanti valstybė narė tęsė dvišales konsultacijas su delegacijomis visų pirma šiais dviem pagrindiniais klausimais: atsinaujinančių išteklių energija šilumos ir vėsumos tiekimo sistemoje (23 str.) ir atsinaujinančių išteklių energija transporto sektoriuje (25 str.). Pirmininkaujančios valstybės narės nuomone, šiais dviem svarbiais klausimais įmanoma dar patobulinti kompromisinį tekstą.

Šildymo ir vėsinimo klausimu (23 str.) pirmininkaujančios valstybės narės kompromisiniame tekste numatyta, kad valstybės narės privalo imtis priemonių, kad kasmet vidutiniškai orientaciniai vienu procentu padidintų atsinaujinančių išteklių energijos dalį šiame sektoriuje. Taip pat galima pagrįstai nukrypti nuo šio orientacinio skaičiaus, jei ekonominio efektyvumo analizė, kurioje atsižvelgta į minimalius parametrus, rodo, kad mažesnis nei 1 procento lygis būtų ekonomiškai efektyvus. Valstybės narės, kurių atsinaujinančių išteklių energijos dalis šiame sektoriuje yra didesnė nei 50 %, gali laikyti, kad šį įpareigojimą yra įvykdžiusios.

Atsinaujinančių išteklių energijos transporto sektoriuje klausimu (25 str.) pirmininkaujančios valstybės narės kompromise siekiame spręsti įvairius vienas kitam prieštaraujančius ir besidubliuojančius klausimus šiame sektoriuje. Plataus užmojo požiūris – pasiekti bendrąją tikslą, kad atsinaujinančių išteklių energija transporto sektoriuje kiekvienoje valstybėje narėje sudarytų 14 %, ir papildomą tikslą, kad 3 % sudarytų pažangieji biodegalai, numatant galimybę šiuos degalus skaičiuoti du kartus. Elektromobilumui dar yra kur vystytis, jam paskatinti naudojamas 5 daugiklis, o daugiklis elektriniams traukiniams panaikinamas. Siekiant padidinti investicijų saugumą ir užtikrinti, kad degalų būtų galima gauti per visą laikotarpį, pažangiųjų degalų tikslui pasiekti numatytas tarpinis privalomas tikslas – 1 % 2025 m.

Pirmosios kartos biodegalų viršutinė riba lieka ta pati – 7 % (kaip Sąjungos sutarta 2015 m.), bet ji papildoma nauja paskata valstybėms narėms, kurios gali sumažinti savo bendrąjį tikslą, jei sumažinama 7 % viršutinė riba. Tekste palikta galimybė skirtingai traktuoti biodegalus atsižvelgiant į suvokiamą jų poveikį netiesioginiam žemės naudojimo keitimui.

Pirmininkaujančios valstybės narės nuomone, šiais dviem klausimais bus sunku rasti tikslesnį skirtingų delegacijų pozicijų balansą. Todėl ji prašo ministrų parodyti būtiną lankstumą ir pritarti kompromisui.

3. Tarybos prašoma susitarti dėl bendro požiūrio projekto, išdėstyto šio pranešimo priede ir papildyme.

Komisijos pasiūlymo pakeitimai pažymėti **paryškintuoju šriftu**; išbrauktas tekstas pažymėtas [].

Ankstesnio teksto (dok. 8697/5/17 REV 5 + COR 1) pakeitimai pažymėti **paryškintuoju šriftu ir pabraukti**; išbrauktas tekstas pažymėtas [].

N.B. Teisės tarnybų konsultacinės darbo grupės nuomonė pateikiama dok. 13344/17. Tos nuomonės 1 punkte nurodomas tas pirminio Komisijos pasiūlymo tekstas (įskaitant priedus), kuris turėjo būti paryškintas pilnai. Esminiai pakeitimai, nurodyti 2 punkte, įtraukti į šį tekstą (REV 3).

Pasiūlymas

EUROPOS PARLAMENTO IR TARYBOS DIREKTYVA

dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją (nauja redakcija)

(Tekstas svarbus EEE)

EUROPOS PARLAMENTAS IR EUROPOS SĄJUNGOS TARYBA,

atsižvelgdami į Sutartį dėl Europos Sąjungos veikimo, ypač į jos **192 straipsnio 1 dalį ir**
194 straipsnio 2 dalį,

atsižvelgdami į Europos Komisijos pasiūlymą,

teisėkūros procedūra priimamo akto projektą perdavus nacionaliniams parlamentams,

atsižvelgdami į Europos ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę,

atsižvelgdami į Regionų komiteto nuomonę,

laikydami įprastos teisėkūros procedūros,

kadangi:

- (1) Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB¹ buvo keletą kartų iš esmės keičiama². Kadangi tą direktyvą reikia keisti dar kartą, dėl aiškumo ji turėtų būti išdėstyta nauja redakcija;
- (2) atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo skatinimas yra vienas iš Sąjungos energetikos politikos tikslų, **kurio siekiama šia direktyva. Kartu šia direktyva siekiama aplinkos tikslų – išlaikyti, saugoti ir pagerinti aplinkos kokybę, saugoti žmonių sveikatą ir užtikrinti protingą ir racionalų gamtos išteklių naudojimą plėtojant naujų ir atsinaujinančių formų energiją. Šios direktyvos atveju abu tikslai yra neatsiejamai susiję, nė vienas iš jų nėra antrinis ar netiesioginis kito atžvilgiu.** Didesnis atsinaujinančių išteklių energijos naudojimas yra svarbi priemonė, reikalinga sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir įvykdyti 2015 m. Paryžiaus susitarimą dėl klimato kaitos, Sąjungos 2030 m. klimato ir energetikos politikos strategiją, be kitų dalykų, pasiekti privalomą rodiklį – iki 2030 m. Sąjungoje išmetamų teršalų kiekį sumažinti bent 40 %, palyginti su 1990 m. lygiu, rinkinio. **Sąjungos privalomas 2030 m. atsinaujinančių išteklių energijos tikslas, valstybių narių veiksmai siekiant šio tikslo, įskaitant jų pagrindinius scenarijus 2020 m., pagal kuriuos toliau siekiama nacionalinių bendrųjų tikslų, yra vieni iš elementų, kurie yra itin svarbūs Sąjungos energetikos ir aplinkos politikos atžvilgiu. Kiti iš šių itin svarbių elementų yra, pavyzdžiui, išdėstyti šioje direktyvoje numatytoje sistemoje, skirtoje šilumos ir vėsumos gamybai iš atsinaujinančių išteklių ir iš atsinaujinančių išteklių gaminamiems transporto degalams;**

¹ 2009 m. balandžio 23 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją, iš dalies keičianti bei vėliau panaikinanti Direktyvas 2001/77/EB ir 2003/30/EB (OL L 140, 2009 6 5, p. 16).

² Žr. XI priedo A dalį.

- (2a) **[] didesniam atsinaujinančių išteklių energijos naudojimui** taip pat tenka svarbus vaidmuo skatinant energijos tiekimo saugumą, technologijų plėtrą, naujoves ir užtikrinant užimtumo bei regioninės plėtros galimybes, ypač kaimo ir atskirtose vietovėse arba retai gyvenamose vietovėse;
- (3) daugiau tobulesnių technologijų, paskatų plėsti viešojo transporto tinklą ir juo naudotis, didesnis technologijų, kurias taikant taupoma energija, naudojimas ir atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo elektros energijos, šildymo ir vėsinimo sektoriuose, taip pat transporto sektoriuje skatinimas yra labai veiksmingos priemonės, kurias taikant su energijos vartojimo efektyvumo reikalavimais mažinamas Sąjungoje išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis ir Sąjungos priklausomybė nuo dujų ir naftos importo;
- (4) Direktyva 2009/28/EB nustatyti skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją reguliavimo pagrindai, kuriuose numatyti privalomi nacionaliniai rodikliai, kokią atsinaujinančių išteklių energijos dalį vartojimo ir transporto sektoriuose reikia pasiekti iki 2020 m. 2014 m. sausio 22 d. Komisijos komunikate³ nustatyta būsimos Sąjungos energetikos ir klimato politikos strategija ir skatinama laikytis vienodos sampratos, kaip tokią politiką plėtoti po 2020 m. Komisija pasiūlė, kad 2030 m Sąjungos atsinaujinančių išteklių energijos dalies rodiklis Sąjungoje turėtų būti bent 27 %;
- (5) šį rodiklį patvirtino 2014 m. spalio mėn. Europos Vadovų Taryba ir nurodė, kad valstybės narės gali nusistatyti didesnius nacionalinius rodiklius, **kad įgyvendintų savo suplanuotus veiksmus siekiant Sąjungos 2030 m. tikslo ir padarytų daugiau nei numatyta;**

³ „2020–2030 m. klimato ir energetikos politikos strategija“ (COM(2014) 015 final).

- (6) savo rezoliucijose dėl 2020–2030 m. klimato ir energetikos politikos strategijos ir dėl atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo pažangos ataskaitos Europos Parlamentas pritarė privalomam Sąjungos 2030 m. rodikliui – 30 % galutinės suvartojamos energijos gauti iš atsinaujinančių šaltinių – ir pabrėžė, kad šis rodiklis turėtų būti pasiektas nustačius individualius nacionalinius rodiklius atsižvelgiant į kiekvienos valstybės narės situaciją ir galimybes;
- (7) todėl dera nustatyti, kad privalomas Sąjungos atsinaujinančių išteklių energijos dalies rodiklis būtų bent 27 %. Savo veiksmus, kuriais sieks šio rodiklio, valstybės narės turėtų apibrėžti savo integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose, laikydamosi [Valdymo] reglamente nustatyto proceso;
- (8) nustačius privalomą Sąjungos 2030 m. atsinaujinančių išteklių energijos rodiklį būtų toliau skatinamas energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių technologijų kūrimas ir būtų užtikrinamos aiškios investavimo sąlygos. Jei rodiklis bus nustatytas Sąjungos lygmeniu, valstybės narės turės daugiau laisvės savo sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio rodiklius pasiekti ekonomiškai efektyviai ir atsižvelgdamos į savo aplinkynes, energijos rūšių derinį ir energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių pajėgumus;

- (9) **siekiant užtikrinti įgyvendinant Direktyvą 2009/28/EB pasiektų rezultatų konsolidavimą**, nustatyti nacionaliniai 2020 m. rodikliai turėtų rodyti mažiausią valstybių narių įnašą, kuriuo jos pridės prie naujosios 2030 m. strategijos įgyvendinimo. **Nacionalinė atsinaujinančių išteklių energijos dalis jokių būdu neturėtų būti mažesnė už tokį įnašą, ir tokiu atveju [] atitinkama valstybė narė turėtų imtis deramų veiksmų siekdama užtikrinti, kad būtų laikomasi šio bazinio rodiklio, [] kaip išdėstyta [Valdymo] reglamente. Jeigu valstybė narė nesilaiko reikalavimo dėl bazinio rodiklio, kuris apskaičiuojamas vienerių metų laikotarpiu, ji per vienerius metus turėtų imtis papildomų priemonių, kad užpildytų šią spragą pagal jos pagrindinį scenarijų. Jeigu valstybė narė veiksmingai ėmėsi tokių būtinų priemonių ir įvykdė savo įsipareigojimą užpildyti spragą, turėtų būti laikoma, kad ji laikosi privalomų reikalavimų dėl jos pagrindinio scenarijaus nuo to momento, kai ta spraga atsirado, tiek pagal šią direktyvą, tiek pagal [Valdymo] reglamentą. Todėl negali būti laikoma, kad atitinkama valstybė narė neįvykdė savo įsipareigojimų laikytis reikalavimo dėl jos pagrindinės dalies tuo laikotarpiu, kai atsirado spraga. Tiek 2020 m., tiek 2030 m. strategijomis neatsiejamai siekiama Sąjungos aplinkos ir energetikos politikos tikslų;**
- (10) valstybės narės turėtų imtis papildomų priemonių, jei atsinaujinančių išteklių energijos dalis Sąjungos lygmeniu neatitinka Sąjungos trajektorijos, kurios laikantis būtų pasiektas bent 27 % atsinaujinančių išteklių energijos rodiklis. [Valdymo] reglamente nurodyta, kad Komisija gali imtis Sąjungos lygmens priemonių, kad užtikrintų rodiklio pasiekimą, jei, vertindama integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, pastebėtų užmojų skirtumą. Jei, vertindama integruotas nacionalines energetikos ir klimato srities pažangos ataskaitas, Komisija pastebėtų rezultatų skirtumą, valstybės narės turėtų taikyti [Valdymo] reglamente nustatytas priemones, kurios suteikia joms lanksčias rinkimosi galimybes;
- (11) skatinant valstybes nares prie Sąjungos rodiklio prisidėti reikšmingais indėliais, turėtų būti parengti finansiniai pagrindai, kurių paskirtis – sudaryti geresnes sąlygas, be kita ko, naudojant finansines priemones, tose valstybėse narėse investuoti į atsinaujinančių išteklių energijos projektus;

- (12) skirstydama lėšas, Komisija turėtų pirmiausia rūpintis mažesnėmis investicinėmis atsinaujinančių išteklių energijos projektų sąnaudomis ir tokių projektų konkurencingumu, **taip pat pagrindinės infrastruktūros, kuri būtina techniškai geresniam ir ekonomiškai prieinamesniam atsinaujinančių išteklių energijos naudojimui, kūrimu, pavyzdžiui, perdavimo ir paskirstymo tinklo infrastruktūros, pažangiųjų tinklų ir tinklo jungčių kūrimu;**
- (13) Komisija turėtų sudaryti geresnes sąlygas kompetentingoms nacionalinėms arba regioninėms valdžios institucijoms arba įstaigoms keistis geriausios patirties pavyzdžiais, pavyzdžiui, reguliariai rengiamuose susitikimuose, kad būtų surasti bendri metodai, kuriais būtų skatinamas didesnis ekonomiškai efektyvus atsinaujinančių išteklių energijos projektų įgyvendinimas, skatinamos investicijos į naujas, lanksčias ir švarias technologijas ir būtų nustatyta tinkama skaidriais kriterijais ir patikimais rinkos kainos signalais grindžiama strategija, kaip atsisakyti technologijų, kurios nepadeda mažinti išmetamųjų teršalų kiekio arba yra nepakankamai lanksčios;
- (14) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2001/77/EB⁴, Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2003/30/EB⁵, taip pat Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (EB) Nr. 1099/2008⁶ buvo pateiktos įvairių atsinaujinančių išteklių energijos rūšių apibrėžtys. ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje XXXX/XX/ES⁷ pateiktos elektros energijos sektoriaus apibrėžtys. Teisinio saugumo ir aiškumo sumetimais šioje direktyvoje vartotinos tos apibrėžtys;

⁴ 2001 m. rugsėjo 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2001/77/EB dėl elektros, pagamintos iš atsinaujinančiųjų energijos išteklių, skatinimo elektros energijos vidaus rinkoje (OL L 283, 2001 10 27, p. 33).

⁵ 2003 m. gegužės 8 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/30/EB dėl skatinimo naudoti biokurą ir kitą atsinaujinantį kurą transporte (OL L 123, 2003 5 17, p. 42).

⁶ 2008 m. spalio 22 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1099/2008 dėl energetikos statistikos (OL L 304, 2008 11 14, p. 1).

⁷ ... m. ... d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva XXXX/XX/ES dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių (OL L).

- (15) įsitikinta, kad paramos schemos, skirtos iš atsinaujinančių išteklių gaminamai elektros energijai, yra veiksmingas būdas skatinti elektros energijos gamybą iš atsinaujinančių išteklių. Jei ir kai valstybės narės nutaria taikyti paramos schemas, tokia parama turėtų būti teikiama taip, kad kuo mažiau iškreiptų elektros energijos rinkos veikimo sąlygas. Todėl vis daugiau valstybių narių nustato paramą skirti kaip priedą prie rinkos pajamų **ir įdiegia rinka grindžiamas sistemas, pagal kurias nustatomas reikiamas paramos lygis. Kartu su veiksmais, kuriais siekiama pritaikyti rinką prie didėjančios atsinaujinančių išteklių energijos dalies, tai yra vienas iš svarbiausių elementų siekiant padidinti atsinaujinančių išteklių energijos integraciją rinkoje. Siekiant užtikrinti teigiamą sąnaudų ir naudos santykį, gali dar reikėti nedidelio masto ir parodomiesiems projektams nustatyti konkrečias sąlygas, įskaitant fiksuotus supirkimo tarifus. Šios sąlygos turėtų atitikti [Elektros energijos rinkos reglamento] 11 straipsnyje išdėstytas taisykles;**

- (16) elektros energijos gamyba iš atsinaujinančių išteklių turėtų būti plėtojama kuo mažesne kaina vartotojams ir mokesčių mokėtojams. Kurdamos paramos schemas ir skirdamos paramą, valstybės narės turėtų siekti kuo labiau sumažinti visos sistemos diegimo sąnaudas ir kartu mažinti priklausomybę nuo iškastinio kuro siekiant, kad iki 2050 m. būtų pasiektas mažo anglies dioksido kiekio technologijų ekonomikos tikslas. Rinka grindžiami mechanizmai, pavyzdžiui, konkurencinis konkurso procesas, pasitvirtino kaip daugeliu atvejų konkurencingose rinkose galintys veiksmingai sumažinti paramos sąnaudas. Tačiau ypatingais atvejais, kai konkurencija yra labai ribota, konkurencinis konkurso procesas nebūtinai gali užtikrinti efektyvų kainos susidarymą. Dėl šios priežasties gali reikėti apsvarstyti galimybę taikyti subalansuotas išimtis, kad būtų užtikrintas ekonominis efektyvumas ir sumažintos bendros paramos sąnaudos. Rengdamos savo paramos schemas valstybės narės turėtų kartu apsvarstyti įvairių poveikį, kurį tie rinka grindžiami mechanizmai gali daryti ir ne elektros energijos sektoriaus politikai, ir gali apsvarstyti galimybę konkurso procedūras taikyti tik konkrečioms technologijoms, kai tai pagrindžiama ir kai reikia [] visapusiškai atsižvelgti į tinklo ir sistemos integravimo ir plėtros poreikius, būsimą energijos rūšių derinį ir ilgalaikį technologijų potencialą. Teikiant tokią konkrečioms technologijoms skirtą paramą taip pat sudaromos galimybės atsižvelgti į konkrečių technologijų charakteristikas, pavyzdžiui, skirtingą parengiamąjį laikotarpį, teritorijų planavimo reikalavimus ir aplinkosaugos leidimų reikalavimus, kurie gali sudaryti kliūčių veiksmingai įvairių technologijų konkurencijai;

(16a) valstybių narių atsinaujinančių išteklių energijos potencialas yra skirtingas ir jos nacionaliniu lygmeniu naudoja įvairias paramos schemas atsinaujinančių išteklių energijai remti. Dauguma valstybių narių taiko paramos schemas, pagal kurias parama teikiama tik tai atsinaujinančių išteklių energijai, kuri gaminama jų teritorijoje. Kad nacionalinės paramos schemas tinkamai veiktų, itin svarbu, jog valstybės narės toliau galėtų kontroliuoti nacionalinių paramos schemų poveikį ir sąnaudas, atsižvelgdamos į savo skirtingą potencialą. Viena iš svarbių priemonių siekiant šios direktyvos tikslų išlieka tinkamo nacionalinių paramos schemų veikimo garantija, kaip išdėstyta Direktyvose 2001/77/EB ir 2009/28/EB, siekiant išlaikyti investuotojų pasitikėjimą ir sudaryti galimybes valstybėms narėms rengti veiksmingas nacionalines priemones savo atitinkamiems veiksams siekiant Sąjungos 2030 m. atsinaujinančių išteklių energijos tikslo ir kitų nacionalinių tikslų, kuriuos jos yra užsibrėžusios. Šia direktyva turėtų būti sudaromos palankesnės sąlygos tarpvalstybinei paramai, teikiamai atsinaujinančių išteklių energijai, nedarant neproporcingo poveikio nacionalinėms paramos schemoms;

- (17) jei paramos schemomis būtų galima naudotis tarpvalstybiniu mastu, neigiamas poveikis energijos vidaus rinkai būtų ribotas, o tam tikromis sąlygomis valstybės narės galėtų Sąjungos tikslo siekti ekonomiškai efektyviau Tarpvalstybinis dalyvavimas – natūralus Sąjungos atsinaujinančių išteklių energetikos politikos formavimo rezultatas, **kuriuo skatinama konvergencija ir bendradarbiavimas, siekiant prisidėti prie [] privalomo Sąjungos tikslo []**. Todėl dera [] **skatinti**, kad valstybės narės remtų kitose valstybėse narėse įgyvendinamus projektus ir nustatytų kelis būdus, kuriais pasiektų didesnę paramos schemų prieinamumą, užtikrinusios Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo, įskaitant 30, 34 ir 110 straipsnių, nuostatų laikymąsi. **Kadangi elektros srautų neįmanoma atsekti, tikslinga susieti paramos teikimą toms dalims, kurios yra paskata siekti faktinių fizinių jungčių lygių, ir leisti valstybėms narėms apriboti savo paramos schemas, leidžiant jose dalyvauti valstybėms narėms, su kuriomis jos turi tiesiogines tinklų jungtis, kadangi tai praktinis rodiklis, galintis parodyti fizinių srautų tarp valstybių narių egzistavimą. Tačiau tai jokių būdu neturėtų daryti poveikio tarpzoniniam ir tarpvalstybiniam elektros energijos rinkų veikimui;**

- (17a) siekiant užtikrinti, kad paramos schemų atvėrimas būtų abipusis ir suteiktų abipusės naudos, dalyvaujančios valstybės narės turėtų pasirašyti bendradarbiavimo susitarimą. Valstybės narės turėtų išlaikyti elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių pajėgumų diegimo savo teritorijoje tempo kontrolę, kad visų pirma būtų atsižvelgta į susijusias integravimo sąnaudas ir reikiamas investicijas į tinklą. Taigi valstybėms narėms turėtų būti leidžiama riboti jų teritorijoje esančių įrenginių dalyvavimą konkursuose, kuriuose galimybės dalyvauti jiems sudaro kitos valstybės narės. Dvišaliame susitarime turėtų būti pakankamai atspindėti visi atitinkami elementai, pavyzdžiui, atspindėta, kaip skaičiuojamos sąnaudos, susijusios su projektu, kurį valstybė įgyvendina kitos valstybės teritorijoje, įskaitant išlaidas, susijusias su tinklų stiprinimu, energijos perdavimu, energijos kaupimu ir atsarginiais pajėgumais, taip pat galima tinklo perkrova. Tačiau tai darydamos valstybės narės turėtų būti tinkamai atsižvelgusios į visas priemones, kurios gali sudaryti sąlygas ekonomiškai efektyviai integruoti tokius papildomus elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių pajėgumus, neatsižvelgiant į tai, ar jos yra reguliuojamojo pobūdžio (pavyzdžiui, susijusios su rinkos modeliu), ar tai yra papildomos investicijos į įvairius lankstumo šaltinius (pavyzdžiui, jungtys, energijos kaupimas, reguliavimas apkrova ar lanksti elektros energijos gamyba);
- (18) nepažeidžiant Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo [] 107 ir 108 straipsnių, atsinaujinančių išteklių energijos paramos politika turėtų būti stabili ir [] turėtų būti vengiama **nepagrįstų [] pakeitimų atgaline data**. Tokie pakeitimai tiesiogiai veikia kapitalo finansavimo sąnaudas, projektų rengimo sąnaudas, todėl ir bendras atsinaujinančių išteklių energetikos plėtros Sąjungoje sąnaudas. Valstybės narės turėtų pasirūpinti, kad atsinaujinančių išteklių energijos projektams suteiktos paramos peržiūra neigiamai nepaveiktų tų projektų ekonominio gyvybingumo, **išskyrus atvejus, kai tokią peržiūrą, grindžiamą aiškiais, objektyviais ir iš anksto apibrėžtais kriterijais, jau numatyta atlikti pirminiame paramos schemos projekte**. Atsižvelgdamos į tai, valstybės narės turėtų skatinti ekonomiškai efektyvios paramos kryptis ir užtikrinti jų finansinį tvarumą;

- (19) valstybių narių įpareigojimai parengti atsinaujinančių išteklių energetikos veiksmų planus ir pažangos ataskaitas ir Komisijos įpareigojimas rengti ataskaitas, kokią pažangą daro valstybės narės, yra esminiai siekiant didinti skaidrumą, investavimo ir vartojimo sąlygų aiškumą, taip pat sudaryti veiksmingo stebėjimo galimybes. Į energetikos sąjungos valdymo sistemą šie įpareigojimai integruojami [Valdymo] reglamentu, kuriame optimizuojami energetikos ir klimato srities planavimo, ataskaitų teikimo ir stebėjimo įpareigojimai. Į platesnę elektroninę platformą, numatytą [Valdymo] reglamente, taip pat integruojama atsinaujinančių išteklių energetikos skaidrumo platforma;
- (20) būtina nustatyti skaidrias ir aiškias atsinaujinančių išteklių energijos dalies apskaičiavimo ir tų išteklių nustatymo taisykles;
- (21) šios direktyvos tikslais apskaičiuojant hidroenergijos ir vėjo energijos dalį, klimato pokyčių sukeltos pasekmės turėtų būti sušvelnintos panaudojant normalizavimo taisyklę. Be to, elektros energija, pagaminta hidroakumuliaciniais įrenginiais, kuriems naudojamas prieš tai į aukštutinį baseiną pakeltas vanduo, neturėtų būti laikoma elektros energija, pagaminta iš atsinaujinančių energijos išteklių;
- (22) šilumos siurbliams, kuriais galima panaudoti tinkamos temperatūros [] **aplinkos ir geoterminę energiją, arba vėsumos tiekimo sistemoms** funkcionuoti reikalinga elektros energija ar kita papildoma energija. Todėl **šių sistemų []** veikimui sunaudojama energija turėtų būti išskaičiuojama iš bendros naudojamos **energijos arba iš pašalinamos energijos []**. Turėtų būti atsižvelgiama tik į [] **tokias šilumos ir vėsumos tiekimo sistemas, kurių produkcija arba pašalinta energija []** žymiai viršija pradinę energiją, reikalingą joms veikti. **Vėsumos tiekimo sistemomis prisidedama prie energijos naudojimo valstybėse narėse ir todėl tikslinga, [] kad skaičiavimo metoduose būtų atsižvelgta į tai, kokią tokiose sistemose visuose galutinio naudojimo sektoriuose naudojamos energijos dalį sudaro atsinaujinančių išteklių energija;**
- (23) pasyvios energijos sistemose pastatų projektavimas naudojamas energijai įsisavinti. Tai laikoma sutaupyta energija. Siekiant išvengti dvigubo skaičiavimo, šioje direktyvoje į taip įsisavintą energiją neturėtų būti atsižvelgta;

- (24) kai kuriose valstybėse narėse didelė dalis suvartojamos energijos bendrojo galutinio kiekio tenka aviacijai. Atsižvelgiant į esamus technologijų ir reguliavimo trūkumus, kurie trukdo komercinį biodegalų naudojimą aviacijoje, reikia tokioms valstybėms narėms suteikti dalinę išimtį neįtraukiant į jų nacionalinio oro transporto suvartojamos energijos bendrojo galutinio kiekio skaičiavimą jų pusantro karto viršijamo Sąjungos aviacijos suvartojamos energijos bendrojo galutinio kiekio vidurkio 2005 m. Eurostato duomenimis, t. y. 6,18 %. Kipras ir Malta dėl to, kad yra salos ir turi atokių regionų požymių, priklauso nuo aviacijos kaip transporto rūšies, kuri labai svarbi jų piliečiams ir ekonomikai. Todėl Kipro ir Maltos nacionalinio oro transporto suvartojamos energijos bendrasis galutinis kiekis yra neproporcingai didelis, t. y. 2005 m. Sąjungos vidurkis viršijamas tris kartus, ir todėl jos yra neproporcingai veikiamos esamų technologijų ir reguliavimo trūkumų. Todėl šių valstybių narių atžvilgiu reikėtų numatyti, kad išimtis apimtų kiekį, kuriuo jos viršija Sąjungos aviacijos suvartojamos energijos bendrojo galutinio kiekio vidurkį 2005 m. Eurostato duomenimis, t. y. 4,12 %;
- (25) siekiant užtikrinti, kad IX priede būtų atsižvelgiama į Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2008/98/EB⁸ nustatytus atliekų hierarchijos principus, Sąjungos tvarumo kriterijus, taip pat į būtinumą užtikrinti, kad pagal priedo reikalavimus skatinant naudoti atliekas ir liekanas nebūtų sukuriama papildomas žemės poreikis, Komisija, reguliariai vertindama priedą, turėtų apsvarstyti galimybę įrašyti daugiau žaliavų, kurios labai neiškreiptų (šalutinių) produktų, atliekų ar liekanų rinkų;

⁸ 2008 m. lapkričio 19 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2008/98/EB dėl atliekų ir panaikinti kai kurias direktyvas (OL L 312, 2008 11 22, p. 3).

- (26) siekiant sudaryti galimybes sumažinti šioje direktyvoje nustatyto Sąjungos rodiklio pasiekimo kainą, o valstybėms narėms leisti lanksčiai laikytis savo įsipareigojimo užtikrinti, kad po 2020 m. jų nacionaliniai rodikliai nebūtų blogesni už 2020 m. tokius rodiklius, reikėtų palengvinti vienose valstybėse narėse energijos, pagamintos iš atsinaujinančių išteklių, vartojimą kitose valstybėse narėse ir suteikti galimybę valstybėms narėms į savo atsinaujinančių išteklių energijos dalį įskaičiuoti kitose valstybėse narėse suvartotą atsinaujinančių išteklių energiją. Todėl **bus įdiegta Europos Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos platforma (ERDP), kurioje valstybės narės galės tarpusavyje prekiauti atsinaujinančių išteklių energijos dalimis, taip papildant veiklą pagal dvišalius bendradarbiavimo susitarimus.** [] Šia veikla [] papildomas savanoriškas [] leidimas [] į paramos **schemas** įtraukti kitose valstybėse narėse esančius projektus. [] Į **valstybių narių susitarimus** įtraukiami statistiniai perdavimai, bendri valstybių narių projektai arba bendros paramos schemas;
- (27) valstybės narės turėtų būti skatinamos visais tinkamais būdais bendradarbiauti siekiant šioje direktyvoje nustatytų tikslų. Toks bendradarbiavimas gali vykti visais lygiais, dvišalių ar daugiašalių santykių pagrindu. Be šioje direktyvoje išimtinai numatytų mechanizmų, kurie turi poveikį atsinaujinančių išteklių energijos dalies rodiklio apskaičiavimui ir jo laikymuisi, būtent statistinių perdavimų tarp valstybių narių, **kurie atliekami dvišaliu pagrindu arba per ERDP**, bendrų projektų ir bendrų paramos schemų, bendradarbiavimas taip pat gali būti vykdomas, pvz., keičiantis informacija bei geriausia patirtimi, kaip visų pirma numatyta pagal [Valdymo] reglamentą sukurtoje elektroninėje platformoje, ir savanoriškai koordinuojant veiksmus pagal visų rūšių paramos schemas;

- (28) turėtų būti įmanoma importuojamą elektros energiją, pagamintą ne Sąjungoje iš atsinaujinančių energijos išteklių, įskaičiuoti į valstybių narių atsinaujinančių išteklių energijos dalį. Siekiant užtikrinti tinkamą įprastinės energijos pakeitimo atsinaujinančių išteklių energija poveikį Sąjungoje ir trečiosiose šalyse, reikėtų užtikrinti, kad tokį importą būtų galima atsekti ir į jį patikimai atsižvelgti. Bus apsvarstyta galimybė sudaryti susitarimus su trečiosiomis šalimis dėl tokios prekybos elektros energija iš atsinaujinančių energijos išteklių organizavimo. Jeigu tuo tikslu priėmus sprendimą pagal Energijos bendrijos sutartį⁹, tos Sutarties Susitariančiosioms Šalims yra privalomos atitinkamos šios direktyvos nuostatos, joms turėtų būti taikomos šioje direktyvoje numatytos valstybių narių bendradarbiavimo priemonės;
- (29) leidimų, sertifikatų ir licencijų atsinaujinančių išteklių energijos įrenginiams išdavimo procedūra, tam tikriems projektams taikant taisykles, turėtų būti objektyvi, skaidri, nediskriminuojanti ir proporcinga. Visų pirma reikėtų vengti nereikalingos naštos, kuri galėtų atsirasti, kai atsinaujinančių išteklių energijos projektai skirstomi pagal įrenginius, kurie kelia didelę riziką sveikatai;
- (30) siekdamas sparčiai didinti atsinaujinančių išteklių energijos panaudojimą ir kad ji būtų labai tvari ir naudinga aplinkai, valstybės narės, taikydamos administracines taisykles, planuodamos įrenginių licencijavimą, siekiant sumažinti taršą ir kontroliuoti pramonės įmones, kovos su oro tarša, pavojingų medžiagų išskyrimo į aplinką prevencijos ar mažinimo sistemas ir teisės aktus, turėtų atsižvelgti į atsinaujinančių energijos išteklių įnašą siekiant aplinkos ir klimato kaitos tikslų, visų pirma palyginti su neatsinaujinančių išteklių energijos įrenginiais;

⁹ OL L 198, 2006 7 20, p. 18.

- (31) turėtų būti užtikrinama šios direktyvos tikslų ir kitų Sąjungos aplinkos teisės aktų darna. Visų pirma, vykdydamos atsinaujinančių išteklių energijos įrenginių vertinimo, planavimo ar licencijavimo procedūras, valstybės narės turėtų atsižvelgti į visus Sąjungos aplinkos teisės aktus ir atsinaujinančių energijos išteklių naudą siekiant aplinkosaugos ir klimato kaitos tikslų, ypač palyginti su neatsinaujinančių išteklių energijos įrenginių nauda;
- (32) nacionalinės techninės specifikacijos ir kiti reikalavimai, kuriems taikoma Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/1535¹⁰, susiję, pavyzdžiui, su kokybės lygiais, bandymų metodais ar naudojimo sąlygomis, neturėtų sudaryti kliūčių prekybai atsinaujinančių išteklių energijos įrenginiais ir sistemomis. Todėl atsinaujinančių išteklių energijos paramos schemos neturėtų nustatyti nacionalinių techninių specifikacijų, kurios nukryptų nuo galiojančių Sąjungos standartų arba kurios reikalautų, kad remiama įranga ar sistemos būtų sertifikuojamos ar bandomos nustatytoje vietovėje ar nustatyto subjekto;
- (33) nacionaliniu ir regioniniu lygmeniu taisyklės ir įpareigojimai, kuriais nustatyti minimalūs atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo naujuose ir atnaujintuose pastatuose reikalavimai, labai paskatino atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą. Tos priemonės turėtų būti skatinamos platesniame Sąjungos kontekste, kartu statybos reglamentuose ir kodeksuose skatinant energijos požiūriu efektyvų atsinaujinančių išteklių energijos naudojimą;
- (34) siekiant palengvinti ir paspartinti mažiausių privalomų atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimo naujuose pastatuose lygių nustatymą, naujiems pastatams ir esamiems pastatams, kuriuos reikia kapitališkai atnaujinti, taikomų minimalių lygių apskaičiavimas turėtų **suteikti pakankamą pagrindą įvertinti, ar techniškai, funkcinio požiūriu ir ekonomiškai įmanoma įtraukti mažiausius privalomus atsinaujinančių išteklių energijos lygius. Kad būtų įgyvendinti šie reikalavimai, valstybės narės, be kitų priemonių, turėtų leisti naudoti veiksmingą centralizuotą šilumos ir vėsumos tiekimo ir kitą energijos infrastruktūrą, kai centralizuotų šilumos ir vėsumos tinklų nėra;**

¹⁰ 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/1535, kuria nustatoma informacijos apie techninius reglamentas ir informacinės visuomenės paslaugų taisyklės teikimo tvarka (OL L 241, 2015 9 17, p. 1).

- (35) siekiant užtikrinti, kad nacionalinės priemonės, kuriomis plėtojama šilumos ir vėsumos gamyba iš atsinaujinančių išteklių, būtų pagrįstos išsamiais planais ir nacionalinių atsinaujinančių išteklių ir atliekinės energijos galimybių analize, ir numatyti didesnį atsinaujinančių išteklių energijos ir atliekinės šilumos ir vėsumos šaltinių integravimą, dera reikalauti, kad valstybės narės įvertintų savo nacionalines atsinaujinančių energijos šaltinių galimybes ir atliekinės šilumos ir vėsumos naudojimą šildymui ir vėsinimui, ypač tam, kad atsinaujinančių išteklių energiją būtų lengviau įdiegti šildymo ir vėsinimo įrenginiuose ir būtų skatinamas našus ir konkurencingas centralizuotas šilumos ir vėsumos tiekimas, apibrėžtas Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2012/27/ES¹¹ 2 straipsnio 41 punkte. Kad šildymas ir vėsinimas atitiktų energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus ir būtų sumažinta administracinė našta, šis vertinimas turėtų būti įtrauktas į išsamų vertinimą, kuris atliekamas ir apie kurį pranešama pagal tos direktyvos 14 straipsnį;

¹¹ 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2012/27/ES dėl energijos vartojimo efektyvumo, kuria iš dalies keičiamos direktyvos 2009/125/EB ir 2010/30/ES bei kuria panaikinamos direktyvos 2004/8/EB ir 2006/32/EB (OL L 315, 2012 11 14, p. 1).

- (36) įrodyta, kad skaidrių taisyklių stoka ir įvairių leidimų išdavimo įstaigų tarpusavio koordinavimo nebuvimas trukdo panaudoti atsinaujinančių išteklių energiją. [] **Jei per administracinį punktą ryšiams būtų teikiamos konsultacijos pareiškėjams leidimų išdavimo proceso metu [], projektų vykdytojams sudėtingumo būtų mažiau, padidėtų našumas ir skaidrumas. Šios konsultacijos turėtų būti teikiamos atitinkamu valdymo lygmeniu, atsižvelgiant į valstybių narių ypatumus. Per bendruosius punktus ryšiams turėtų būti galima teikti išsamias gaires, atsižvelgiant į jų kompetenciją, o kitais atvejais – turėtų būti galima nukreipti pareiškėją ten, kur jis galėtų gauti patikimos informacijos. [] Nustatant skaidrius tvarkaraščius ir terminus sprendimams priimti, kiek įmanoma, atsižvelgiant į galimus neprognozuojamus vėlavimus, kurie gali nutikti proceso metu, turėtų būti supaprastintos administracinio patvirtinimo procedūros įrenginiams, naudojančioms atsinaujinančių išteklių energiją. Turėtų būti parengtas procedūrų žinynas, skirtas tam, kad projektų vykdytojai ir piliečiai, pageidaujantys investuoti į atsinaujinančių išteklių energiją, lengviau suprastų procedūras. Siekiant paskatinti labai mažas, mažasias ir vidutines įmones (MVI), taip pat pavienius piliečius naudotis atsinaujinančių išteklių energija, laikantis [] šioje direktyvoje nustatytų tikslų tais atvejais, kai įgyvendinami maži atsinaujinančių išteklių energijos gamybos projektai, įskaitant decentralizuotus projektus, pavyzdžiui, stoginius saulės energijos įrenginius, sprendimai dėl prisijungimo prie tinklo turėtų būtų pakeisti paprastais pranešimais kompetentingai įstaigai. Siekiant atsižvelgti į didėjančią poreikį techniškai pertvarkyti esamus energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybos įrenginius, reikėtų nustatyti supaprastintas leidimų išdavimo procedūras. Planavimo taisyklės ir gairės turėtų būti pritaikytos atsižvelgiant į ekonomišką ir naudingą aplinkai šildymo bei vėsinimo ir elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių įrangą. Ši direktyva, ypač jos nuostatos dėl leidimų išdavimo organizavimo ir trukmės, turėtų būti taikoma be įtakos tarptautiniams ir Sąjungos teisės aktams, įskaitant nuostatas, kuriomis saugoma aplinka ir žmonių sveikata;**

- (38) kita ekonomiškai efektyvaus atsinaujinančių išteklių energetikos plėtros kliūtis – investuotojams sunku nuspėti, kiek paramos skirs valstybės narės. Valstybės narės turėtų visų pirma užtikrinti, kad investuotojai galėtų pakankamai gerai žinoti, kokią paramą, ***inter alia*, paramos schemų, mokestinių paskatų ar rinka grindžiamų atsinaujinančių išteklių energijos įpareigojimų sistemų forma**, planuoja skirti valstybės narės. Tokiu būdu pramonė galėtų planuoti ir kurti tiekimo grandinę, todėl bendrosios diegimo sąnaudos būtų mažesnės;

[]¹²

- (40) kad būtų paskatintas atsinaujinančių išteklių energijos naudojimas, reikėtų pašalinti informacijos ir mokymo spragas, visų pirma šildymo ir vėsinimo sektoriuje;
- (41) jeigu galimybė pradėti ar vykdyti montuotojo profesinę veiklą yra susijusi su reglamentuojama profesija, taikomos profesinių kvalifikacijų pripažinimo išankstinės sąlygos, nustatytos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2005/36/EB¹³. Todėl ši direktyva taikoma nepažeidžiant Direktyvos 2005/36/EB nuostatų;
- (42) nors Direktyvoje 2005/36/EB nustatyti abipusio profesinės kvalifikacijos pripažinimo reikalavimai ir architektams, būtina toliau užtikrinti, kad architektai ir projektuotojai savo planuose ir projektuose tinkamai atsižvelgtų į optimalų atsinaujinančių energijos išteklių ir didelio veiksmingumo technologijų derinį. Todėl valstybės narės turėtų pateikti šiuo požiūriu atitinkamas gaires. Tai turėtų būti padaryta nepažeidžiant Direktyvos 2005/36/EB ir visų pirma jos 46 bei 49 straipsnių nuostatų;

¹² **Pastaba: 39 konstatuojamosios dalies dalys įtrauktos į 36 konstatuojamąją dalį.**

¹³ 2005 m. rugsėjo 7 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2005/36/EB dėl profesinių kvalifikacijų pripažinimo (OL L 255, 2005 9 30, p. 22).

- (43) vienintelė šios direktyvos tikslu išduotų kilmės garantijų paskirtis yra parodyti galutiniam vartotojui, kad tam tikra energijos dalis ar kiekis buvo pagaminti iš atsinaujinančių išteklių. Kilmės garantiją vienas turėtojas gali perduoti kitam turėtojui, neatsižvelgiant į energijos rūšį, su kuria ji susijusi. Tačiau siekiant užtikrinti, kad energijos iš atsinaujinančių išteklių vienetas vartotojui būtų atskleistas tik vieną kartą, turėtų būti vengiama kilmės garantijų dvigubo skaičiavimo ir dvigubo atskleidimo. Atsinaujinančių išteklių energija, kurios kilmės garantiją gamintojas pardavė atskirai, neturėtų būti atskleista ar parduota galutiniam vartotojui kaip atsinaujinančių išteklių energija;
- (44) tikslinga leisti, kad elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių vartotojų rinka prisidėtų plėtojant atsinaujinančių išteklių energetiką. Todėl valstybės narės turėtų **galėti** reikalauti, kad elektros energijos tiekėjai, kurie pagal [Rinkos modelio] direktyvos X straipsnį atskleidžia galutiniams vartotojams savo sunaudojamų energijos išteklių balansą arba kurie reklamuodami energiją vartotojams daro nuorodą į atsinaujinančių išteklių energijos vartojimą, naudotų energiją iš atsinaujinančių išteklių gaminančių įrenginių kilmės garantijas;
- (45) svarbu teikti informaciją apie tai, kaip remiama elektros energija paskirstoma galutiniams energijos vartotojams. Siekdamas pagerinti šios vartotojams skiriamos informacijos kokybę valstybės narės turėtų užtikrinti, kad kilmės garantijos būtų teikiamos visiems pagamintos atsinaujinančių išteklių energijos vienetams, **išskyrus atvejus, kai jos nusprendžia neteikti kilmės garantijų gamintojams, kurie taip pat gauna finansinę paramą, siekiant atsižvelgti į kilmės garantijų rinkos vertę.** Be to, siekiant išvengti dvigubo atlygio, [] finansinę paramą jau gaunantiems atsinaujinančių išteklių energijos gamintojams **išduotų** kilmės garantijų **rinkos vertė** turėtų **būti išskaičiuota iš tos atitinkamos paramos schemas.** []

- (46) Direktyvoje 2012/27/ES nustatomos kilmės garantijos, kuriomis įrodoma elektros energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracinėse jėgainėse, kilmė. Tačiau, kaip tokios kilmės garantijos turi būti naudojamos, nenustatyta, todėl jas taip pat [] **turėtų būti galima naudoti** atskleidžiant energijos, pagamintos didelio efektyvumo kogeneracinėse jėgainėse, naudojimą;
- (47) kilmės garantijos, kurios dabar nustatytos atsinaujinančių išteklių elektros energijai [], turėtų būti teikiamos ir atsinaujinančių išteklių dujoms. **Taip pat turėtų būti leidžiama į kilmės garantijų sistemą kaip galimybę įtraukti šilumos bei vėsumos tiekimą iš atsinaujinančių energijos šaltinių ir iškastinio kuro šaltinius.** Tokiu būdu galutiniams vartotojams būtų nuosekliai įrodoma atsinaujinančių išteklių dujų, pavyzdžiui, biometano, kilmė ir būtų sudaromos geresnės sąlygos tarpvalstybinei prekybai tokiais dujomis. Taip pat būtų galima parengti kitoms atsinaujinančių išteklių dujoms, pavyzdžiui, vandeniliui, taikomas kilmės garantijas;
- (48) būtina remti atsinaujinančių išteklių energijos integraciją į perdavimo ir skirstymo tinklą ir energijos kaupimo sistemų panaudojimą siekiant užtikrinti integruotą kintamą energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybą, ypač tai pasakytina apie taisykles, kuriomis reguliuojamas apkrovos paskirstymas ir prieiga prie tinklo. [Elektros energijos rinkos modelio] direktyvoje nustatyta iš atsinaujinančių išteklių pagamintos elektros energijos integravimo sistema. Tačiau šioje sistemoje nėra nuostatų, susijusių su atsinaujinančių išteklių dujų integravimu į dujų tinklą. Todėl tokios nuostatos būtinos šioje direktyvoje;
- (49) pripažinta, kad naujovių diegimas ir tvari bei konkurencinga energetikos politika gali skatinti ekonomikos augimą. Energijos gamyba iš atsinaujinančių išteklių dažnai priklauso nuo vietos ar regioninių MVI. Svarbios yra valstybėse narėse ir jų regionuose atsirandančios ekonomikos augimo ir užimtumo didinimo galimybės dėl to, kad regiono ir vietos lygmenimis investuojama į energijos gamybą iš atsinaujinančių išteklių. Todėl Komisija ir valstybės narės turėtų pritarti nacionalinėms ir regioninėms šių sričių plėtros priemonėms, skatinti vietos ir regioninius plėtros projektų vykdytojus keistis su atsinaujinančių išteklių energijos gamyba susijusia geriausia patirtimi ir skatinti naudoti šios srities sanglaudos politikos fondų lėšas;

- (50) sudarant palankias sąlygas atsinaujinančių energijos išteklių rinkos vystymuisi, reikia atsižvelgti į palankų poveikį regionų ir vietos plėtros galimybėms, eksporto perspektyvoms, socialinei sanglaudai ir užimtumui, ypač MVI ir nepriklausomų energijos gamintojų atžvilgiu;
- (51) ypatinga atokiausių regionų padėtis pripažįstama Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 349 straipsnyje. Atokiausių regionų energijos sektoriui paprastai būdingas izoliuotumas, ribotas tiekimas ir priklausomybė nuo iškastinio kuro, nors tuose regionuose yra daug naudingų atsinaujinančių energijos išteklių. Vadinasi, atokiausi regionai galėtų būti pavyzdžiai, kaip naujoviškos energijos technologijos galėtų būti taikomos Sąjungoje. Todėl būtina skatinti didesnę atsinaujinančių išteklių energijos technologijų diegimą, kad tų regionų energijos sistema būtų labiau autonomiškesnė, ir pripažinti ypatingą tų regionų padėtį atsinaujinančių išteklių energijos atžvilgiu ir viešosios paramos poreikį.

Turėtų būti numatyta leidžianti nukrypti nuostata dėl nedidelio vietinio poveikio, kuri leidžia valstybėms narėms nustatyti specifinius kriterijus, kad užtikrintų galimybę gauti finansinę paramą už tam tikro biomasės kuro vartojimą. Valstybės narės turėtų galėti nustatyti tokius specifinius kriterijus biomasės kurą naudojančioms ir atokiausiame regione, kaip nurodyta SESV 349 straipsnyje, esantiems įrenginiams taip pat biomasei, kuri tuose įrenginiuose naudojama kaip kuras ir neatitinka šioje direktyvoje nustatytų suderintų tvarumo, energijos vartojimo efektyvumo ir sumažinto šiltnamio efekto sukeliančių dujų kiekio kriterijų. Tokie specifiniai kriterijai biomasės kurui turėtų būti taikomi nepaisant tos biomasės kilmės vietos bet kurioje valstybėje narėje ar trečiojoje šalyje. Be to, visi specifiniai kriterijai turėtų būti objektyviai pagrįsti tuo, kad reikia užtikrinti atitinkamo atokiausio regiono energetinį nepriklausomumą ir sklandų perėjimą prie šioje direktyvoje biomasės kurui nustatytų tvarumo, energijos vartojimo efektyvumo, sumažinto šiltnamio efekto sukeliančių dujų kiekio kriterijų tokiaame atokiausiame regione.

Atsižvelgiant į tai, kad elektros energijos gamybai naudojamų energijos rūšių derinys atokiausiuose regionuose yra iš esmės sudarytas daugiausia iš mazuto, reikia leisti tinkamai atsižvelgti į sumažinto šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijų šiuose regionuose. Todėl būtų tikslinga numatyti specifinę lygintino iškastinio kuro vertę, kai kalbama apie elektros energiją, gaminamą atokiausiuose regionuose.

Valstybės narės turėtų užtikrinti, kad būtų tikrai laikomasi jų priimtų specifinių kriterijų. Galiausiai, specifiniai nacionaliniai kriterijai jokių būdu neturėtų daryti poveikio šios direktyvos 26 straipsnio 9 daliai. Taip užtikrinama, kad biodegalams, skystiesiems bioproduktams ir biomasei, atitinkantiems šioje direktyvoje nustatytus suderintus kriterijus, toliau būtų taikomas naudingas prekybos palengvinimas, kurio siekiama šia direktyva, be kita ko, atitinkamuose atokiausiuose regionuose;

- (52) reikėtų sudaryti sąlygas decentralizuotos gamybos iš atsinaujinančių išteklių energijos technologijas plėtoti vienodomis sąlygomis ir be kliūčių finansuoti investicijas į infrastruktūrą. Perėjus prie decentralizuotos energijos gamybos būtų gauta įvairiapusės naudos, įskaitant vietinių energijos išteklių naudojimą, vietos energijos tiekimo saugumo padidėjimą, transportavimo atstumo sutrumpėjimą ir mažesnius energijos perdavimo nuostolius. Tokiu decentralizavimu taip pat būtų prisidedama prie bendruomenės vystymosi ir sanglaudos, nes būtų sudaroma galimybių gauti pajamų ir vietos lygmeniu sukuriama darbo vietų;
- (53) iš atsinaujinančių išteklių pasigamintos elektros energijos vartojimas didėja, todėl reikia apibrėžti iš atsinaujinančių išteklių pasigamintos elektros energijos vartotoją ir nustatyti pagrindinius reikalavimus, kurių laikydamiesi iš atsinaujinančių išteklių pasigamintos elektros energijos vartotojai galėtų gaminti, kaupti, vartoti ir parduoti elektros energiją be neproporcingos naštos. [] Pavyzdžiui, daugiabučių gyventojai **turėtų galėti** vartotojams užtikrinamomis galimybėmis naudotis tiek pat, kiek individualių namų ūkiai. **Nors pakankamai įprasta, kad energija iš atsinaujinančių išteklių gaminama toje pačioje vietoje, kur ir [] vartojama, tikslinga leisti valstybėms narėms pačioms nustatyti ribas, kuriose pasigaminta energija gali būti vartojama, pavyzdžiui, nustatant geografinę taikymo sritį arba neįtraukiant viešojo tinklo naudojimo, užtikrinant vienodas sąlygas ir vienodą požiūrį pagal atitinkamas jų sistemas;**

- (53a) iš atsinaujinančių išteklių pasigamintos elektros energijos vartotojai neturėtų patirti neproporcingos naštos ir sąnaudų. Turėtų būti atsižvelgta į jų įnašą siekiant klimato ir energetikos tikslų ir sąnaudas bei naudą, kurią jie teikia platesnėje energetikos sistemoje. Tačiau tuo pačiu metu ir visų pirma vertindamos, kaip rinkliavos atspindi sąnaudas, valstybės narės turėtų užtikrinti, kad visi vartotojai subalansuotai ir tinkamai prisidėtų prie bendros elektros energijos gamybos, skirstymo ir vartojimo sąnaudų paskirstymo sistemos, pasitelkiant rinkliavas, įmokas ir mokesčius, įskaitant sąnaudas, susijusias su parama, suteikta atsinaujinančių išteklių elektros energijai, tokiu būdu, kad būtų sudaromos sąlygos iš atsinaujinančių išteklių pasigamintos energijos vartojimui ir užtikrintas proporcingumas ir sistemos finansinis stabilumas. Jeigu įgyvendinamos šios sąlygos ir nedarant poveikio Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsniams, valstybės narės turėtų pasilikti teisę pasigamintos elektros energijos vartotojų grupėms, pavyzdžiui, daugiabučiuose gyvenantiems piliečiams, arba komercinės paskirties objektams, taikyti kitokias finansines sąlygas nei pavieniams pasigamintos elektros energijos vartotojams, pavyzdžiui, individualių namų ūkiams;
- (54) kai vietos gyventojai, susibūrę į atsinaujinančių išteklių energijos bendruomenes, dalyvauja atsinaujinančių išteklių energijos projektuose, sukuriami didelė papildoma nauda, matuojama vietinio pritarimo atsinaujinančių išteklių energijai laipsniu ir galimybe gauti daugiau privačiojo kapitalo. Tokio vietos gyventojų dalyvavimo reikšmė tik didės siekiant ateityje padidinti atsinaujinančių išteklių energijos pajėgumą. **Priemonėmis, kurios leidžia atsinaujinančių išteklių energijos bendruomenėms vienodomis sąlygomis konkuruoti su kitais gamintojais, taip pat siekiama padidinti vietos piliečių dalyvavimą atsinaujinančių išteklių energijos projektuose ir todėl didinamas pritarimas atsinaujinančių išteklių energijai;**

- (55) vietinėms atsinaujinančių išteklių energijos bendruomenėms būdingos ypatybės (dydis, nuosavybės struktūra ir projektų skaičius) gali trukdyti joms vienodomis sąlygomis varžytis su dideliais konkurentais, turinčiais daugiau projektų arba veikiančių įvairesnėse srityse.
- Todėl valstybės narės turėtų galėti pasirinkti, kokios formos subjektai turėtų būti energijos bendruomenės, su sąlyga, kad tas subjektas galėtų, veikdamas savo vardu, naudotis teisėmis ir jam būtų galima nustatyti pareigas.** Šiuos neigiamus veiksnius galima kompensuoti sudarius sąlygas energijos bendruomenėms veikti energijos sistemoje ir palengvinus jų integravimąsi į rinką. **Atsinaujinančių išteklių energijos bendruomenės turėtų galėti tarpusavyje dalytis energija, kurią pagamina jų bendruomenei priklausantys įrenginiai. Vis dėlto bendruomenės nariams neturėtų būti taikomos išimties dėl atitinkamų sąnaudų, rinkliavų, įmokų ir mokesčių, kuriuos turėtų mokėti bendrijai nepriklausantys nariai, kurie yra galutiniai vartotojai arba gamintojai, panašioje situacijoje, arba kai tiems perdavimams naudojama bet kurios rūšies viešojo tinklo infrastruktūra;**
- (55a) atsinaujinančių išteklių energijos bendruomenės ir pasigamintos elektros energijos vartotojai turėtų subalansuoti ir tinkamai prisidėti prie bendros elektros energijos gamybos, skirstymo ir vartojimo sąnaudų paskirstymo sistemos, taip pat pasitelkiant rinkliavas, įmokas ir mokesčius, įskaitant atitinkamais atvejais sąnaudas, susijusias su parama, suteikta atsinaujinančių išteklių elektros energijai. Valstybės narės turėtų galėti nustatyti reguliavimo priemones ir sąlygas, kad būtų užkirstas kelias piktnaudžiavimui ir nesąžiningai konkurencijai;
- (56) maždaug pusė galutinės energijos Sąjungoje suvartojama šildymui ir vėsinimui, todėl laikoma, kad šis sektorius yra vienas pagrindinių sektorių siekiant sparčiau mažinti energetikos priklausomybę nuo iškastinio kuro. Be to, jis yra strateginis energetinio saugumo atžvilgiu, nes prognozuojama, kad 2030 m. apytiksliai 40 % atsinaujinančių išteklių energijos turėtų būti suvartojama atsinaujinančių išteklių šilumai ir vėsumai. Pažanga šiame sektoriuje daroma palyginti lėtai, nes nėra suderintos Sąjungos lygmens strategijos, stinga išorės sąnaudų internalizavimo, o šildymo ir vėsinimo rinkos suskaidytos;

- (57) kai kurios valstybės narės šildymo ir vėsinimo sektoriuje įgyvendino priemones, kad pasiektų savo 2020 m. atsinaujinančių išteklių energijos rodiklį. Tačiau, nenumačius po 2020 m. taikomų nacionalinių rodiklių, likusių nacionalinių paskatų gali neužtekti tam, kad būtų pasiekti ilgalaikiai 2030 ir 2050 m. priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo tikslai. Siekiant prisiderinti prie tokių tikslų, padidinti investavimo sąlygų aiškumą ir paskatinti atsinaujinančių išteklių šilumos ir vėsumos rinkos plėtrą visoje Sąjungoje ir laikantis energijos vartojimo efektyvumo pirmumo principo, dera remti valstybes nares, kurios, taikydamos atsinaujinančių išteklių šilumos ir vėsumos tiekimo priemones, padeda didinti atsinaujinančių energijos išteklių dalį. Kai kurios šildymo ir vėsinimo rinkos suskaidytos, todėl rengiant tokias priemones ypač svarbu užtikrinti lankstumą. Taip pat svarbu užtikrinti, kad tikėtinas atsinaujinančių išteklių šilumos ir vėsumos naudojimas neturėtų šalutinio neigiamo poveikio aplinkai **ar dėl jo atsirastų neproporcingai didelės bendros sąnaudos. Kad ši rizika būtų kuo labiau sumažinta, padidinant energijos iš atsinaujinančių išteklių dalį šilumos ir vėsumos tiekimo procese, turėtų būti atsižvelgiama į tų valstybių narių, kuriose ta dalis jau yra labai didelė, padėtį ir į tai, kad energijos iš atsinaujinančių išteklių dalies padidinimas esamose centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemose, išdėstytos kaip rekomenduojama vertė, gali nebūti ekonomiškai efektyviausias būdas padidinti bendrą energijos iš atsinaujinančių išteklių dalį sistemoje ir sumažinti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį. Valstybėms narėms turėtų būti leidžiama savo planuose nustatyti kitokią vertę nei rekomenduojama vertė;**
- (58) centralizuotai tiekiant šilumą ir vėsumą šiuo metu patenkinama apie 10 % šilumos paklausos Sąjungoje, tačiau valstybių narių skirtumai labai dideli. Komisijos šildymo ir vėsinimo strategijoje pripažįstama, kad centralizuoto šilumos tiekimo priklausomybę nuo iškastinio kuro galima mažinti efektyviau vartojant energiją ir naudojant atsinaujinančių išteklių energiją;
- (59) energetikos sąjungos strategijoje taip pat pripažįstama piliečių veiksmų kuriant kitokią energetiką svarba, t. y. piliečiai turi būti suinteresuoti energetikos pertvarka, naudotis naujų technologijų privalumais, kad už suvartotą energiją mokėtų mažiau, ir aktyviai dalyvauti rinkoje;

- (60) turėtų būti akcentuojama sinergija, kurią galima gauti suderinus priemones didinti atsinaujinančių išteklių šilumos ir vėsumos naudojimą su esamomis schemomis, sukurtomis pagal direktyvas 2010/31/ES ir 2012/27/ES. Valstybės narės turėtų turėti kuo didesnes galimybes tokias priemones įgyvendinti naudodamosi esamomis administracinėmis struktūromis, kad administracinė našta būtų mažesnė;
- (61) todėl centralizuoto šilumos tiekimo sektoriuje ypač svarbu sudaryti galimybę **vartotojui paprašyti tiekti šilumą [] iš atsinaujinančių energijos išteklių**, o reguliavimu bei technologijomis nesisaistyti ir technologijų neblokuoti užtikrinus didesnes teises atsinaujinančių išteklių energijos gamintojams ir galutiniams vartotojams ir galutiniams vartotojams reikia suteikti būsimu šildymo ir vėsinimo poreikiu, atitinkančiu tikėtinus pastatų energinio naudingumo kriterijus, pagrįstas priemonėmis, kuriomis naudodamiesi tokie vartotojai galėtų lengviau išsirinkti didžiausio energinio efektyvumo sprendimus.
- Galutiniams naudotojams turėtų būti užtikrinamas skaidrumas ir pateikiama patikima informacija apie tinklo efektyvumą ir tai, kokią konkrečiai jiems teikiama šilumos dalį sudaro energija iš atsinaujinančių išteklių. Taip pat tikslinga nustatyti, kad galutinis naudotojas turėtų galimybę aiškiai paprašyti, kad jam šilumos produktai būtų tiekami tik iš atsinaujinančių energijos išteklių;**
- (62) [] Rengiantis pereiti prie pažangiųjų biodegalų ir kuo labiau sumažinti bendrą **tiesioginio ir** netiesioginio žemės naudojimo keitimo poveikį, dera [] **apriboti iš javų ir kitų krakmolingų, cukringų ir aliejinių [] augalų pagamintų biodegalų ir skystųjų bioproduktų kiekį, kurį galima priskaičiuoti prie šioje direktyvoje [] nustatytų tikslų, bendrai neapribojant galimybės naudoti tokius biodegalus ir skystuosius bioproduktus.**
- Ribos nustatymas Sąjungos lygmeniu neturėtų užkirsti kelio valstybėms narėms nustatyti žemesnes ribas, susijusias su iš javų ir kitų krakmolingų, cukringų ir aliejinių augalų pagamintų biodegalų ir skystųjų bioproduktų kiekiu, kurį galima priskaičiuoti nacionaliniu lygmeniu prie šioje direktyvoje nustatytų tikslų, bendrai neapribojant galimybės naudoti tokius biodegalus ir skystuosius bioproduktus;**

- (62a) dėl intensyvesnių mokslinių tyrimų, technologinės plėtros ir žinių perdavimo didėjantis derlingumas žemės ūkio sektoriuose, viršijantis lygius, kurie būtų vyravę tuo atveju, jei biodegalų gamybai iš maistinių ir pašarinių augalų nebūtų taikomos schemos produktyvumui didinti, taip pat antrojo derliaus metinių augalų auginimas žemėje, kuri anksčiau nebuvo naudojama antrojo derliaus metinių augalų auginimui, gali padėti sušvelninti poveikį netiesioginio žemės naudojimo keitimui;
- (62b) Rengiantis pereiti prie pažangiuju biodegalų ir kuo labiau sumažinti biodegalų ir skystųjų produktų tiesiogiai ir netiesiogiai išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, dera leisti valstybėms narėms apriboti iš javų ir kitų krakmolingu, cukringu ir aliejinių augalų pagamintų biodegalų ir skystųjų bioproduktų kiekį, kai tai neturi teigiamo išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikio siekiant šioje direktyvoje nustatytų tikslų. Dėl to, kad auginama žaliava biodegalams, skystiesiems bioproduktams ir biomasės kurui, gali būti išmetamos šiltnamio efektą sukeliančios dujos, tokiu būdu susikaupusi anglis patenka į atmosferą ir taip susidaro anglies dioksidas. Pavyzdžiui, tokią riziką kelia netvarių aliejinių augalų auginimas, nes jie auginami žemėje, kurios dirvožemyje arba augalijoje yra susikaupę didelių anglies atsargų;

- (63) Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje (ES) 2015/1513¹⁴ Komisija raginama nedelsiant pateikti išsamų pasiūlymą dėl ekonomiškai efektyvios ir technologijų atžvilgiu neutralios politikos po 2020 m., siekiant sukurti ilgalaikę perspektyvą investicijoms į tvarius biodegalus, kuriuos naudojant susijęs netiesioginio žemės naudojimo keitimo pavojus yra mažas, **nustatant [] pagrindinį tikslą** sumažinti išmetamo anglies dioksido kiekį transporto sektoriuje. **Valstybėms narėms nustatyta prievole reikalauti [], kad degalų tiekėjų bendrą tiekiamų degalų dalį sudarytų degalai iš atsinaujinančių energijos išteklių**, gali būti investavimo sąlygų aiškumo užtikrinimo priemonė, skatinanti nuolat kurti alternatyvius iš atsinaujinančių išteklių gaminamus transporto degalus, įskaitant pažangiuosius biodegalus, iš atsinaujinančių išteklių gaminamus skystuosius ir dujinius nebiologinės kilmės transporto degalus, taip pat transporto priemonėse naudoti atsinaujinančių išteklių elektros energiją. [] **Kadangi ne visi degalų tiekėjai gali laisvai ir ekonomiškai efektyviai pasinaudoti atsinaujinančių išteklių alternatyvomis, tikslinga leisti valstybėms narėms juos atskirti ir prireikus prievolės netaikyti tam tikrų rūšių degalų tiekėjams.** Prekiauti transporto degalais nesunku, todėl degalų tiekėjai mažai atitinkamų išteklių turinčiose valstybėse narėse turėtų turėti galimybę iš atsinaujinančių išteklių gaminamų degalų gauti iš kitur;
- (63a) **turėtų būti sukurta europinė duomenų bazė, siekiant užtikrinti tvarių biodegalų skaidrumą ir atsekamumą. Nors valstybėms narėms turėtų būti leidžiama toliau naudoti ar kurti nacionalines duomenų bazines, šios duomenų bazės turėtų būti susietos su europine duomenų baze siekiant užtikrinti, kad duomenys būtų iš karto perduodami, o duomenų srautai būtų suderinti;**

¹⁴ 2015 m. rugsėjo 9 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva (ES) 2015/1513, kuria iš dalies keičiamos Direktyva 98/70/EB dėl benzino ir dyzelinių degalų (dyzelino) kokybės ir Direktyva 2009/28/EB dėl skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją (OL L 239, 2015 9 15, p. 1).

(64) pažangiųjų biodegalų ir kitokių rūšių biodegalų ir biodujų, gaminamų iš IX priede išvardytų žaliavų, taip pat skystųjų ir dujinių nebiologinės kilmės transporto degalų, gaminamų iš atsinaujinančių išteklių, ir iš tokių išteklių gaminamos elektros energijos naudojimas transporto sektoriuje gali padėti ekonomiškai efektyviai mažinti išmetamųjų anglies junginių kieki, taip atsirastų paskatų mažinti Sąjungos transporto sektoriaus priklausomybę nuo iškastinio kuro, *inter alia*, didinti transporto sektoriaus energijos šaltinių įvairovę ir Sąjungos ūkyje skatinti inovacijas, augimą ir darbo vietų kūrimą, taip pat mažinti priklausomybę nuo energijos importo. **Valstybėms narėms nustatyta prievole reikalauti []**, kad degalų tiekėjų [] **tiekiamų degalų dalį sudarytų pažangieji biodegalai**, turėtų būti skatinamas nuolatinis pažangiųjų degalų, įskaitant biodegalus, kūrimas, todėl svarbu užtikrinti, kad įmaišymo įpareigojimu būtų skatinama siekti, kad degalų, tiekiamų laikantis įmaišymo įpareigojimo, šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo rodikliai būtų geresni. Komisija turėtų įvertinti tokių degalų šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo rodiklius, technines naujoves ir tvarumą;

(64a) **tikimasi, kad ne vėliau kaip 2030 m. elektromobilumas jau sudarys didelę atsinaujinančių išteklių energijos dalį transporto sektoriuje. Atsižvelgiant į spartų elektromobilumo vystymąsi ir šio sektoriaus potencialą, susijusį su ekonomikos augimu ir darbo vietų kūrimu Europos Sąjungoje, tam turėtų būti numatomos papildomos paskatos.** Siekiant propaguoti elektros energijos naudojimą transporto sektoriuje ir siekiant sumažinti sąlygines nepalankias aplinkybes energetikos statistikos srityje, turėtų būti naudojami transporto sektoriui tiekiamos elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių daugikliai. Elektrinės transmisijos energijos vartojimas yra maždaug tris kartus efektyvesnis nei vidaus degimo variklio, o statistikoje neįmanoma atsižvelgti į visą elektros energiją, tiekiamą [] kelių transporto priemonėms, statistikoje, pasitelkiant konkrečius skaitiklius (pvz., įkraunant namuose), taigi turėtų būti naudojami daugikliai siekiant užtikrinti, kad būtų tinkamai atsižvelgiama į elektrifikuoto atsinaujinančių išteklių energija grindžiamo transporto teigiamą poveikį;

□

- (65) energijos šaltinių įvairovės didinimo ir transporto priklausomybės nuo iškastinio kuro mažinimo politikos tikslų gali padėti siekti ir skatinimas naudoti **perdirbtą anglies kurą** [], gaunamą iš **atliekinių pramonės įrenginių apdorojimo dujų ir išmetamųjų dujų, kurių šaltinis – neatsinaujinantys ištekliai, kai jie atitinka atitinkamą minimalią išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimo ribą**. Todėl į degalų tiekėjams taikomą [] įpareigojimą dera įtraukti tokius degalus, **kartu valstybėms narėms suteikiant galimybę neatsižvelgti į šiuos degalus įgyvendinant tą įpareigojimą, jeigu jos to nepageidauja**;
- (66) jei biodegalų žaliavos poveikis netiesioginiam žemės naudojimo keitimui mažas, turėtų būti skatinama ją naudoti atsižvelgiant į jos reikšmingumą mažinant ekonomikos priklausomybę nuo iškastinio kuro. Į šios direktyvos priedą turėtų būti įrašytos visų pirmą pažangiųjų biodegalų žaliavos, kurių apdorojimo technologija naujoviškesnė ir mažiau subrandinta, todėl ją būtina labiau remti. Kad šis priedas būtų atnaujinamas pagal naujausią technologinę plėtrą ir būtų išvengta nenumatyto neigiamo poveikio, po direktyvos priėmimo turėtų būti atliekamas vertinimas siekiant išnagrinėti galimybę į priedą įrašyti naujas žaliavas;
- (67) naujų atsinaujinančių išteklių dujų gamintojų prijungimo prie dujų tinklų sąnaudos turėtų būti grindžiamos realiais, skaidriais bei nediskriminaciniais kriterijais, taip pat turėtų būti deramai atsižvelgta į naudą, kurią dujų tinklams duoda į juos įtraukti vietiniai atsinaujinančių išteklių dujų gamintojai;

- (68) siekdamas visapusiškai išnaudoti su biomasė susijusias galimybes biomasę naudoti medžiagoms ir energijai ir taip padėti mažinti ekonomikos priklausomybę nuo iškastinio kuro, Sąjunga ir valstybės narės turėtų skatinti, kad turimi medienos ir žemės ūkio ištekliai būtų tvariai naudojami veiksmingiau ir kad būtų plėtojamos naujos miškininkystės ir žemės ūkio gamybos sistemos. **Tokių sistemų pavyzdžiai – tarpinių pasėlių arba antsėlių, kurie auginami tuomet, kai pagrindinių augalų auginimui sąlygos nėra optimalios ar palankios, auginimas. Kadangi tarpiniai pasėliai auginami toje pačioje žemėje, kuri naudojama pagrindinių augalų auginimui, dėl jų auginimo neatsiranda papildomos žemės poreikis. Tarpiniai pasėliai padidina žemės ūkio našumą skaičiuojant vienam ploto vienetui ir pagerina dirvožemio kokybę bei sumažina dirvožemio eroziją;**
- (69) biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras turėtų būti visada gaminami tvariai. Biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, kurie naudojami siekiant laikytis šioje direktyvoje nustatyto Sąjungos rodiklio ir kuriems taikomos paramos schemos, turėtų atitikti tvarumo ir sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijus. **Siekiant Sąjungos energetikos politikos tikslų, kaip išdėstyta Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 194 straipsnio 1 dalyje, itin svarbu suderinti šiuos kriterijus biodegalams, skystiesiems bioproduktams ir biomasės kurui. Šiame kontekste tokiu būdu užtikrinamas energijos vidaus rinkos veikimas ir taip sudaromos palankesnės sąlygos, visų pirma kiek tai susiję su šios direktyvos 26 straipsnio 9 dalimi, valstybėms narėms tarpusavyje prekiauti reikalavimus atitinkančiais biodegalais, bioproduktais ir biomasės kuru. Negalima nuvertinti pirmiau nurodytų kriterijų suderinimo teigiamo poveikio sklandžiam energijos vidaus rinkos veikimui ir konkurencijos Sąjungoje iškraipymo išvengimui; Vis dėlto siekdamas sudaryti sąlygas sklandžiam palaipsniniam suderintų tvarumo ir sumažinto šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijų įvedimui biomasės kurui, naudojamam šilumos ir elektros energijos gamybai, valstybėms narėms turėtų būti leidžiama, kaip pereinamojo laikotarpio priemonę, taikyti nacionalinius tvarumo ir sumažinto šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijus, kurie nustatyti iki šios direktyvos įsigaliojimo dienos toms jėgainėms, kurios gauna paramą pagal jau patvirtintas schemas, iki tol, kol baigsis pagal tas schemas suteiktų subsidijų galiojimas;**

- (70) Sąjunga turėtų imtis atitinkamų priemonių pagal šią direktyvą, įskaitant biodegalams ir skystiesiems bioproduktams bei biomasės kurui, naudojamiems šilumos arba vėsumos ir elektros energijos gamybai, taikomų tvarumo ir sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijų skatinimą;
- (71) didėjanti žemės ūkio žaliavų, naudojamų biodegalams, skystiesiems bioproduktams ir biomasės kurui, gamyba ir šioje direktyvoje numatytos jų naudojimo skatinimo priemonės neturėtų paskatinti naikinti didelės biologinės įvairovės žemės. Būtina saugoti tokius ribotus išteklius, kurie įvairiuose tarptautiniuose dokumentuose pripažįstami kaip turintys vertę visai žmonijai. Todėl būtina nustatyti tvarumo ir sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijus, pagal kuriuos biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro skatinimo priemonės būtų taikomos tik jei garantuojama, kad žemės ūkio žaliavos nėra kilusios iš vietovių, kurioms būdinga didelė biologinė įvairovė arba jei, gamtos apsaugos arba retų, galinčių išnykti arba nykstančių ekosistemų ar rūšių apsaugos tikslais nustatytų vietovių atveju, atitinkama kompetentinga institucija įrodo, kad žemės ūkio žaliavų gamyba nekliudo siekti tokių tikslų. Pagal tvarumo kriterijus turėtų būti laikoma, kad miškams būdinga didelė biologinė įvairovė, jei miškai nepalieti pagal apibrėžtį, vartojamą Jungtinių Tautų Maisto ir žemės ūkio organizacijos (FAO) Pasaulio miškų išteklių įvertinime arba jei jie saugomi pagal nacionalinę gamtos apsaugos teisę. Tai turėtų būti taikoma didelės biologinės įvairovės miškų vietovėms, kuriose renkami miško produktai, išskyrus medieną, jei žmonių daromas poveikis yra mažas. Kitų rūšių miškai, kaip apibrėžta FAO, pavyzdžiui, pakeisti natūralūs miškai, pusiau natūralūs miškai ir sodinti miškai, neturėtų būti laikomi neliestais miškais. Be to, atsižvelgiant į kai kurių pievų (vidutinio klimato bei tropinių), įskaitant labai didelės biologinės įvairovės savanas, stepes, krūmynus ir prerijas, labai didelę biologinę įvairovę, biodegalams, skystiesiems bioproduktams ir biomasės kurui, pagamintiems iš tokioje žemėje užaugintų žemės ūkio žaliavų, neturėtų būti taikomos šioje direktyvoje numatytos skatinimo priemonės. Remdamasi geriausiais turimais moksliniais įrodymais ir atitinkamais tarptautiniais standartais, Komisija turėtų nustatyti atitinkamus kriterijus, kad apibrėžtų tokias labai didelės biologinės įvairovės pievas;

- (72) žemės naudojimas neturėtų būti keičiamas siekiant auginti žemės ūkio žaliavas, naudojamas biodegalų skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamybai, jei jos anglies atsargų praradimo dėl naudojimo pakeitimo negalima per pagrįstą laikotarpį, atsižvelgiant į poreikį neatidėliotinai kovoti su klimato kaita, kompensuoti šiltnamio efektą sukeliančių dujų sumažinimu iš biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamybos ir vartojimo. Taip ūkio subjektams nereikėtų atlikti brangiai kainuojančių tyrimų ir keisti dideles anglies atsargas turinčios žemės, kuri, kaip paaiškėtų, nebūtų tinkama biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro žemės ūkio žaliavoms gaminti, paskirties. Duomenys apie pasaulio anglies atsargas rodo, kad prie tos kategorijos turėtų būti priskirtos šlapžemės ir ištisai mišku apaugusios vietovės, kuriose medžių lajos dangą užima daugiau kaip 30 %.

[]

- (74) pagal bendrą žemės ūkio politiką Sąjungos ūkininkai turi laikytis visapusiškų aplinkos apsaugos reikalavimų, kad gautų tiesioginę paramą. Tų reikalavimų laikymąsi veiksmingiausia tikrinti įgyvendinant žemės ūkio politiką. Tokių reikalavimų įtraukti į tvarumo schemą nederą, nes bioenergijos tvarumo kriterijais turėtų būti nustatomos objektyvios ir visuotinai taikomos taisyklės. Be to, jei reikalavimų laikymasis būtų tikrinamas pagal šią direktyvą, būtų, veikiausiai, užkraunama nereikalinga administracinė našta;
- (75) kad būtų išvengta nenumatyto poveikio tvarumui ir kad būtų skatinama vidaus rinka, elektros energijos, šilumos ir vėsumos gamybai naudojamam biomasės kurui dera nustatyti visoje Sąjungoje taikomus tvarumo ir sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijus, siekiant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį ir toliau išlaikyti kuo mažesnį, palyginti su iškastinio kuro naudojimo alternatyva;

- (76) siekiant, kad miškas, kurio atželdinamas užtikrintas, būtų kertamas tausiai, nepaisant didėjančios miško biomasės paklausos, kad ypatingas dėmesys būtų skiriamas aiškiai nustatytoms biologinės įvairovės, kraštovaizdžio ir konkrečių gamtos objektų apsaugos vietoms, kad būtų išsaugoti biologinės įvairovės ištekliai ir kad būtų stebimos anglies atsargos, medienos žaliava turėtų būti gaunama tik iš miško, kertamo laikantis tvarios miškotvarkos principų, parengtų tarptautiniuose forumuose, pavyzdžiui, Ministrų konferencijoje dėl Europos miškų apsaugos, ir įgyvendinamų miško valdos lygmeniu pagal nacionalinės teisės aktus arba geriausią valdymo praktiką. Veiklos vykdytojai turėtų imtis deramų priemonių, kad kuo labiau sumažintų netausios miško biomasės naudojimo bioenergijos gamybai riziką. Tam veiklos vykdytojai turėtų nusistatyti rizika grindžiamą principą. Atsižvelgiant į tokias aplinkybes, dera, kad Komisija, pasikonsultavusi su Energetikos sąjungos valdymo reikalų komitetu ir Nuolatinio miškininkystės komitetu, įsteigtu Tarybos sprendimu 89/367/EEB¹⁵, parengtų praktines tikrinimo, kaip laikomasi rizika grindžiamų principų, gaires;
- (77) kad administracinė našta būtų kuo mažesnė, Sąjungos tvarumo ir sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijai turėtų būti taikomi tik tai elektros energijai ir šilumai, kurios iš biomasės kuro gaminamos įrenginiais, kurių [] **bendra vardinė šiluminė galia** ne mažesnė kaip 20 MW;

¹⁵ 1989 m. gegužės 29 d. Tarybos sprendimas 89/367/EEB, įkuriantis Miškų nuolatinį komitetą (OL L 165, 1989 6 15, p. 14).

- (78) elektros energija ir šiluma iš biomasės kuro turėtų būti gaminama našiai, kad energetinis saugumas būtų kuo didesnis, o šiltnamio efektą sukeliančių dujų būtų išmetama kuo mažiau, taip pat kad būtų apribotas oro teršalų išmetimas ir kuo labiau sumažintas ribotų biomasės išteklių stygius. Todėl, jei įrenginiams, kurių [] **bendra vardinė šiluminė galia** ne mažesnė kaip 20 MW, reikia viešosios paramos, ji turėtų būti skiriama tik didelio naudingumo kogeneracijos, apibrėžtos Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 34 punkte, įrenginiams. Vis dėlto turėtų būti leidžiama veikiančias elektros energijos gamybos iš biomasės paramos schemas taikyti visiems įrenginiams iki tų schemų galiojimo pabaigos. Be to, naujais įrenginiais, kurių [] **bendra vardinė šiluminė galia** ne mažesnė kaip 20 MW, pagaminta elektros energija turėtų būti priskaičiuojama prie atsinaujinančių išteklių energijos rodiklių ir įpareigojimų tik jei ji pagaminta didelio naudingumo kogeneracijos įrenginiais. Pagal valstybės pagalbos taisyklės valstybėms narėms vis dėlto turėtų būti leidžiama viešąją paramą teikti atsinaujinančių išteklių, skirtų įrenginiams, gavybai ir tokiais įrenginiais pagamintą elektros energiją priskaičiuoti prie atsinaujinančių išteklių energijos rodiklių ir įpareigojimų, kad nebūtų per daug kliaujamasi labiau klimatą ir aplinką veikiančiu iškastiniu kuru, jei, išnaudojusios visas technines ir ekonomines galimybes įdiegti didelio naudingumo kogeneracijos, kuriai naudojama biomasė, įrenginius, valstybės narės susidurtų su pagrįsta elektros energijos tiekimo saugumo rizika;
- (79) naujuose įrenginiuose pagamintiems biodegalams ir skystiesiems bioproduktams taikomas sumažintas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis turėtų būti dar sumažintas, siekiant užtikrinti geresnį jų šiltnamio efektą sukeliančių dujų bendrą balansą, taip pat skatinti atsisakyti tolesnių investicijų į įrenginius, kurių sumažintas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis yra nepakankamas. Šis sumažinimas suteikia investicijų į biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos pajėgumus apsaugą;
- (80) remiantis patirtimi, gauta praktiškai įgyvendinant Sąjungos tvarumo kriterijus, dera aktyviau taikyti savanoriškas tarptautines ir nacionalines sertifikavimo schemas, pagal kurias suderintai tikrinamas tvarumo kriterijų laikymasis;

- (81) Sąjunga yra suinteresuota skatinti savanoriškas tarptautines ar nacionalines programas, kuriomis būtų nustatomi tvarių biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamybos standartai ir užtikrinama, kad biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamyba atitiktų tuos standartus. Todėl reikėtų pasirinkti, kad būtų nuspręsta, jog programose turėtų būti pateikiama patikimų įrodymų ir duomenų, jeigu jie atitinka adekvačius patikimumo, skaidrumo ir nepriklausomo audito standartus. Siekiant, kad tvarumo ir sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijų laikymasis būtų tikrinamas patikimai ir vienodai ir, svarbiausia, kad būtų užkirstas kelias sukčiavimui, Komisija turėtų būti įgaliota nustatyti išsamias įgyvendinimo taisykles, įskaitant reikiamus patikimumo, skaidrumo ir nepriklausomo audito standartus, kurie bus taikomi pagal savanoriškas schemas;
- (82) vis daugiau įrodymų, kaip biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras atitinka tvarumo kriterijus ir sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijus, gaunama taikant savanoriškas schemas. Todėl dera, kad Komisija reikalautų reguliariai teikti savanoriškų schemų, įskaitant Komisijos pripažintas tokias schemas, veikimo ataskaitas. Tokios ataskaitos turėtų būti skelbiamos viešai, kad būtų padidintas skaidrumas ir pagerinta Komisijos vykdoma priežiūra. Be to, teikiant tokias ataskaitas Komisija gautų būtiną informaciją, kad galėtų teikti savanoriškų schemų veikimo ataskaitas, siekdama nustatyti geriausią patirtį ir prireikus pateikti pasiūlymą dėl tolesnio tokių pažangaus darbo metodų skatinimo;
- (83) kad vidaus rinka veiktų sklandžiau, energijai gaminti skirtos biomasės atitikties tvarumo ir sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijams įrodymus, gautus taikant Komisijos pripažintą schemą, turėtų priimti visos valstybės narės. Prie tinkamo savanoriškų schemų sertifikavimo principų įgyvendinimo valstybės narės turėtų prisidėti prižiūradamos sertifikavimo įstaigų, kurias akreditavo nacionalinė akreditavimo įstaiga, veikimą ir savanoriškų schemų dalyviams pranešdamos aktualias pastabas;

- (84) siekiant išvengti neproporcingos administracinės naštos, turėtų būti sudarytas bendrų biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamybos planų numatytyjų verčių sąrašas, kuris turėtų būti atnaujinamas ir plečiamas, kai gaunama tolesnių patikimų duomenų. Ūkio subjektai visada turėtų turėti galimybę biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą susieti su tame sąraše nustatytais mažesniais išmetamais šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiais. Jei sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio numatytoji vertė pagal gamybos planą yra mažesnė už reikalaujamą minimalų sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio lygį, gamintojai, norintys įrodyti, kad jie laikosi šio minimalaus lygio, turėtų įrodyti, kad faktiniai jų gamybos proceso metu išmetami kiekiai yra mažesni nei tie, kurie buvo numatyti apskaičiuojant numatytąsias vertes;
- (85) būtina nustatyti aiškias taisykles, kaip apskaičiuoti naudojant biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą sumažintą išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, palyginti su iškastiniu kuru;
- (86) šiltnamio efektą sukeliančių dujų apskaitos metodikoje pagal dabartines technikos ir mokslo žinias turėtų būti atsižvelgiama į kietojo ir dujinio biomasės kuro pavertimą galutine energija, kad apskaita atitiktų atsinaujinančių išteklių energijos apskaičiavimą, kuriuo remiantis tokia energija priskaičiuojama prie šioje direktyvoje nustatyto Sąjungos rodiklio. Išmetamųjų teršalų kiekio priskyrimas prie gretutinių produktų (ne atliekų ir liekanų) turėtų būti peržiūrėtas, jei elektros energija ir (arba) šiluma ir vėsuma gaminamos kogeneracijos arba multigeneracijos įėgainėse;

[]

- (88) jei didelių anglies atsargų dirvožemyje arba augaluose turinti žemė yra pritaikoma biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro žaliavoms auginti, dalis joje susikaupusios anglies pateks į atmosferą ir taip susidarys anglies dioksidas. Dėl to atsiradęs neigiamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikis gali būti didesnis už teigiamą biodegalų, skystųjų bioproduktų arba biomasės kuro šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikį; kai kuriais atvejais tas poveikio skirtumas gali būti didelis. Todėl apskaičiuojant sumažintą išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį turėtų būti atsižvelgta į anglies poveikį naudojant biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą. Tai būtina norint užtikrinti, kad apskaičiuojant sumažintą išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį būtų atsižvelgta į visą anglies poveikį, kurį daro naudojami biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras;

- (89) apskaičiuojant dėl žemės naudojimo keitimo išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikį, ūkio subjektams turėtų būti suteikiama galimybė naudoti faktines anglies atsargų vertes, susijusias su etaloniniu žemės naudojimui ir su žemės naudojimui po pakeitimo. Jiems taip pat turėtų būti suteikiama galimybė naudoti standartines vertes. Tarpvyriausybinių klimato kaitos grupės metodika yra tinkamas tokių standartinių verčių pagrindas. Šiuo metu tas darbas neišreiškiamas taip, kad jį netrukus galėtų taikyti ūkio subjektai. Todėl Komisija turėtų persvarstyti 2010 m. birželio 10 d. anglies sandaravimų žemėje apskaičiavimo gaires, nurodytas šios direktyvos V priede, ir užtikrinti, kad jos būtų suderintos su Europos Parlamento ir Tarybos reglamentu (ES) Nr. 525/2013¹⁶;
- (90) apskaičiuojant išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, susidarantį gaminant ir naudojant degalus, reikėtų atsižvelgti į gretutinius produktus. Politikos analizės tikslais tinka naudoti pakaitinį metodą, tačiau jis nėra tinkamas reguliavimo, susijusio su pavieniais ūkio subjektais ir pavienėmis transporto degalų siuntomis, tikslais. Tais atvejais tinkamiausias metodas yra energijos paskirstymo metodas, nes jį nesunku taikyti, juo galima remtis ilgesniu laikotarpiu, jis leidžia iki minimumo sumažinti neproduktyvias paskatas ir duoda rezultatus, kuriuos apskritai galima palyginti su rezultatais, gautais taikant pakaitinį metodą. Komisija, teikdama ataskaitas, politikos analizės tikslais taip pat turėtų nurodyti rezultatus, gautus naudojant pakaitinį metodą;
- (91) gretutiniai produktai skiriasi nuo liekanų ir žemės ūkio liekanų, nes juos pagaminti yra pagrindinis gamybos tikslas. Todėl dera išaiškinti, kad žemės ūkio produktų derliaus liekanos yra būtent liekanos, bet ne gretutiniai produktai. Tai neturi įtakos esamai metodikai, tačiau galiojančios nuostatos tampa aiškesnės;

¹⁶ 2013 m. gegužės 21 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES) Nr. 525/2013 dėl šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo stebėsenos bei ataskaitų ir kitos su klimato kaita susijusios nacionalinio bei Sąjungos lygmens informacijos teikimo mechanizmo ir kuriuo panaikinamas Sprendimas Nr. 280/2004/EB (OL L 165, 2013 6 18, p. 13).

- (92) nustatytas energijos paskirstymo metodas, kurį taikant šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis išdalijamas gretutiniams produktams, veikia gerai, todėl turėtų būti taikomas toliau. Apskaičiavimo metodiką, pagal kurią apskaičiuojamas šilumos ir elektros energijos, naudojamų biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kurui apdoroti, kogeneracijos šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, reikia suderinti su metodika, taikoma, kai šilumos ir elektros energijos kogeneracija yra galutinė paskirtis;
- (93) į šilumos ir elektros energijos kogeneracijos sumažintą išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, palyginti su vien elektros energiją arba vien šilumą gaminančiomis jėgainėmis, metodikoje atsižvelgiama šilumos naudą lyginant su elektros energijos nauda ir lyginant įvairių temperatūrų šilumos naudą. Iš to seka, kad aukštesnės temperatūros šiluma turi būti siejama su didesniu šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiu nei žemos temperatūros šiluma, jei šiluma gaminama kartu su elektros energija. Metodikoje atsižvelgiama į visą seką iki galutinės energijos, įskaitant kuro pavertimą šiluma arba elektros energija;
- (94) tikslinga, kad duomenys, naudojami apskaičiuojant numatytąsias vertes, būtų gaunami iš nepriklausomų mokslinių ekspertų šaltinių ir prireikus būtų atnaujinami tiems ekspertams tęsiant savo darbą. Komisija turėtų skatinti tuos ekspertus, kai jie atnaujiną savo darbą, nagrinėti dujų kiekio, išmetamo auginant, klausimą, regioninių ir klimato sąlygų poveikį, auginimo naudojant tvarius žemės ūkio ir ekologinio ūkininkavimo metodus poveikį ir mokslinį gamintojų Sąjungoje ir trečiosiose šalyse bei pilietinės visuomenės įnašą;
- (95) pasaulinė žemės ūkio produktų paklausa auga. Dalis tos padidėjusios paklausos bus patenkinta padidinus žemės ūkiui skirtos žemės plotą. Vienas iš būdų, kaip padidinti žemės ūkio produkcijai auginti skirtos žemės plotą – labai nualintos žemės, kuri dėl tokios būklės negali būti naudojama, atkūrimas žemės ūkio tikslams. Pagal tvarumo schemą turėtų būti skatinama naudoti atkurtą nualintą žemę, kadangi biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro naudojimo skatinimas prisidės prie žemės ūkio produktų paklausos augimo;

- (96) siekiant, kad išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio apskaičiavimo metodika būtų diegiama vienodai ir pagal naujausius mokslinius įrodymus, Komisija turėtų būti įgaliota keisti metodinius principus ir vertes, būtinas vertinant, ar laikomasi sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijų, ir spręsti, ar valstybių narių ir trečiųjų šalių pateiktose ataskaitose duomenys apie auginant žaliavas išmetamų teršalų kiekį yra tikslūs;
- (96a) Europos dujų tinklai vis labiau integruojami. Dėl biometano gamybos ir naudojimo skatinimo, jo įleidimo į gamtinių dujų tinklus ir tarpvalstybinės prekybos atsiranda poreikis užtikrinti tinkamą atsinaujinančių išteklių energijos apskaitą, taip pat išvengti dvigubų paskatų, kurios gali atsirasti dėl skirtingų paramos schemų įvairiose valstybėse narėse. Šiuos klausimus turėtų padėti spręsti masės balanso sistema, susijusi su bioenergijos tvarumo tikrinimu;**
- (97) siekiant šios direktyvos tikslų, būtina, kad Sąjunga ir valstybės narės didelę finansinių išteklių dalį skirtų moksliniams tyrimams ir plėtrai, susijusiai su atsinaujinančių išteklių energijos technologijomis. Visų pirma, Europos naujovių ir technologijos institutas turėtų teikti išskirtinę pirmenybę atsinaujinančių išteklių energijos technologijų moksliniams tyrimams ir plėtrai;
- (98) šios direktyvos įgyvendinimas atitinkamais atvejais turėtų atspindėti Konvencijos dėl teisės gauti informaciją, visuomenės dalyvavimo priimant sprendimus ir teisės kreiptis į teismus aplinkosaugos klausimais nuostatas, visų pirma įgyvendintas Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/4/EB¹⁷;

¹⁷ 2003 m. sausio 28 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/4/EB dėl visuomenės galimybės susipažinti su informacija apie aplinką (OL L 41, 2003 2 14, p. 26).

(99) kad neesminės šios direktyvos nuostatos galėtų būti iš dalies pakeistos arba papildytos, Komisijai pagal Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 290 straipsnį turėtų būti suteikti įgaliojimai priimti teisės aktus, susijusius su: pažangiųjų biodegalų žaliavos, turinčios mažai įtakos degalų tiekėjų įpareigojimui transporto srityje, sąrašu; transporto degalų energinės vertės keitimu atsižvelgiant į mokslo ir technikos pažangą; metodika, pagal kurią nustatoma biodegalų dalis, gaunama bendro proceso metu biomasę apdorojant kartu su iškastiniu kuru; kilmės garantijų abipusio pripažinimo susitarimų įgyvendinimu; kilmės garantijų sistemos veikimo stebėjimo taisyklių nustatymu; taisyklėmis, pagal kurias apskaičiuojamas iš biodegalų, skystųjų bioproduktų ir iš jų lyginamojo iškastinio kuro susidarančių šiltnamio efektą sukeliančių dujų poveikis. Ypač svarbu, kad atlikdama parengiamąjį darbą Komisija tinkamai konsultuotųsi, taip pat ir su ekspertais, ir kad tos konsultacijos būtų vykdomos vadovaujantis 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais. Visų pirma siekiant užtikrinti vienodas galimybes dalyvauti atliekant su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, Europos Parlamentas ir Taryba visus dokumentus gauna tuo pačiu metu kaip ir valstybių narių ekspertai, o jų ekspertams sistemingai suteikiama galimybė dalyvauti Komisijos ekspertų grupių, kurios atlieka su deleguotaisiais aktais susijusį parengiamąjį darbą, posėdžiuose;

[]

(101) kadangi šios direktyvos tikslų, t. y. pasiekti, kad iki 2030 m. atsinaujinančių išteklių energijos dalis sudarytų bent 27 % Sąjungos energijos suvartojimo bendro galutinio kiekio, valstybės narės negali deramai pasiekti, tačiau dėl siūlomo veiksmo masto tų tikslų būtų geriau siekti Sąjungos lygiu, laikydamosi Europos Sąjungos sutarties 5 straipsnyje nustatyto subsidiarumo principo Sąjunga gali patvirtinti priemones. Pagal tame straipsnyje nustatytą proporcingumo principą šia direktyva neviršijama to, kas būtina nurodytiems tikslams pasiekti;

- (102) pareiga perkelti šią direktyvą į nacionalinę teisę turėtų apsiriboti tomis nuostatomis, kurios iš esmės skiriasi nuo ankstesnės direktyvos nuostatų. Pareiga perkelti nepakeistas nuostatas atsiranda pagal ankstesnę direktyvą;
- (103) pagal 2011 m. rugsėjo 28 d. Bendrą valstybių narių ir Komisijos politinį pareiškimą dėl aiškinamųjų dokumentų¹⁸ valstybės narės įsipareigojo pagrįstais atvejais prie pranešimo apie perkėlimo į nacionalinę teisę priemonės pridėti vieną ar daugiau dokumentų, kuriuose būtų paaiškinti direktyvos sudedamųjų dalių ir nacionalinių perkėlimo į nacionalinę teisę priemonių atitinkamų dalių ryšiai;
- (104) ši direktyva neturėtų pažeisti valstybių narių įsipareigojimų, susijusių su direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę terminais, nustatytais XI priedo B dalyje,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

1 straipsnis

Dalykas

Šioje direktyvoje nustatoma bendra skatinimo naudoti atsinaujinančių išteklių energiją sistema. Joje nustatomas privalomas Sąjungos rodiklis, kuriuo apibrėžiama, kokią bendro galutinio energijos suvartojimo dalį turi sudaryti atsinaujinančių išteklių energija 2030 m. Joje taip pat nustatomos taisyklės, kuriomis reglamentuojamas finansinės paramos teikimas iš atsinaujinančių išteklių pagamintai elektros energijai, iš atsinaujinančių išteklių pasigamintos elektros energijos vartojimas, atsinaujinančių išteklių energijos vartojimas šildymo bei vėsinimo ir transporto sektoriuose, taip pat valstybių narių tarpusavio ir valstybių narių bei trečiųjų šalių bendradarbiavimas, kilmės garantijos, administracinės procedūros, informavimas ir mokymas. Joje nustatomi tvarumo ir sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijai biodegalams, skystiesiems bioproduktams ir biomasės kurui.

¹⁸ OL C 369, 2011 12 17, p. 14.

Apibrėžtys

Šioje direktyvoje taikomos Europos Parlamento ir Tarybos direktyvoje 2009/72/EB¹⁹ pateiktos apibrėžtys.

Taip pat taikomos tokios apibrėžtys:

a) atsinaujinančių išteklių energija – atsinaujinančių neišskastinių išteklių energija, būtent, vėjo, saulės (šilumos ir fotoelektros) energija, geoterminė energija, aplinkos **energija** [], potvynių, bangų ir kitokia vandenynų energija, hidroenergija, biomasė, sąvartynų dujos, nuotekų valymo įrenginių dujos ir biologinės dujos;

b) aplinkos **energija** [] – **natūraliai susidaranti [] šiluminė energija [] ir apribotoje aplinkoje susikaupusi energija**, kuri [] gali būti susikaupusi aplinkos ore, [] žemės gelmėse arba paviršiniame vandenyje; []

ba) geoterminė energija – energija, šilumos forma susikaupusi žemės gelmėse;

c) biomasė – biologiškai skaidi biologinės kilmės produktų, atliekų ir liekanų, gaunamų žemės ūkyje, įskaitant augalinės ir gyvūninės kilmės medžiagas, miškų ūkyje ir susijusiose pramonės šakose, įskaitant žuvininkystę ir akvakultūrą, dalis, taip pat biologiškai skaidi atliekų, įskaitant biologinės kilmės pramonines ir buitines atliekas, dalis;

¹⁹ 2009 m. liepos 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2009/72/EB dėl elektros energijos vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 2003/54/EB (OL L 211, 2009 8 14, p. 55).

- d) bendras galutinis energijos suvartojimas – energijos tikslais pramonei, transportui, namų ūkiams, paslaugų sektoriui (įskaitant viešąsias paslaugas), žemės ūkiui, miškininkystei ir žuvininkystei tiekiami energijos produktai, įskaitant elektros energijos ir šilumos, kurią elektros energijos ir šilumos gamybai sunaudoja energetikos sektorius, suvartojimą ir įskaitant elektros energijos bei šilumos nuostolius paskirstymo ir perdavimo proceso metu;
- e) centralizuotas šilumos tiekimas ar centralizuotas vėsumos tiekimas – šilumos energijos paskirstymas garų, karšto vandens ar atvėsintų skysčių forma iš centrinio gamybos šaltinio tinklu grupės pastatų arba vietų erdvės ar procesų šildymui ar vėsinimui ;
- f) skystieji bioproduktai – energijos tikslais, išskyrus transportui, bet įskaitant elektros energijai, šildymui ir vėsinimui, iš biomasės pagamintas skystasis kuras;
- g) biodegalai – iš biomasės pagamintas skystasis transporto kuras;
- h) kilmės garantija – elektroninis dokumentas, kurio vienintelė paskirtis yra įrodyti galutiniam klientui, kad tam tikra energijos dalis ar kiekis buvo pagamintas iš atsinaujinančių išteklių;
- i) paramos schema – valstybės narės arba valstybių narių grupės taikoma priemonė, schema ar mechanizmas, kuriuo skatinama naudoti atsinaujinančių išteklių energiją: mažinami tos energijos kaštai, didinama kaina, už kurią ją galima parduoti, arba nustatomas atsinaujinančių išteklių energijos įpareigojimas ar kitomis priemonėmis didinama tokios energijos pirkimo apimtis. Tai apima, be kita ko, paramą investicijoms, neapmokestinimą ar mokesčių sumažinimą, mokesčių grąžinimą, paramos schemas atsinaujinančių išteklių energijos įpareigojimams vykdyti, įskaitant schemas, pagal kurias naudojamosi žaliaisiais sertifikatais, ir tiesioginio kainų rėmimo schemas, įskaitant **slankaus pobūdžio ir fiksuotus** supirkimo tarifus ir priemokų mokėjimus;

j) įpareigojimas naudoti atsinaujinančių išteklių energiją – paramos schema, pagal kurią energijos gamintojai privalo tam tikrą dalį energijos gaminti iš atsinaujinančių išteklių energijos, energijos tiekėjai privalo užtikrinti, kad tam tikra dalis jų tiekiamos energijos būtų atsinaujinančių išteklių energija, arba energijos vartotojai privalo užtikrinti, kad tam tikra jų vartojamos energijos dalis būtų atsinaujinančių išteklių energija. Tai apima schemas, pagal kurias tokie reikalavimai gali būti įvykdomi naudojantis žaliaisiais sertifikatais;

k) faktinė vertė – konkretaus biodegalų gamybos proceso tam tikrų arba visų etapų metu sumažintas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, apskaičiuotas pagal V priedo C dalyje nustatytą metodiką;

l) tipinė vertė – šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio ir sumažinto šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio apytikslė vertė naudojant konkretų biodegalų, skystųjų bioproduktų arba biomasės kuro gamybos būdą;

m) numatytoji vertė – naudojant tipinę vertę ir naudojantis iš anksto nustatytais veiksniais nustatoma vertė, kuri šioje direktyvoje nustatytomis aplinkybėmis gali būti naudojama vietoj faktinės vertės;

n) atliekos apibrėžiamos taip, kaip apibrėžta Direktyvos 2008/98/EB 3 straipsnio 1 punkte; ši apibrėžtis neapima medžiagų, kurios buvo sąmoningai modifikuotos ar užterštos, kad atitiktų tą apibrėžtį;

o) krakmolingi augalai – augalai, prie kurių priskiriami daugiausia javai (neatsižvelgiant į tai, ar naudojami tik grūdai, ar visas augalas, kaip yra žaliųjų kukurūzų atveju), gumbavaisiai bei šakniavaisiai (pavyzdžiui, bulvės, bulvinės saulėgrąžos, valgomieji batatai, valgomieji maniokai ir dioskorėjos) ir gumbasvogūniai (pavyzdžiui, valgomosios kolokazijos ir ksantosomos);

p) lignoceliuliozės medžiagos – medžiagos, sudarytos iš lignino, celiuliozės ir hemiceliuliozės, pavyzdžiui, biomasė, gauta iš miškų, miškinių energetinių augalų ir miškininkystės pramonės liekanų bei atliekų;

q) nemaistinės celiuliozės medžiagos – žaliavos, daugiausia sudarytos iš celiuliozės ir hemiceliuliozės, o lignino jose yra mažiau nei lignoceliuliozės medžiagose; jos apima maistinių ir pašarinių augalų liekanas (pavyzdžiui, šiaudai, kukurūzų kotai, išaižos ir kevalai), žolinius energetinius augalus, kuriuose yra mažai krakmolo (pavyzdžiui, aukštoji avižanolė, sora, miskantai, didžioji arundinarija) ir antsėliai prieš pagrindinius augalus ir po jų LL, gamybines atliekas (įskaitant maistinių ir pašarinių augalų liekanas išgavus augalinius aliejus, cukrus, krakmolus ir proteiną) ir iš biologinių atliekų gautas medžiagas;

r) liekanos – medžiaga, kurios kaip galutinio (-ių) produkto (-ų) nesiekama tiesiogiai pagaminti gamybos proceso metu; ji nėra pirminis gamybos proceso tikslas ir procesas nėra sąmoningai pakeistas tam, kad ji būtų gaminama;

s) iš atsinaujinančių išteklių pagamintas nebiologinės kilmės skystasis ir dujinis transporto kuras – skystasis arba dujinis kuras, kitas nei biodegalai, kurių energijos kiekis sukaupiamas iš kitų atsinaujinančių energijos išteklių nei biomasė, ir kuris yra naudojamas transporte;

t) žemės ūkio, akvakultūros, žuvininkystės ir miškininkystės liekanos – liekanos, kurios tiesiogiai gaunamos iš žemės ūkio, akvakultūros, žuvininkystės ir miškininkystės; jos neapima liekanų, gaunamų iš susijusių pramonės šakų ar perdirbimo;

u) nedidelę netiesioginio žemės naudojimo keitimo riziką keliantys biodegalai ir skystieji bioproduktai – biodegalai ir skystieji bioproduktai, kurie buvo pagaminti taikant schemas, kuriomis mažinamas gamybos kitais nei biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamybos tikslais išstūmimas, ir kurie buvo pagaminti laikantis 26 straipsnyje nustatytų biodegalų ir skystųjų bioproduktų tvarumo kriterijų;

x) skirstymo sistemos operatorius – operatorius, kaip apibrėžta Direktyvos 2009/72/EB 2 straipsnio 6 punkte;

- y) atliekinė šiluma arba vėsuma – pramoniniuose, **tretinio sektoriaus** [] arba energijos gamybos įrenginiuose (**išskyrus įrenginius, kuriuose bendrai gaminama šilumos ir elektros energija**) atsirandanti perteklinė šiluma arba vėsuma, kuri nenaudojama pasklinda ore arba vandenyje ir nepatenka į centralizuoto šilumos arba vėsumos tiekimo sistemą;
- z) techninis pertvarkymas – iš atsinaujinančių išteklių energiją gaminančių jėgainių atnaujinimas, įskaitant visų arba dalies įrenginių arba valdymo sistemų ir įrangos pakeitimą, siekiant pakeisti galią arba padidinti efektyvumą **arba įrenginio galią**;
- aa) iš atsinaujinančių išteklių pasigamintos elektros energijos vartotojas – direktyvoje [Rinkos modelio direktyva] apibrėžtas aktyvusis vartotojas, **veikiantis apibrėžtose ribose**, kuris **iš atsinaujinančių išteklių gamina elektros energiją savo reikmėms** [] ir iš atsinaujinančių išteklių **pasigaminą** elektros energiją [] gali kaupti ir parduoti, jeigu tokia veikla nebuitiniams iš atsinaujinančių išteklių pasigamintos elektros energijos vartotojams nėra jų pagrindinė komercinė arba profesinė veikla;
- []
- cc) elektros energijos pirkimo sutartis – sutartis, pagal kurią juridinis asmuo sutinka iš energijos gamintojo tiesiogiai pirkti iš atsinaujinančių išteklių pagamintą elektros energiją;
- dd) maistiniai ir pašariniai augalai – žemės ūkio paskirties žemėje kaip pagrindiniai užauginti krakmolingi, cukringi, aliejiniai augalai, išskyrus liekanas arba lignoceliuliozės medžiagas. **Tarpiniai pasėliai, tokie kaip posėliai ir antsėliai, nelaikomi pagrindiniais augalais;**
- ee) pažangieji biodegalai – iš IX priede išvardytų rūšių žaliavos pagaminti biodegalai;

ff) **perdirbtas anglies kuras²⁰ – skystasis ir dujinis kuras, gaminamas iš atliekinių pramonės įrenginių apdorojimo dujų ir išmetamųjų dujų, kurių šaltinis – neatsinaujinantys ištekliai;**

gg) kuro tiekėjas – rinkai kurą tiekiantis subjektas, atsakingas už kuro [] pereigą per akcizo mokesčių punktą, arba, **elektros energijos atveju arba** jei akcizas nemokamas, bet kuris kitas atitinkamas valstybės narės paskirtas subjektas;

hh) žemės ūkio biomasė – žemės ūkyje pagaminama biomasė;

ii) miško biomasė – miškininkystės sektoriuje pagaminama biomasė;

[]

kk) MVI – labai maža, mažoji ar vidutinė įmonė, kaip apibrėžta Komisijos rekomendacijoje 2003/361/EB²¹;

ll) miško želdinimas – iškirsto arba gamtos reiškinių, įskaitant gaisrą arba audrą, sunaikinto medyno atkūrimas gamtinėmis arba dirbtinėmis priemonėmis;

mm) miško valda – vienas arba daugiau miško arba kitos miškingos žemės sklypų, iš kurių sudarytas valdymo arba naudojimo atžvilgiu vientisas vienetas;

²⁰ **Pastaba. Šio perdirbto anglies kuro atžvilgiu jo išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažėjimo apskaičiavimo metodai nustatomi deleguotuoju aktu pagal 25 straipsnio 6 dalį ir 25 straipsnyje nustatomas 70 % išmetamo ŠESD kiekio sumažėjimo lygis.**

²¹ 2003 m. gegužės 6 d. Komisijos rekomendacija dėl labai mažų, mažų ir vidutinių įmonių (MVI) apibrėžties (OL L 124, 2003 5 20, p. 36).

nn) biologinės atliekos – **biologinės atliekos, kaip apibrėžta Direktyvos 2008/98/EB []3 straipsnio 4 punkte;**

oo) liekamasis energijos rūšių derinys – visas valstybės narės metinis energijos rūšių derinys atėmus panaikintų kilmės garantijų dalį;

pp) biomasės kuras – iš biomasės pagamintas dujinis ir kietasis kuras;

qq) biodujos – iš biomasės pagamintas dujinis kuras;

rr) atvirasis konkursas – valstybės narės organizuojamas atsinaujinančių išteklių energijos jėgainių įrengimo konkursas, kuriame galima teikti projektų įgyvendinimo vienoje arba keliose kitose valstybėse narėse pasiūlymus;

ss) jungtinis konkursas – dviejų arba daugiau valstybių narių parengtas ir organizuojamas atsinaujinančių išteklių energijos jėgainių įrengimo konkursas, kuriame galima teikti visose susijusiose valstybėse narėse įgyvendinamus projektus;

tt) atviroji sertifikatų sistema – valstybės narės įdiegta sertifikatų sistema, kurią laisvai galima naudoti įrenginiams, esantiems vienoje arba keliose valstybėse narėse;

uu) finansinės priemonės – finansinės priemonės, kaip apibrėžta Europos Parlamento ir Tarybos reglamente (ES, Euratomas) Nr. 966/2012²²;

vv) **gavimo teritorija – geografiškai apibrėžtas plotas, iš kurio gaunama miško biomasė, teikiama patikima ir nepriklausoma informacija ir kuriame sąlygos yra pakankamai vienodos, kad būtų galima įvertinti riziką miško biomasės tvarumo ir teisėtumo srityse;**

²² 2012 m. spalio 25 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (ES, Euratomas) Nr. 966/2012 dėl Sąjungos bendrajam biudžetui taikomų finansinių taisyklių ir kuriuo panaikinamas Tarybos reglamentas (EB, Euratomas) Nr. 1605/2002 (OL L 298, 2012 10 26, p. 1).

ww) atsinaujinančių išteklių energijos bendruomenė – juridinis asmuo, kurį pagal taikytiną nacionalinę teisę veiksmingai kontroliuoja akcininkai arba nariai, kurie yra fiziniai asmenys, vietos valdžios institucijos, įskaitant savivaldybes, arba mažosios ir labai mažos įmonės, esančios netoli atsinaujinančių išteklių energijos projektų, kuriuos ta bendruomenė nuosavybės teise valdo ir plėtoja. Pagrindinis energijos bendruomenės tikslas yra ne gauti finansinio pelno, o teikti savo nariams arba vietinėms teritorijoms, kuriose ji veikia, aplinkosauginę, ekonominę arba socialinę bendruomeninę naudą; Veiklos elektros energijos sektoriuje atžvilgiu tokia bendruomenė laikoma energijos bendruomenė, kaip apibrėžta direktyvoje [Rinkos modelio direktyvoje].

□

3 straipsnis

Sąjungos privalomas bendras 2030 m. tikslas

1. Valstybės narės drauge užtikrina, kad bendro galutinio Sąjungos energijos suvartojimo dalis, kurią sudaro atsinaujinančių išteklių energija, 2030 m. būtų bent 27 %.
2. Pagal [Valdymo] reglamento 3–5 straipsnius ir 9–11 straipsnius atitinkami valstybių narių įnašai, kuriais jos prisideda prie šio bendro 2030 m. tikslo, nustatomi jų integruotuose nacionaliniuose energetikos ir klimato srities veiksmų planuose ir apie tuos įnašus pranešama Komisijai.
3. Nuo 2021 m. sausio 1 d. kiekvienos valstybės narės bendro galutinio energijos suvartojimo dalis, kurią sudaro atsinaujinančių išteklių energija, turi būti ne mažesnė, nei nurodyta I priedo A dalies lentelės trečioje skiltyje. Valstybės narės imasi būtinų priemonių, kad užtikrintų bazinio rodiklio laikymąsi. Jeigu, remiantis vienu metų trukmės vertinimais, valstybė narė nepasiekia bazinio rodiklio, taikomos [Valdymo] reglamento 27 straipsnio 4a dalies pirma ir antra pastraipos.

4. Didelius valstybių narių užmojus Komisija remia per sistemą, kuria sudaromos galimybės efektyviai naudoti Sąjungos lėšas, ypač finansines priemones, siekiant visų pirma [] šių tikslų:

a) sumažinti atsinaujinančių išteklių energijos projektų kapitalo sąnaudas;

b) plėtoti perdavimo ir paskirstymo tinklų infrastruktūrą, pažangiuosius tinklus, saugyklas ir jungtis, [] siekiant elektros energijos tinklų sujungimo tikslo – 15 % ne vėliau kaip 2030 m., padidinti techniškai ir ekonomiškai prieinamą atsinaujinančių išteklių lygį elektros energijos sistemoje;

c) stiprinti regioninį valstybių narių ir valstybių narių bei trečiųjų šalių bendradarbiavimą įgyvendinant bendrus projektus, bendras paramos schemas ir atveriant galimybes kitose valstybėse narėse esantiems gamintojams dalyvauti iš atsinaujinančių išteklių pagamintos elektros energijos paramos schemose.

4a. Komisija remia valstybes nares, kurios nusprendžia prisidėti prie Sąjungos privalomo bendro tikslo naudodamos bendradarbiavimo mechanizmus, sukurdamą palengvinamąją platformą.

4 straipsnis

Finansinė parama iš atsinaujinančių išteklių pagamintai elektros energijai

1. [] Siekdamas 3 straipsnio 1 dalyje nurodyto Sąjungos tikslo ir nacionaliniu lygmeniu nustatytų valstybių narių atitinkamų įnašų į šį tikslą, skirtų atsinaujinančių išteklių energijos panaudojimui, tikslais valstybės narės gali taikyti paramos schemas. Iš atsinaujinančių išteklių pagamintai elektros energijai taikomomis paramos schemomis teikiamos paskatos iš atsinaujinančių išteklių pagamintą elektros energiją integruoti į elektros energijos rinką rinka pagrįstu ir į rinką reaguojančiu būdu [], vengiant nereikalingo elektros energijos rinkų iškreipimo [].

2. Parama iš atsinaujinančių išteklių pagamintai elektros energijai organizuojama taip, kad iš atsinaujinančių išteklių gaminama elektros energija būtų integruojama į elektros energijos rinką ir kad energiją iš atsinaujinančių išteklių gaminantys gamintojai reaguotų į rinkos kainos signalus.

Šiuo tikslu tiesioginio kainų rėmimo schemomis parama teikiama rinkos priemokos [] forma; ši rinkos priemoka galėtų būti, *inter alia*, slankaus pobūdžio arba fiksuota. Valstybės narės, vadovaudamosi [Elektros energijos direktyva] ir [Elektros energijos reglamentu], gali apsvarstyti galimybę nustatyti specialias sąlygas nedideliems įrenginiams ir parodomiesiems projektams remti.

3. Valstybės narės užtikrina, kad iš atsinaujinančių išteklių pagamintai elektros energijai parama būtų skiriama atvirai, skaidriai, konkurencingai, be diskriminacijos ir ekonomiškai efektyviai. Valstybės narės gali apsvarstyti galimybę nustatyti specialias sąlygas arba taikyti konkurencinių konkursų procesų išimtis visų pirma nedideliems įrenginiams ir parodomiesiems projektams.

Valstybės narės taip pat gali apsvarstyti galimybę taikyti mechanizmus, kuriais užtikrinamas atsinaujinančių išteklių energijos panaudojimo regioninis diversifikavimas, pirmiausia siekiant užtikrinti ekonomiškai efektyvų sistemos integravimą.

3a. Valstybės narės gali apsvarstyti galimybę apriboti technologijų konkurenciją remdamosi vienu ar keletu iš toliau nurodytų tikslų, kai tų tikslų negalima siekti paramos organizavimo kontekste: tinklų ir sistemos plėtojimo tikslais, tam tikros technologijos ilgesnio laikotarpio potencialu, tikslu įvairinti energijos rūšių derinį, tikslu vengti žaliavų rinkų iškraipymų ir sistemos integravimo sąnaudomis.

[]

5. Šis straipsnis taikomas nedarant poveikio Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo [] 107 ir 108 straipsniams.

5 straipsnis

Paramos schemų, taikomų iš atsinaujinančių išteklių pagamintai elektros energijai, atvėrimas

1. Valstybės narės pagal šios Direktyvos 7–13 straipsnius turi teisę nuspręsti, koku mastu jos teikia paramą atsinaujinančių išteklių energijai, gaminamai kitoje valstybėje narėje. Vis dėlto valstybės narės paramos schemomis, taikomomis iš atsinaujinančių išteklių pagamintai elektros energijai, [] gali leisti naudotis kitose valstybėse narėse esantiems gamintojams šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

[] Taigi valstybės narės [] gali numatyti, kad paramą naujo remiamo pajėgumo **daliai arba jam skirtu biudžeto daliai** kasmet [] būtų galima teikti ir kitose valstybėse narėse esantiems įrenginiams.

Valstybės narės raginamos [] siekti, kad ši dalis 2021–2025 m. kasmet sudarytų bent 10 %, o 2026–2030 m. – kasmet bent 15 %, tačiau jos gali ir nukrypti nuo šių dalių dėl, *inter alia*, žemesnio valstybės narės elektros tinklų sujungimo lygio bet kuriais konkrečiais metais. []

2a. Valstybės narės gali paprašyti pateikti fizinio importo įrodymą. Tačiau jos negali keisti, modifikuoti tarpzoninių programų ir pralaidumo paskirstymo arba kitaip daryti jiems poveikio dėl gamintojų dalyvavimo tarpvalstybinėse paramos schemose. Tarpvalstybinis elektros energijos perdavimas nustatomas remiantis tik pralaidumo paskirstymo pagal [Elektros energijos rinkos reglamento 14 straipsnį] rezultatais.

[] 3. [] Jeigu valstybė narė nusprendžia teikti paramą ir gamintojams, esantiems kitose valstybėse narėse, tos dalyvaujančios valstybės narės susitaria dėl dalyvavimo atsinaujinančių išteklių energijos tarpvalstybinės paramos schemose principų. Į tokius susitarimus įtraukiami bent iš atsinaujinančių išteklių pagamintos elektros energijos, kuriai teikiama tarpvalstybinė parama [] priskaičiavimo principai.

4. Ne vėliau kaip 2025 m. Komisija įvertina šio straipsnio nuostatų **sąnaudas ir** naudą [] iš atsinaujinančių išteklių pagamintos elektros energijos diegimui Sąjungoje. []

6 straipsnis

Finansinės paramos stabilumas

Nedarant poveikio reikiamam nuostatų adaptavimui siekiant laikytis **Sutarties dėl Europos Sąjungos veikimo 107 ir 108 straipsnių** [], valstybės narės užtikrina, kad atsinaujinančių išteklių energijos projektams suteiktos paramos lygis ir sąlygos nebūtų keičiami taip, kad būtų [] **apribojamos** ja suteiktos teisės ir **pakenkta** remiamų projektų ekonominiam perspektyvumui.²³ **Ši nuostata neturi poveikio valstybių narių galimybei pritaikyti paramos lygį atsižvelgiant į objektyvius kriterijus** [], su sąlyga, kad tokie kriterijai [] nustatyti pirminiame paramos schemos projekte.

7 straipsnis

Atsinaujinančių išteklių energijos dalies apskaičiavimas

1. Bendras galutinis atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimas kiekvienoje valstybėje narėje apskaičiuojamas sudedant šiuos rodiklius:

- a) bendro galutinio elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių suvartojimo;
- b) bendro galutinio atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimo šildymui ir vėsinimui ir
- c) galutinio atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimo transporto sektoriuje.

Apskaičiuojant bendro galutinio atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimo dalį, į dujas, elektros energiją ir vandenilį iš atsinaujinančių energijos išteklių atsižvelgiama tik vieną kartą pagal pirmos pastraipos a, b arba c punktą.

²³ **Pastaba. Žr. tekstą, kuriuo papildyta 18 konstatuojamoji dalis.**

Vadovaujantis 26 straipsnio 1 dalies antra pastraipa, į 26 straipsnio 2–7 dalyse nustatytus tvarumo ir sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijų neatitinkančius biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą neatsižvelgiama.

[]²⁴

2. 1 dalies a punkto tikslais bendras galutinis elektros energijos iš atsinaujinančių energijos išteklių suvartojimas apskaičiuojamas kaip valstybėje narėje iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintos elektros energijos kiekis (įskaitant elektros energiją, kurią iš atsinaujinančių išteklių pasigamino vartotojai ir energijos bendruomenės, ir neįskaitant elektros energijos, pagaminamos hidroakumuliaciniais įrenginiais, kuriems naudojamas prieš tai į aukštutinį baseiną pakeltas vanduo).

Įvairų kurą deginančiose jėgainėse, kuriose naudojami atsinaujinantys ir tradiciniai ištekliai, skaičiuojama tik iš atsinaujinančių energijos išteklių pagaminta elektros energijos dalis. Atliekant šį apskaičiavimą, kiekvieno energijos ištekliaus indėlis apskaičiuojamas remiantis jo energine verte.

Iš hidroenergijos ir vėjo energijos pagaminta elektros energija skaičiuojama pagal II priede nustatytas normalizavimo taisykles.

3. 1 dalies b punkto tikslais bendras galutinis atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimas šildymui ir vėsinimui apskaičiuojamas kaip valstybėje narėje iš atsinaujinančių išteklių pagamintas centralizuotai tiekiamos šilumos bei vėsumos kiekis ir kitos atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimas pramonėje, namų ūkiuose, teikiant paslaugas, žemės ūkyje, miškininkystėje ir žuvininkystėje šildymo, vėsinimo ir technologinio proceso tikslais.

Įvairų kurą deginančiose jėgainėse, kuriose naudojami atsinaujinantys ir tradiciniai energijos ištekliai, atsižvelgiama tik į šildymo bei vėsinimo, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, dalį. Atliekant šį apskaičiavimą, kiekvieno energijos ištekliaus indėlis apskaičiuojamas remiantis jo energine verte.

²⁴ **Pastaba. Ši pastraipa perkelta į 25 straipsnį dėl atsinaujinančių išteklių energijos įtraukimo į transporto sektorių.**

I aplinkos [] ir geoterminę energiją, naudojamą šildymui ir vėsinimui, išgautą [] šilumos siurbliais ir [] centralizuoto vėsumos tiekimo sistemose, atsižvelgiama 1 dalies b punkto tikslais, su sąlyga, kad galutinė energijos išeiga žymiai viršija pradinės energijos sąnaudas, reikalingas šilumos siurblių veikimui. Šilumos **ar vėsumos** kiekis, laikomas atsinaujinančių išteklių energija pagal šią direktyvą, apskaičiuojamas pagal VII priede nustatytą metodiką ir atsižvelgiama į energijos naudojimą visuose galutinio naudojimo sektoriuose.

Pagal 1 dalies b punktą neįskaičiuojama šilumos energija, gauta pasyviose energetinėse sistemose, kuriose mažesnis energijos suvartojimas pasiekiamas pasyviai per pastato konstrukcijas arba iš šilumos, kuri gaunama naudojant neatsinaujinančių išteklių energiją.

Ne vėliau kaip 2018 m. gruodžio 31 d. priimdama įgyvendinimo aktus pagal 31 straipsnį, Komisija patvirtina laikiną metodiką, pagal kurią apskaičiuojamas atsinaujinančių išteklių energijos, naudojamos vėsinti ir centralizuotai tiekti vėsumą, kiekį.

Ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio 31 d. priimdama deleguotuosius aktus pagal 32 straipsnį, Komisija iš dalies pakeičia VII priedą, patvirtindama metodiką, pagal kurią apskaičiuojamas atsinaujinančių išteklių energijos, naudojamos vėsinti ir centralizuotai tiekti vėsumą, kiekį, siekdama toliau plėtoti laikiną metodiką, nurodytą penktoje pastraipoje.

Abi metodikos apima atvirkštinę funkciją veikiantiems šilumos siurbliams taikomus minimalius sezoninio naudingumo koeficientus. Penktoje pastraipoje nurodyti įgyvendinimo aktai nustoja būti taikomi, kai tik pradedamas taikyti deleguotasis aktas, nurodytas šeštoje pastraipoje.²⁵

²⁵ Pastaba. Komisija turi laiku teikti gaires, susijusias su energetikos ir klimato planų projektais. Be to, pirmasis projektas, kaip apskaičiuoti atsinaujinančių išteklių energiją centralizuotos vėsumos tiekimo sistemoje, turėtų būti pateiktas ne vėliau kaip 2020 m. gruodžio 31 d.

4. 1 dalies c punkto tikslais [] bendras galutinis atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimas transporto sektoriuje apskaičiuojamas kaip visų biodegalų, biomasės degalų ir iš atsinaujinančių išteklių gautų nebiologinių skystųjų ir dujinių transporto degalų, suvartotų transporto sektoriuje, suma. Tačiau iš atsinaujinančių išteklių gauti nebiologiniai skystieji ir dujiniai transporto degalai, pagaminti naudojant atsinaujinančių išteklių elektros energiją, įtraukiami tik į pagal 1 dalies a punktą atliekamą skaičiavimą, kai apskaičiuojamas elektros energijos, valstybėje narėje pagamintos iš atsinaujinančių energijos išteklių, kiekis;

[]²⁶

7. Atsinaujinančių išteklių energijos dalis apskaičiuojama bendrą galutinę atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimą padalijus iš bendro galutinio energijos iš visų energijos išteklių suvartojimo (išreiškiama procentine dalimi).

Pirmos pastraipos tikslais 1 dalyje nurodyta suma koreguojama pagal 5, 8, 10, 12 ir 13 straipsnius.

Apskaičiuojant valstybės narės bendrą galutinės energijos suvartojimą siekiant nustatyti, ar jis atitinka šioje direktyvoje nustatytus rodiklius ir indikatyvią trajektoriją, energijos, sunaudotos aviacijos sektoriuje, kiekis laikomas ne didesniu kaip 6,18 %, palyginti su valstybės narės bendru galutiniu energijos suvartojimu. Kipro ir Maltos energijos, sunaudotos aviacijos sektoriuje, kiekis laikomas ne didesniu kaip 4,12 %, palyginti su tų valstybių narių bendru galutiniu energijos suvartojimu.

8. Apskaičiuojant santykinę atsinaujinančių išteklių energijos dalį taikoma Reglamente (EB) Nr. 1099/2008 pateikta metodika ir apibrėžtys.

Valstybės narės užtikrina statistinės informacijos, naudojamos apskaičiuojant tas sektorių bei bendras dalis, ir statistinės informacijos, pateikiamos Komisijai pagal Reglamentą (EB) Nr. 1099/2008, suderinamumą.

²⁶ Pastaba. Šis išbrauktas tekstas, susijęs su transporto sektoriumi, dabar įtrauktas į 25 straipsnį.

**Europos Sjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos vystymo platforma ir statistiniai
perdavimai tarp valstybių narių**

1. Valstybės narės gali susitarti dėl nustatyto atsinaujinančiųjų išteklių energijos kiekio statistinio perdavimo iš vienos valstybės narės į kitą valstybę narę. Perduotas kiekis yra:

a) atimamas iš atsinaujinančių išteklių energijos kiekio, į kurį atsižvelgiama šios direktyvos tikslais vertinant perdavimą atliekančios valstybės narės atsinaujinančių išteklių energijos dalį, ir

b) pridedamas prie atsinaujinančių išteklių energijos kiekio, į kurį atsižvelgiama šios direktyvos tikslais vertinant perdavimą priimančios kitos valstybės narės atsinaujinančių išteklių energijos dalį.

1a. Siekiant padėti siekti Sąjungos privalomo tikslo, valstybių narių atitinkamų įnašų į šį tikslą, kaip išdėstyta šios direktyvos 3 straipsnyje, ir sudaryti palankesnes sąlygas statistiniams perdavimams pagal šio straipsnio 1 dalį, Komisija sukuria Europos Sąjungos atsinaujinančiųjų išteklių energijos vystymo platformą (toliau – ERDP). Valstybės narės šiai platformai savanoriškai gali teikti metinius duomenis apie savo įnašus į ES privalomą 2030 m. tikslą ar bet koki lyginamąjį standartą, nustatytą [Valdymo] reglamento pažangai, įskaitant numatomus trūkumus ar tikslo viršijimą, stebėti, taip pat nurodyti kainą, už kurią jie duotų sutikimą atsinaujinančių išteklių energijos gamybos pertekliaus perdavimui iš kitos valstybės narės ar kitai valstybei narei. Faktinė tokių perdavimų kaina bus nustatyta kiekvienu atveju atskirai, remiantis ERDP paklausos ir pasiūlos derinimo mechanizmu.

1b. Komisija užtikrina, kad ERDP galėtų suderinti paklausą ir pasiūlą, susijusią su energijos iš atsinaujinančių išteklių kiekiais, į kuriuos atsižvelgiama įvertinant valstybės narės atsinaujinančių išteklių energijos dalį, remiantis kainomis ar bet kokiais kitais papildomais kriterijais, nurodomais valstybės narės, kuriai energija perduodama.

Komisijai pagal 32 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus, kuriais sukurama ERDP ir nustatomos sandorių sudarymo įvykdymo, kaip nurodyta šio straipsnio 3 dalyje, sąlygos.

2. 1 ir 1a dalyse nurodyta tvarka gali galioti vienerius ar daugiau metų. **Apie tokią valstybių narių tarpusavio tvarką** Komisijai pranešama **arba ji vykdoma ERDP** ne vėliau kaip per 12 mėnesių pasibaigus kiekvieniems metams, kuriais ji galioja. Komisijai siunčiamoje informacijoje, be kita ko, nurodomas atitinkamos energijos kiekis ir kaina. **Perdavimų, kurie vykdomi ERDP, atveju konkrečiame perdavime dalyvaujančios šalys ir bet kokie kiti tų sandorių parametrai atskleidžiami tik tuo atveju, jei susijusios valstybės narės to pareikalauja.**
3. Perdavimai laikomi įvykusiais **po to, kai ERDP įvykdomos atsiskaitymo sąlygos, arba [] po to, kai perdavime dalyvavusios valstybės narės apie perdavimą praneša Komisijai.**

9 straipsnis

Valstybių narių bendri projektai

1. Dvi ar daugiau valstybių narių gali bendradarbiauti vykdydamos visų tipų bendrus projektus, susijusius su elektros energijos, šilumos arba vėsumos gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių. Į tą bendradarbiavimą gali būti įtraukti ir privatūs ūkio subjektai.
2. Valstybės narės praneša Komisijai, kokia elektros energijos, šilumos arba vėsumos, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, dalis ar koks kiekis pagal bet kurį jų teritorijoje įgyvendinamą bendrą projektą, kuris pradėtas po 2009 m. birželio 25 d., arba padidinant įrenginio, kuris buvo rekonstruotas po tos datos, pajėgumus, šios direktyvos tikslais laikomas įskaitomu į kitos valstybės narės nacionalinę bendrąją atsinaujinančių išteklių energijos dalį.
3. 2 dalyje nurodytame pranešime:
 - a) aprašomas siūlomas įrenginys arba nurodomas rekonstruotas įrenginys;
 - b) nurodoma įrenginyje pagamintos elektros energijos, šilumos arba vėsumos dalis arba kiekis, kuris laikomas įskaitomu į kitos valstybės narės nacionalinę bendrąją atsinaujinančių išteklių energijos dalį;

c) nurodoma valstybė narė, kurios naudai teikiamas pranešimas, ir

d) nurodomas kalendoriniais metais išreikštas laikotarpis, kurio metu įrenginyje iš atsinaujinančių energijos išteklių pagaminta elektros energija arba šiluma arba vėsuma turi būti laikomi įskaitomais į kitos valstybės narės nacionalinę bendrąją atsinaujinančių išteklių energijos dalį.

4. Bendro projekto trukmė gali būti ilgesnė kaip iki 2030 m.

5. Pagal šį straipsnį pateikto pranešimo negalima keisti ar panaikinti, jei nėra pranešimą teikiančios valstybės narės ir pagal 3 dalies c punktą nurodytos valstybės narės bendro susitarimo.

10 straipsnis

Valstybių narių bendrų projektų rezultatai

1. Per tris mėnesius pasibaigus kiekvieniems 9 straipsnio 3 dalies d punkte nustatyto laikotarpio metams valstybė narė, pateikusi pranešimą pagal 9 straipsnį, parengia pranešimo raštą, kuriame nurodo:

a) elektros energijos arba šilumos ar vėsumos bendrą kiekį, per metus pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių įrenginyje, kuris nurodytas pagal 9 straipsnį pateiktame pranešime, ir

b) elektros energijos arba šilumos ar vėsumos kiekį, per metus pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių tame įrenginyje, kuris turi būti įskaitomas į kitos valstybės narės nacionalinę bendrąją atsinaujinančių išteklių energijos dalį remiantis pranešimo sąlygomis.

2. Pranešančioji valstybė narė pranešimo raštą siunčia valstybei narei, kurios naudai buvo pateiktas pranešimas, ir Komisijai.

3. Šios direktyvos tikslais elektros energijos arba šilumos ar vėsumos kiekis, pagamintas iš atsinaujinančių energijos išteklių, apie kurį pranešta pagal 1 dalies b punktą:

- a) atimamas iš atsinaujinančių energijos išteklių elektros energijos arba šilumos ar vėsumos kiekio, į kurį atsižvelgiama vertinant 1 dalyje nurodytą pranešimo raštą pateikusių valstybės narės atsinaujinančių išteklių energijos dalį, ir
- b) pridedamas prie atsinaujinančių energijos išteklių elektros energijos arba šilumos ar vėsumos kiekio, į kurį atsižvelgiama vertinant 2 dalyje nurodytą pranešimo raštą gaunančios valstybės narės atsinaujinančių išteklių energijos dalį.

11 straipsnis

Valstybių narių ir trečiųjų šalių bendri projektai

1. Viena ar kelios valstybės narės gali bendradarbiauti su viena ar keliomis trečiosiomis šalimis įgyvendindamos visų rūšių bendrus projektus, susijusius su elektros energijos gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių. Į tokį bendradarbiavimą gali būti įtraukti ir privatūs ūkio subjektai.

2. Vertinant valstybių narių atsinaujinančių išteklių energijos dalis, į trečiojoje šalyje iš atsinaujinančių energijos išteklių pagamintą elektros energiją atsižvelgiama tik tuo atveju, jeigu tenkinamos šios sąlygos:

- a) elektros energija suvartojama Sąjungoje. Laikoma, kad šis reikalavimas tenkinamas, kai:
 - i) visi atsakingi perdavimo sistemos operatoriai kilmės šalyje, paskirties šalyje ir, jei taikoma, visose trečiosiose tranzito šalyse galutinai priskyrė elektros energijos kiekį, lygiavertį kiekiui, į kurį atsižvelgiama, paskirtiems tinklų sujungimo pajėgumams;
 - ii) atsakingas perdavimo sistemos operatorius, veikiantis jungiamosios linijos Sąjungos pusėje, galutinai įtraukė į balansą elektros energijos kiekį, lygiavertį kiekiui, į kurį atsižvelgiama, ir

iii) paskirti pajėgumai ir elektros energijos gamyba iš atsinaujinančių energijos išteklių 2 dalies b punkte nurodytame įrenginyje yra susiję su tuo pačiu laikotarpiu;

b) elektros energija pagaminta naujai pastatytame įrenginyje, pradėjusiame veikti po 2009 m. birželio 25 d., arba padidinus pajėgumus įrenginyje, kuris buvo rekonstruotas po tos datos, įgyvendinant 1 dalyje nurodytą bendrą projektą, ir

c) pagamintos ir eksportuotos elektros energijos kiekio atžvilgiu nebuvo suteikta parama pagal trečiosios šalies paramos schemą, išskyrus įrenginiui suteiktą paramą investicijoms.

3. Valstybės narės gali kreiptis į Komisiją, prašydamos 7 straipsnio tikslais atsižvelgti į elektros energiją iš atsinaujinančių energijos išteklių, pagamintą ir sunaudotą trečiojoje šalyje, kai jungiamosios linijos tarp valstybės narės ir trečiosios šalies tiesimo parengiamasis laikotarpis labai ilgas, tokiomis sąlygomis:

a) jungiamosios linijos tiesimas pradėtas ne vėliau kaip 2026 m. gruodžio 31 d.;

b) neįmanoma pradėti eksploatuoti jungiamąją liniją iki 2030 m. gruodžio 31 d.;

c) įmanoma pradėti eksploatuoti jungiamąją liniją iki 2032 m. gruodžio 31 d.;

d) pradėjus eksploatuoti jungiamąją liniją ji bus naudojama elektros energijai, gaminamai iš atsinaujinančių energijos išteklių, eksportuoti į Sąjungą pagal 2 dalį;

e) prašymas susijęs su 2 dalies b ir c punktuose nustatytus kriterijus atitinkančiu bendru projektu, kurį vykdant bus naudojama jungiamoji linija po to, kai ji bus pradėta eksploatuoti, ir su elektros energijos kiekiu, kuris nėra didesnis nei elektros energijos kiekis, kuris bus eksportuojamas į Sąjungą po to, kai jungiamoji linija bus pradėta eksploatuoti.

4. Komisijai pranešama apie elektros energijos dalį ar kiekį, kuris pagamintas įrenginyje trečiosios šalies teritorijoje ir kuris laikomas įskaitomu į vienos ar daugiau valstybių narių nacionalinę bendrąją atsinaujinančių išteklių energijos dalį, šios direktyvos tikslais. Kai dalyvauja daugiau nei viena valstybė narė, apie šios dalies ar kiekio paskirstymą valstybėms narėms pranešama Komisijai. Ši dalis ar kiekis negali viršyti faktiškai į Sąjungą eksportuotos ir joje suvartotos dalies ar kiekio, atitinkančių šio straipsnio 2 dalies a punkto i ir ii papunkčiuose nurodytą kiekį ir jo 2 dalies a punkte išdėstytas sąlygas. Pranešimą pateikia kiekviena valstybė narė, į kurios bendrąją nacionalinę rodiklį įskaitoma elektros energijos dalis ar kiekis.

5. 4 dalyje nurodytame pranešime:

- a) aprašomas siūlomas įrenginys arba nurodomas rekonstruotas įrenginys;
- b) nurodoma elektros energijos dalis arba kiekis, pagamintas įrenginyje, kuris laikomas įskaitomu į valstybės narės nacionalinę atsinaujinančių išteklių energijos dalį, taip pat, laikantis konfidencialumo reikalavimų, atitinkami finansiniai susitarimai;
- c) kalendoriniais metais nurodomas laikotarpis, kurio metu įrenginyje pagaminta elektros energija turi būti laikoma įskaitoma į valstybės narės nacionalinę bendrąją atsinaujinančių išteklių energijos dalį, ir
- d) kartu pateikiamas trečiosios šalies, kurios teritorijoje pradėjo veikti įrenginys, rašytinis b ir c punktų patvirtinimas ir įrenginyje pagamintos elektros energijos dalis arba kiekis, kuris bus naudojamas trečiojoje šalyje.

6. Bendro projekto trukmė gali būti ilgesnė kaip iki 2030 m.

7. Pagal šį straipsnį pateikto pranešimo negalima keisti ar panaikinti, jei nėra pranešimą teikiančios valstybės narės ir trečiosios šalies, kuri pagal 5 dalies d punktą patvirtino bendrą projektą, bendro susitarimo.

8. Valstybės narės ir Sąjunga ragina atitinkamas Energijos bendrijos sutarties įstaigas laikantis Energijos bendrijos sutarties imtis priemonių, kurios būtinos, kad tos sutarties Susitariančiosios Šalys tarp valstybių narių galėtų taikyti šioje direktyvoje nustatytas nuostatas dėl bendradarbiavimo.

12 straipsnis

Valstybių narių ir trečiųjų šalių bendrų projektų rezultatai

1. Per 12 mėnesių pasibaigus kiekvieniems 11 straipsnio 5 dalies c punkte nurodyto laikotarpio metams valstybė narė, pateikusi pranešimą pagal 11 straipsnį, parengia pranešimo raštą, kuriame nurodo:

- a) elektros energijos bendrą kiekį, per tuos metus pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių įrenginyje, kuris nurodytas pagal 11 straipsnį pateiktame pranešime;
- b) elektros energijos kiekį, per metus tame įrenginyje pagamintą iš atsinaujinančių energijos išteklių, kuris turi būti įskaitomas į jos nacionalinę bendrą atsinaujinančių išteklių energijos dalį remiantis pranešimo sąlygomis pagal 9 straipsnį, ir
- c) įrodymą, kad tenkinamos 11 straipsnio 2 dalyje nustatytos sąlygos.

2. Valstybė narė nusiunčia pranešimo raštą trečiajai šaliai, kuri pagal 11 straipsnio 5 dalies d punktą patvirtino projektą, ir Komisijai.

3. Siekiant apskaičiuoti nacionalines bendras atsinaujinančių išteklių energijos dalis pagal šią direktyvą, elektros energijos kiekis, pagamintas iš atsinaujinančių energijos išteklių, apie kurį pranešta pagal 1 dalies b punktą, pridedamas prie atsinaujinančių išteklių energijos kiekio, į kurį atsižvelgiama vertinant pranešimo raštą pateikusių valstybės narės atsinaujinančių išteklių energijos dalis.

13 straipsnis

Bendros paramos schemas

1. Nedarant įtakos valstybių narių įsipareigojimams pagal 5 straipsnį, dvi ar daugiau valstybių narių gali nuspręsti savanorišku pagrindu sujungti savo nacionalines paramos schemas ar iš dalies koordinuoti jų veiklą. Tokiais atvejais tam tikras atsinaujinančių išteklių energijos kiekis, pagamintas vienos dalyvaujančios valstybės narės teritorijoje, gali būtų įskaitytas į kitos dalyvaujančios valstybės narės nacionalinę atsinaujinančių išteklių energijos dalį, jeigu atitinkamos valstybės narės:

- a) padarė atsinaujinančių išteklių energijos nurodytų kiekių statistinį perdavimą iš vienos valstybės narės kitai valstybei narei pagal 8 straipsnį arba
- b) nustatė paskirstymo taisyklę, dėl kurios susitarė dalyvaujančios valstybės narės ir pagal kurią atsinaujinančių išteklių energijos kiekiai paskirstomi dalyvaujančioms valstybėms narėms. Apie tokią taisyklę pranešama Komisijai ne vėliau kaip per 3 mėnesius pasibaigus pirmiesiems metais, kuriais ji įsigalioja.

2. Per 3 mėnesius pasibaigus kiekvieniems metams kiekviena valstybė narė, kuri teikia pranešimą pagal 1 dalies b punktą, pateikia pranešimo raštą, kuriame nurodo bendrą elektros energijos arba šilumos ar vėsumos iš atsinaujinančių energijos išteklių kiekį, pagamintą tais metais, kuriais taikoma paskirstymo taisyklė.

3. Siekiant apskaičiuoti nacionalines bendrąsias atsinaujinančių išteklių energijos dalis pagal šią direktyvą, elektros energijos arba šilumos ar vėsumos iš atsinaujinančių energijos išteklių kiekis, apie kurį pranešta pagal 2 dalį, paskirstomas atitinkamoms valstybėms narėms pagal paskirstymo taisyklę, apie kurią buvo pranešta.

14 straipsnis

Pajėgumo padidėjimas

9 straipsnio 2 dalyje ir 11 straipsnio 2 dalies b punkte atsinaujinančių išteklių energijos vienetai, pagaminti padidėjus įrenginio pajėgumui, vertinami taip, lyg jie būtų pagaminti atskirame įrenginyje, kuris pradėtas eksploatuoti tuo momentu, kai pajėgumas padidėjo.

15 straipsnis

Administracinės procedūros, reglamentai ir kodeksai

1. Valstybės narės užtikrina, kad visos leidimų, sertifikavimo ir licencijavimo procedūros reglamentuojančios nacionalinės taisyklės, taikomos elektros energijos, šilumos ar vėsumos gamybos iš atsinaujinančių energijos išteklių jėgainėms bei susijusioms perdavimo ir paskirstymo tinklų infrastruktūroms ir biomasės pavertimo biodegalais ar kitais energijos produktais procesams, būtų proporcingos ir būtinos.

Valstybės narės visų pirma imasi reikiamų veiksmų užtikrindamos, kad:

- a) administracinės procedūros būtų supaprastintos ir pagreitintos atitinkamu administraciniu lygmeniu;
- b) leidimų išdavimą, sertifikavimą ir licencijavimą reglamentuojančios taisyklės būtų objektyvios, skaidrios, proporcingos, nediskriminuojančios pareiškėjų, ir kad jomis būtų visiškai atsižvelgta į konkrečių atsinaujinančių išteklių energijos technologijų ypatybes;

c) vartotojų, projektuotojų, architektų, statytojų ir įrangos bei sistemų montuotojų mokami administraciniai mokesčiai būtų skaidrūs ir atitiktų sąnaudas, ir

d) decentralizuotiems energiją iš atsinaujinančių išteklių gaminantiems įtaisams būtų nustatomos paprastesnės ir mažesnė našta užkraunančios leidimų išdavimo procedūros, įskaitant reikalavimą pranešti, jei tai galima pagal taikomą teisinę bazę.

2. Valstybės narės aiškiai apibrėžia visas technines specifikacijas, kurias turi atitikti atsinaujinančių išteklių energiją naudojančios įrenginiai ir sistemos, kad jiems būtų galima pritaikyti paramos schemas. Jei yra nustatyti Europos standartai, įskaitant ekologinius ženklus, energijos duomenų etiketes ir kitas Europos standartizacijos įstaigų nustatytas techninių normatyvų sistemas, tokios techninės specifikacijos parengiamos pagal tokius standartus. Tokiose techninėse specifikacijose nenurodoma, kur įrenginiai ir sistemos turi būti sertifikuojami, ir jos neturėtų trukdyti vidaus rinkos veikimui.

3. Valstybės narės užtikrina, kad investuotojai galėtų pakankamai gerai žinoti, kokią paramą planuojama skirti atsinaujinančių išteklių energijai. Todėl valstybės narės parengia ir paskelbia [] bent artimiausių trejų metų planuojamos paramos skyrimo grafiką, kuriame **numatomi** [] orientaciniai kiekvienos schemos terminai ir [] pajėgumas, **numatomas** biudžetas, [] taip pat konsultacijų [] su suinteresuotosiomis šalimis paramos organizavimo klausimais **principai**.

Rinka grindžiamos paramos ir mokesčių schemų atveju, kai pajėgumai ar biudžetas neskiriami, valstybės narės turėtų pateikti informaciją apie pagrindinius paramos parametrus.

4. Valstybės narės užtikrina, kad jų kompetentingos įstaigos nacionaliniu, regionų ir vietos lygmenimis įtrauktų nuostatas, kad, planuojant, projektuojant, statant ir atnaujinant miestų infrastruktūrą, pramoninius ar gyvenamuosius rajonus ir energijos infrastruktūrą, įskaitant elektros energijos, centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo, gamtinių dujų ir alternatyvaus kuro tinklus, būtų integruojama ir diegiama atsinaujinančių išteklių energija ir neišvengiamai susidaranti atliekinės šilumos arba vėsumos naudojimas.

5. Valstybės narės į savo statybos reglamentus ir kodeksus įtraukia tinkamas priemones, kad būtų didinama visų rūšių atsinaujinančių išteklių energijos dalis statybos sektoriuje.

Nustatydamos tokias priemones arba savo paramos schemose, valstybės narės gali atsižvelgti į nacionalines priemones, susijusias su ženkliu energijos vartojimo efektyvumo didinimu ir susijusias su kogeneracija bei su pasyviais, mažai energijos vartojančiais ar nulinės energijos pastatais.

Valstybės narės savo statybos reglamentuose ir kodeksuose arba kitu tą patį poveikį turinčiu būdu nustato, kiek atsinaujinančių išteklių energijos būtina minimaliai naudoti naujuose pastatuose ir esamuose pastatuose, kuriuos reikia kapitališkai atnaujinti, **jeigu tai techniškai, funkcinio požiūriu ir ekonomiškai yra įmanoma ir nedaromas neigiamas poveikis patalpų orui []**. Valstybės narės leidžia, kad tie minimalūs kiekiai būtų užtikrinami, *inter alia*, **veiksmingai centralizuotai tiekiant šilumą ir vėsumą []** naudojant didelę atsinaujinančių energijos išteklių dalį.

Pirmos pastraipos reikalavimas taikomas ginkluotosioms pajėgoms tik tokiu mastu, kad jo taikymas nepakenktų ginkluotųjų pajėgų veiklos pobūdžiui ir svarbiausiam tikslui, ir netaikomas medžiagoms, naudojamoms išimtinai kariniais tikslais.

6. Valstybės narės užtikrina, kad nacionalinio, regionų ir vietos lygio nauji viešieji pastatai ir esami viešieji pastatai, kuriuos reikia kapitališkai atnaujinti, nuo 2012 m. sausio 1 d. atliktų pavyzdinį vaidmenį taikant šią direktyvą. Valstybės narės gali, *inter alia*, numatyti, kad šio įpareigojimo laikomasi, jei laikomasi viešųjų pastatų ar mišrių privačių ir viešųjų pastatų stogus trečiosios šalys naudoja energijos iš atsinaujinančių išteklių gamybai.

7. Remdamosi savo statybos reglamentais ir kodeksais, valstybės narės skatina naudoti atsinaujinančių išteklių energiją naudojančias šildymo bei vėsinimo sistemas ir įrenginius, smarkiai sumažinančius energijos vartojimą. Siekdamos populiarinti tokias sistemas ir įrenginius, valstybės narės taiko energijos, ekologinių ženklų ar kitus atitinkamus sertifikatus ar standartus, nustatytus nacionaliniu ar Sąjungos lygmeniu, jei tokie yra nustatyti.

8. Valstybės narės įvertina savo nacionalinį atsinaujinančių energijos šaltinių potencialą ir atliekinės šilumos bei vėsumos naudojimą šildymui ir vėsinimui. Šis vertinimas į antrą išsamų vertinimą, atliekamą pagal Direktyvos 2012/27/ES 14 straipsnio 1 dalį, pirmą kartą įtraukiamas iki 2020 m. gruodžio 31 d., o paskui – į kiekvieną atnaujintą išsamų vertinimą.

9. Valstybės narės šalina kliūtis sudaryti ilgalaikes įmonių elektros energijos pirkimo sutartis, iš kurių būtų finansuojami atsinaujinantys ištekliai ir jų naudojimas.

16 straipsnis

Leidimų išdavimo organizavimas ir trukmė

1. Ne vėliau kaip 2021 m. sausio 1 d. valstybės narės įsteigia **arba paskiria vieną ar daugiau []** punktų ryšiams, [] kurie pareiškėjui paprašius konsultuoja [] viso paraiškų administraciniais leidimams gauti **teikimo ir** leidimų išdavimo proceso metu []. [] Pareiškėjui viso **administracinio proceso klausimu užtenka susisiekti su vienu punktu ryšiams. Leidimų išdavimo procesas apima atitinkamus administracinius leidimus statyti arba eksploatuoti įrenginius ir išteklius, reikalingus jiems [] prijungti prie tinklo [] energijai iš atsinaujinančių energijos išteklių gaminti, taip pat paraiškas dėl įrenginių techninio pertvarkymo. Leidimų išdavimo procesas apima visas procedūras nuo paraiškos gavimo patvirtinimo iki procedūros rezultatų perdavimo, kaip nurodyta šio straipsnio 2 dalyje.**

2. [] Punktas ryšiams skaidriai konsultuoja pareiškėją, teikia pareiškėjui visą būtiną informaciją [] ir prireikus įtraukia **administracines** institucijas [].

3. [] Punktas ryšiams [] **pateikia []** atsinaujinančių išteklių **energijos gamybos** projektų rengėjams skirtą procedūrų žinyną, **kuriame konkrečiai aptariami ir []** maži projektai bei iš atsinaujinančių išteklių pasigamintos elektros energijos vartotojų projektai.

4. 1 dalyje nurodytas leidimų išdavimo procesas negali trukti ilgiau kaip trejus metus []. **Vis dėlto trejų metų laikotarpis gali būti pratęstas, jeigu pareiškėjas nėra pateikęs visos informacijos, kurios reikia, kad atitinkama institucija galėtų įvertinti paraišką, arba kai tinkamam sprendimui priimti reikia daugiau laiko.** [] Šis laikotarpis [] taip pat gali būti pratęstas atitinkamos sutikimą išduodančios institucijos ir pareiškėjo bendru sutarimu. Šio laikotarpio nustatymu nedaromas poveikis teisiniams apeliaciniams skundams, apskundimams teismine tvarka ir kitoms teismo procedūroms ir šis laikotarpis gali būti pratęsiamas ne ilgiau nei trunka tokios procedūros.

5. Nedarant poveikio taikytiniams aplinkosauginiams įsipareigojimams, taip pat įsipareigojimams, susijusiems su pastatų planavimu ir sauga, valstybės narės, *inter alia*, užtikrinusios paprastą ir sklandų leidimų išdavimą, sudaro geresnes sąlygas techniškai pertvarkyti esamus atsinaujinančių išteklių energijos įrenginius **per trejų metų trukmės laikotarpius.** [] Laikotarpis gali būti pratęstas atitinkamos sutikimą išduodančios institucijos ir pareiškėjo bendru susitarimu **arba kai tinkamam sprendimui priimti reikia daugiau laiko.**

17 straipsnis

Paprasta pranešimo tvarka dėl prijungimo prie tinklo

1. [] Valstybės narės nustato paprastą pranešimo tvarką, pagal kurią iš atsinaujinančių išteklių pasigamintos elektros energijos vartotojų įrenginiai arba bendri gamybos vienetai ir parodomieji projektai, kurių elektros galia trifazės jungties atveju yra lygi [] 10,8 kW arba mažesnė (3,6 kW arba mažiau kiekvienai fazei), [] prijungiami prie tinklo po to, kai pranešama skirstymo sistemos operatoriui, išskyrus tuos atvejus, kai nesilaikoma tinklo saugos ar techninių reikalavimų.

Skirstymo sistemos operatorius per vieną mėnesį po to, kai gautas pranešimas, gali nuspręsti atmesti prijungimo prie tinklo tašką arba pasiūlyti alternatyvų tašką dėl saugumo sumetimų arba dėl sistemos komponentų techninio neatitikimo. Jeigu skirstymo sistemos operatorius priima teigiamą sprendimą arba jeigu skirstymo sistemos operatorius per vieną mėnesį po to, kai gautas pranešimas, sprendimo nepriima, įrenginys arba bendras gamybos vienetas gali būti prijungtas, išskyrus tuo atveju, kai nėra sumokėti prijungimo mokesčiai ar rinkliavos, jeigu jie taikomi.

Valstybės narės gali leisti taikyti paprastą pranešimo tvarką įrenginiams arba bendriems gamybos vienetams, kurių elektros galia viršija 1 dalyje nurodytą galią, jeigu užtikrinamas tinklo stabilumas, patikimumas ir sauga.

[]

18 straipsnis

Informavimas ir mokymas

1. Valstybės narės užtikrina, kad su informacija apie paramos priemonės galėtų susipažinti visi atitinkami subjektai, pavyzdžiui, šildymo, vėsinimo ir elektros energijos įrenginių bei sistemų ir transporto priemonių, kuriose gali būti naudojama atsinaujinančių išteklių energija, vartotojai, statytojai, montuotojai, architektai ir tiekėjai.
2. Valstybės narės užtikrina, kad įrenginių ar sistemos tiekėjas arba nacionalinės kompetentingos institucijos teiktų informaciją apie įrenginių ir sistemų, kuriose naudojami šildymas, vėsinimas ir elektros energija iš atsinaujinančių energijos išteklių, teikiamą naudą, sąnaudas ir energijos veiksmingumą.

3. Valstybės narės užtikrina, kad nedidelių biomasės katilų ir krosnių, saulės fotoelektros ir saulės šilumos energijos sistemų, seklių geoterminių sistemų bei šilumos siurblių montuotojai galėtų naudotis sertifikavimo schemomis arba lygiavertėmis kvalifikavimo schemomis. Tose schemose gali būti atsižvelgta atitinkamai į esamas schemas ir struktūras ir jos grindžiamos IV priede nustatytais kriterijais. Vadovaudamasi tais kriterijais, kiekviena valstybė narė pripažįsta kitos valstybės narės išduotą sertifikatą.

4. Valstybės narės viešai paskelbia informaciją apie sertifikavimo schemas ar lygiavertes kvalifikavimo schemas, kaip nurodyta 3 dalyje. Valstybės narės taip pat paskelbia montuotojų, kurie yra kvalifikuoti ar sertifikuoti pagal 3 dalyje nurodytas nuostatas, sąrašą.

5. Valstybės narės užtikrina, kad visiems atitinkamiems subjektams, visų pirma projektuotojams ir architektams, būtų pateiktos gairės, kad planuodami, projektuodami, statydami ir rekonstruodami pramoninius, komercinius ar gyvenamuosius rajonus jie galėtų tinkamai apsvarstyti, kaip būtų galima optimaliai suderinti atsinaujinančius energijos išteklius, didelio efektyvumo technologijas ir centralizuotą šilumos bei vėsumos tiekimą.

6. Valstybės narės, dalyvaujant vietos ir regioninėms institucijoms, parengia tinkamas informavimo, sąmoningumo ugdymo, orientavimo arba mokymo programas, kad piliečiai būtų informuojami apie atsinaujinančių išteklių energijos plėtojimo bei naudojimo praktines galimybes ir naudą.

Iš atsinaujinančių išteklių pagamintos elektros energijos, šilumos ir vėsumos kilmės garantijos

1. Siekiant įrodyti galutiniams klientams, kokia atsinaujinančių išteklių energijos dalis arba koks jos kiekis yra tiekiamoje energijoje ir energijoje, kuri vartotojams tiekama pagal sutartis, rinkoje platinamas darant nuorodą į atsinaujinančių išteklių energijos vartojimą, valstybės narės užtikrina, kad [] **elektros energijos ir dujų**, pagamintų iš atsinaujinančių energijos išteklių, kilmė gali būti kaip tokia garantuota pagal šią direktyvą, remiantis objektyviais, skaidriais ir nediskriminuojančiais kriterijais.

2. Tuo tikslu valstybės narės užtikrina, kad [] **elektros energijos ir dujų** iš atsinaujinančių išteklių gamintojo prašymu būtų išduodama kilmės garantija, **nebent siekdamos atsižvelgti į kilmės garantijos rinkos vertę, valstybės narės nusprendžia šios garantijos neišduoti gamintojui, kuriam pagal paramos schemą teikiama finansinė parama.** Valstybės narės gali sudaryti sąlygas išduoti kilmės garantijas **atsinaujinančių išteklių generuojamam šildymui ir vėsinimui, taip pat iš neatsinaujinančių išteklių gaunamai elektros energijai, dujoms arba generuojamam šildymui ir vėsinimui.** Kilmės garantijos gali būti išduodamos taikant minimalią galios ribą. Kilmės garantija turi būti standartinė, suteikiama 1 MWh energijos. Kiekvienam pagamintos energijos vienetui išduodama ne daugiau kaip viena kilmės garantija.

Valstybės narės užtikrina, kad į tą patį atsinaujinančių išteklių energijos vienetą būtų atsižvelgta tik vieną kartą.

Valstybės narės užtikrina, kad [] **kai** gamintojui pagal paramos schemą suteikta finansinė parama, skirta [] atsinaujinančių išteklių energijos gamybai, **atitinkamoje paramos schemoje tinkamai atsižvelgiama į tos pačios gamybos kilmės garantijos rinkos vertę. Siekdamos atsižvelgti į kilmės garantijos rinkos vertę valstybės narės gali, *inter alia*, nuspręsti gamintojui išduoti kilmės garantiją ir ją nedelsdamos panaikinti arba** išduoti tokias kilmės garantijas ir perduoti jas rinkai parduodamos jas aukcione. Aukcione gautos lėšos naudojamos paramai, skiriamai atsinaujinantiems energijos ištekliams, kompensuoti.

Kilmės garantija neatlieka jokios funkcijos valstybės narės atitikties 3 straipsnio reikalavimams požiūriu. Kilmės garantijų perdavimas kartu ar atskirai su fiziniu energijos perdavimu nedaro jokio poveikio valstybių narių sprendimui naudoti statistinius perdavimus, bendrus projektus ar bendras paramos schemas laikantis rodiklių arba pagal 7 straipsnį apskaičiuojant bendrą galutinę atsinaujinančių išteklių energijos suvartojimą.

3. 1 dalies tikslais kilmės garantijos galioja [] **dvylika mėnesių po to, kai pagaminamas atitinkamas energijos vienetas.** Valstybės narės užtikrina, kad visos nepanaikintos [] kilmės garantijos netektų galios. Galios netekusias kilmės garantijas valstybės narės įskaičiuoja į liekamąją energijos rūšių derinį.

4. 8 ir 13 dalyse nurodyto informacijos atskleidimo tikslais valstybės narės užtikrina, kad kilmės garantijas energetikos įmonės panaikintų **nepasibaigus jų galiojimo laikotarpiui []**.

5. Valstybės narės ar paskirtos kompetentingos įstaigos prižiūri kilmės garantijų išdavimą, perdavimą ir panaikinimą. Paskirtos kompetentingos įstaigos neturi sutampančios atsakomybės geografinėje teritorijoje ir neužsiima gamybos, prekybos ir tiekimo veikla.

6. Valstybės narės ar paskirtos kompetentingos įstaigos įgyvendina atitinkamus mechanizmus, kuriais užtikrina, kad kilmės garantijos būtų išduodamos, perduodamos ir panaikinamos elektroniniu būdu ir kad jos būtų tikslios, patikimos ir apsaugotos nuo klastojimo. []

7. Kilmės garantijoje nurodoma bent tokia informacija:

a) energijos išteklius, iš kurio buvo pagaminta energija, taip pat gamybos pradžios ir pabaigos datos;

b) ar ji yra susijusi su:

i) elektros energija arba

ii) dujomis, arba

iii) šildymu ar vėsinimu;

c) įrenginio, kuriame pagaminta energija, identifikaciniai duomenys, vieta, tipas bei pajėgumas;

d) ar įrenginiui buvo skirta parama investicijoms ir ar energijos vienetui buvo suteikta kitokia parama pagal nacionalinę paramos schemą ir paramos schemos rūšis;

e) data, kai įrenginys pradėjo veikti, ir

f) išdavimo data bei valstybė ir unikalus identifikacinis numeris.

Supaprastinta informacija gali būti pateikiama apie kilmės garantijas, išduodamas energijai iš **mažesnės kaip 50 kW galios įrenginių**.

8. Jeigu elektros energijos tiekėjui nustatytas reikalavimas įrodyti, kokią jo tiekiamos energijos dalį ar kokį kiekį jo energijos balanse sudaro atsinaujinančių išteklių energija Direktyvos 2009/72/EB 3 straipsnio tikslais, jis tai [] **gali padaryti** pasinaudodamas kilmės garantijomis. **Kai valstybės narės sudaro sąlygas kilmės garantijoms kitoms energijos rūšims išduoti, tiekėjai informacijos atskleidimui visada naudoja tą pačią kilmės garantijų rūšį kaip ir tiekiamai energijai.** Pagal Direktyvos 2012/27/ES 14 straipsnio 10 dalį parengtos kilmės garantijos taip pat [] **gali būti** naudojamos pagrįsti bet kokį reikalavimą įrodyti, kiek elektros energijos pagaminta didelio naudingumo kogeneracija. **2 dalies tikslais, kai elektros energija pagaminta didelio naudingumo kogeneracija naudojant atsinaujinančius išteklius, užtenka išduoti tik vieną kilmės garantiją, kurioje nurodomos abi charakteristikos.** []

9. Valstybės narės pripažįsta kitų valstybių narių išduotas kilmės garantijas pagal šią direktyvą tik kaip 1 dalyje ir 7 dalies a–f punktuose nurodytos informacijos įrodymą. Valstybė narė gali atsisakyti pripažinti kilmės garantiją tik tuo atveju, kai ji turi tinkamai pagrįstų abejonių dėl jos tikslumo, patikimumo ar tikrumo. Valstybė narė apie tokį atsisakymą ir jo priežastis praneša Komisijai.

10. Jei Komisija nustato, kad kilmės garantiją atsisakoma pripažinti nepagrįstai, ji gali priimti sprendimą, kuriuo reikalaujama, kad atitinkama valstybė narė garantiją pripažintų.

11. Valstybės narės pripažįsta trečiosios valstybės išduodamas kilmės garantijas tik tuo atveju, jei Komisija su ta trečiąja valstybe yra pasirašiusi susitarimą dėl Sąjungoje išduodamų kilmės garantijų ir toje valstybėje sukurtų suderinamų kilmės garantijų sistemų abipusio pripažinimo, **ir tik tuo atveju** jei energija importuojama arba eksportuojama tiesiogiai. Komisijai pagal 31 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti [] **įgyvendinimo** aktus, kuriais būtų užtikrinamas šių susitarimų vykdymas.

12. Valstybė narė, laikydamasi Sąjungos teisės, gali nustatyti objektyvius, skaidrius ir nediskriminacinius kilmės garantijų naudojimo kriterijus, taikomus laikantis Direktyvos 2009/72/EB 3 straipsnio 9 dalyje nustatytų pareigų.

[]

20 straipsnis

Prieiga prie tinklų ir jų eksploatavimas

1. Prireikus valstybės narės įvertina, ar, siekiant sudaryti palankesnes sąlygas dujų iš atsinaujinančių energijos išteklių integravimui, reikia išplėsti egzistuojančią dujų tinklo infrastruktūrą.
2. Prireikus valstybės narės reikalauja, kad jų teritorijoje veikiančios perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai pagal Europos Parlamento ir Tarybos direktyvos 2003/55/EB²⁷ 6 straipsnį paskelbtų technines taisykles, visų pirma prisijungimo prie tinklų taisykles, apimančias dujų kokybės, dujų odoravimo ir dujų slėgio reikalavimus. Valstybės narės taip pat reikalauja, kad perdavimo ir skirstymo sistemų operatoriai, remdamiesi skaidriais ir nediskriminaciniais kriterijais, skelbtų prijungimo tarifus, taikomus prijungiant atsinaujinančių išteklių dujų šaltinius.
3. Vadovaudamosi savo atliktu būtinumo centralizuotam atsinaujinančių išteklių šilumos ir vėsumos tiekimui statyti naują infrastruktūrą, kad būtų pasiektas šios direktyvos 3 straipsnio 1 dalyje nurodytas Sąjungos rodiklis, įvertinimu, pagal [Valdymo] reglamento I priedą įtrauktu į integruotus nacionalinius energetikos ir klimato srities veiksmų planus, valstybės narės prireikus imasi veiksmų, kad plėtotų centralizuoto šilumos tiekimo infrastruktūrą, siekdamos sudaryti sąlygas šilumos ir vėsumos gamybai didelėse biomasės, saulės ir [] aplinkos energijos jėgainėse, **taip pat naudojant atliekinę šilumą ar vėsumą.**

²⁷ 2003 m. birželio 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 2003/55/EB dėl gamtinių dujų vidaus rinkos bendrųjų taisyklių, panaikinanti Direktyvą 98/30/EB (OL L 176, 2003 7 15, p. 57).

21 straipsnis

Iš atsinaujinančių išteklių pagamintos elektros energijos vartotojai

1. Valstybės narės užtikrina, kad iš atsinaujinančių išteklių pagamintos elektros energijos vartotojai []:

- a) turėtų teisę: [] **gaminti atsinaujinančių išteklių energiją, be kita ko, savo asmeniniam vartojimui []**; **kaupiti** ir parduoti jos iš atsinaujinančių išteklių pagamintos elektros energijos perviršį, be kita ko, pagal elektros energijos pirkimo sutartis, **per tiekėjus ir elektros energijos tiekėjus**, netaikant neproporcingų procedūrų ir [] **tinklo rinkliavų, kurios neatitinka sąnaudų, kuriomis tinkamai ir subalansuotai neprisidedama prie bendro sistemos išlaidų pasidalijimo []**²⁸;
- b) išlaikytų savo, kaip vartotojų, teises **ir pareigas**;
- c) pagal [] **direktyvą [Rinkos modelio direktyvą]** nebūtų laikomi **elektros energijos tiekėjais**, jei [] atsinaujinančių išteklių elektros energiją jie **yra pagaminę ir suvartoję patys []**, ir
- d) **galėtų [] gauti tinkamą atlygį [] už jų iš atsinaujinančių išteklių pagamintą ir į tinklą patiektą elektros energiją, kuris [] atitiktų patiektos elektros energijos rinkos vertę ir atitinkamas įdiegtas paramos schemas, jeigu jų esama, ir**
- e) nebūtų diskriminuojami, kiek tai susiję su jų, kaip galutinių klientų, gamintojų, tiekėjų ar kaip kitų rinkos dalyvių, veikla, teisėmis ir pareigomis.

[]

²⁸ Pastaba. Žiūrėti naują 53 konstatuojamosios dalies tekstą apie rinkliavų proporcingumą ir pasiūlymo dėl Elektros energijos reglamento 16 straipsnį dėl tinklo tarifų (be pakeitimų).

2. Valstybės narės užtikrina, kad tame pačiame daugiabučiame name gyvenantiems arba toje pačioje komercinių arba bendrų paslaugų vietoje arba uždaruosiuose skirstomuosiuose tinkluose esantiems iš atsinaujinančių išteklių pagamintos elektros energijos vartotojams būtų leidžiama **tarpusavyje dalytis savo vietoje arba keliose vietose pagaminta atsinaujinančių išteklių energija, nedarant poveikio taikomoms tinklo sąnaudoms ir [] taikomiems kitiems susijusiems mokesčiams, įmokoms ir rinkliavoms. [] Valstybių narių nacionalinėje teisėje gali būti nustatytos įvairios nuostatos, kuriomis reglamentuojama atskirų iš atsinaujinančių išteklių pagamintos elektros energijos vartotojų ir kartu veikiančių tokių vartotojų veikla.**
3. Iš atsinaujinančių išteklių pagamintos elektros energijos vartotojo įrenginį administruoti, be kita ko, įrengti, techniškai prižiūrėti ir fiksuoti jo rodmenis, gali trečioji šalis.

22 straipsnis

Atsinaujinančių išteklių energijos bendruomenės

1. Valstybės narės **atsinaujinančių išteklių energijos bendruomenėms nustato palankią reglamentavimo sistemą, kuria užtikrinama, kad:**
- a) **atsinaujinančių išteklių energijos bendruomenės turėtų teisę atsinaujinančiąją energiją gaminti, vartoti, kaupiti ir parduoti;**
 - b) **jų akcininkai arba nariai būtų fiziniai asmenys, vietos valdžios įstaigos, įskaitant savivaldybes, arba MVĮ;**
 - c) **dalyvavimas atsinaujinančių išteklių energijos bendruomenėje būtų savanoriškas;**
 - d) **jų akcininkams ar nariams būtų leista pasitraukti iš atsinaujinančių išteklių energijos bendruomenės;**

- e) atsinaujinančių išteklių energijos bendruomenėms, kurios tiekia energiją, teikia sutelkimo ar kitas komercines energetines paslaugas, būtų taikomos su tokia veikla susijusios nuostatos;
 - f) atsinaujinančių išteklių energijos bendruomenės turėtų teisę bendruomenės viduje dalytis atsinaujinančių išteklių energija, kuri gaminama bendruomenei priklausančiuose gamybos vienetuose, laikantis šio straipsnio nuostatų ir išlaikant bendruomenės narių, kaip vartotojų, teises ir pareigas;
 - g) atitinkamas skirstymo sistemos operatorius bendradarbiautų su atsinaujinančių išteklių energijos bendruomenėmis, kad būtų lengviau perduoti energiją atsinaujinančių išteklių energijos bendruomenių viduje; tai neturi turėti poveikio atsinaujinančių išteklių energijos bendruomenių ar jų narių pareigoms, kurių jie gali turėti kaip už balansą atsakingos šalys, visų pirma jų finansinei atsakomybei už disbalansą, kurį jie sukelia sistemoje;
 - h) atsinaujinančių išteklių energijos bendruomenėms būtų taikomos sąžiningos, proporcingos ir skaidrios procedūros, įskaitant registravimą ir licencijavimą, ir išlaidas atspindintys tinklo mokesčiai, taip pat atitinkamos įmokos ir rinkliavos, užtikrinant, kad jos tinkamai ir subalansuotai prisidėtų prie bendro sistemos išlaidų pasidalijimo;
 - i) atsinaujinančių išteklių energijos bendruomenės galėtų nediskriminacinėmis sąlygomis patekti į visas energijos rinkas – tiesiogiai arba per tiekėjus;
 - j) atsinaujinančių išteklių energijos bendruomenės nebūtų diskriminuojamos, kiek tai susiję su jų, kaip galutinių klientų, gamintojų, tiekėjų, skirstymo sistemų operatorių ar kaip kitų rinkos dalyvių, veikla, teisėmis ir pareigomis.
2. 1 dalyje nurodytoje palankioje reglamentavimo sistemoje valstybės narės gali numatyti, kad atsinaujinančių išteklių energijos bendruomenės gali dalyvauti veikloje tarpvalstybiniu mastu.
3. Nedarant poveikio valstybės pagalbos taisyklėms, valstybės narės, rengdamos paramos schemas, atsižvelgia į atsinaujinančių išteklių energijos bendruomenių ypatybes, kad joms būtų sudarytos sąlygos lygiateisiškai su kitais gamintojais konkuruoti dėl paramos.

Atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo šildymo ir vėsinimo įrenginiuose skatinimas

1. Kad būtų sudarytos geresnės sąlygos atsinaujinančių išteklių energetikai skverbtis į šildymo ir vėsinimo sektorių, kiekviena valstybė narė stengiasi [] **indikatyviu 1 procentiniu punktu (pp), skaičiuojant metinį vidurkį 2021–2025 ir 2026–2030 m. laikotarpiais,**²⁹ padidinti šildymui ir vėsinimui tiekiamos atsinaujinančių išteklių energijos dalį, [] **pradedant nuo 2020 m. pasiekto lygio**, išreiškiamą nacionaline galutinės energijos suvartojimo dalimi ir apskaičiuojamą pagal 7 straipsnyje nustatytą metodiką, **nedarant poveikio toliau išdėstyta ketvirtai pastraipai**.

Valstybės narės taip pat gali nuspręsti atsižvelgti į tai, kiek atliekinė šiluma ir vėsuma prisideda skatinant dar didesnę jų sistemų veiksmingumą.

Valstybės narės, kurių šilumos ir vėsumos tiekimo sistemoje atsinaujinančių išteklių energijos dalis sudaro daugiau nei 50 %, gali laikyti, kad tokia dalimi jos įgyvendina pirmoje pastraipoje nurodytą metinio prieaugio sąlyga.

[]

Priimdamos sprendimą dėl priemonių panaudoti atsinaujinančių išteklių energiją šildymo ir vėsinimo sektoriuje, valstybės narės gali atsižvelgti į ekonominį efektyvumą, atspindint struktūrines kliūtis, atsirandančias dėl didelės gamtinių dujų dalies, vėsinimo ir išsklaidytu gyvenviečių struktūros tais atvejais, kai yra mažas gyventojų tankumas. Jeigu dėl šių priemonių sumažētu vidutinio metinio padidėjimo lygis, kaip nurodyta pirmoje arba antroje pastraipoje, savo nacionaliniame energetikos ir klimato plane jos turi pateikti pagrindimą, nurodydamos pagal 15 straipsnio 8 dalį atliktą įvertinimą.

2. Remdamosi objektyviais ir nediskriminaciniais kriterijais, valstybės narės gali parengti ir paskelbti priemonių ir įgyvendinančių subjektų, pavyzdžiui, kuro tiekėjų, **viešųjų ar profesinių įstaigų**, sąrašą, kuris padėtų didinti 1 dalyje nustatytą prieaugį.

²⁹ **Pastaba. Siekiant užtikrinti gerą šildymo ir vėsinimo sektoriaus vystymosi tempą, metinis vidurkis bus skaičiuojamas atskirai pagal abu laikotarpius.**

3. 1 dalyje nustatytą prieaugį galima įgyvendinti, *inter alia*, vienu arba keliais iš šių būdų:

- a) atsinaujinančių išteklių energiją fiziškai įmaišyti į šildymui arba vėsinimui tiekiamą energiją ir energinį kurą;
- b) taikyti tiesioginio mažinimo priemones, pavyzdžiui, pastatuose įrengti ypač našias atsinaujinančių išteklių energiją vartojančias šildymo ir vėsinimo sistemas arba naudoti atsinaujinančių išteklių energiją pramoniniams šildymo ir vėsinimo procesams;
- c) taikyti netiesioginio mažinimo priemones, įgyvendinamas prekiniais sertifikatais, kuriais įrodoma, kad reikalavimų laikomasi remiant netiesioginio mažinimo priemones, kurias įgyvendina kitas ūkio subjektas, pavyzdžiui, nepriklausomas atsinaujinančių energijos išteklių technologijos diegėjas arba energetinių paslaugų bendrovė, teikianti atsinaujinančių energijos išteklių diegimo paslaugas;
- d) taikyti kitas politikos priemones, įskaitant fiskalines priemones, ar kitas finansines paskatas.**

4. 2 dalyje nurodytas priemonės įgyvendinti ir stebėti valstybės narės gali naudodamosi struktūromis sukurtomis pagal Direktyvos 2012/27/ES 7 straipsnyje nustatytas energijos vartojimo efektyvumo įpareigojimų sistemas.

5. **Kai** [] subjektai paskiriami pagal 2 dalį, **valstybės narės** užtikrina, kad jų įnašą būtų galima išmatuoti bei patikrinti, ir **kad paskirtieji subjektai** [] kiekvienais metais praneštų [] apie: a) visą šildymui ir vėsinimui patiektos energijos kiekį;

b) visą šildymui ir vėsinimui patiektos atsinaujinančių išteklių energijos kiekį;

c) atsinaujinančių išteklių energijos dalį visame šildymui ir vėsinimui patiektos energijos kiekyje ir

d) atsinaujinančių energijos išteklių rūšis.

[]

24 straipsnis

Centralizuotas šilumos ir vėsumos tiekimas

1. Valstybės narės užtikrina, kad [] galutiniams naudotojams **būtų teikiama** [] informacija apie [] energijos vartojimo efektyvumą ir atsinaujinančių išteklių dalį jų **centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimu** sistemose **lengvai prieinamu būdu, pavyzdžiui, tiekėjų interneto svetainėse arba išrašomose sąskaitose pagal [Direktyvos, kuria iš dalies keičiama Direktyva 2012/27/ES, COM(2016) 761] VIIa priedo 3 dalies b punktą].**

2. Valstybės narės nustato būtinas priemones **ir sąlygas**, kad tų centralizuoto šilumos arba vėsumos tiekimo sistemų, kurios neatitinka Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 41 punkte nustatytos efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo apibrėžties, klientai galėtų:

[] **nutraukti sutartį**, kad patys iš atsinaujinančių išteklių gamintųsi šilumą arba vėsumą[].

Gali būti nustatyta, kad [] sutartį nutraukti galima tik tuo atveju, jei sumokama kompensacija dėl tiesiogiai dėl atjungimo patirtų išlaidų ir neamortizuotos turto dalies, reikalingos, kad tam klientui būtų tiekiamas šiluma ir vėsuma.

3. Teisė [] **nutraukti sutartį** [] valstybės narės gali suteikti tik tiems klientams, kurie gali įrodyti, kad įgyvendinę numatytą šildymo arba vėsinimo sprendimą pagerins savo energijos vartojimo efektyvumą. Vertinimas, kaip veikia alternatyvus tiekimo sprendimas, gali būti grindžiamas Direktyvoje 2010/31/ES apibrėžtu energinio naudingumo sertifikatu.

4. Valstybės narės nustato būtinas priemones, kad būtų užtikrinta, kad **centralizuoto šilumos arba vėsumos tiekimo sistemomis būtų prisidedama prie 23 straipsnio 1 dalyje nurodyto prieaugio, įgyvendindamos bent vieną iš toliau nurodytų dviejų galimybių:**

a) stengiasi kasmet padidinti centralizuotam šildymui ir vėsinimui tiekiamos atsinaujinančių išteklių energijos ir atliekinės šilumos ir vėsumos išteklių dalį bent 1 procentiniu punktu, pradedant nuo 2020 m. pasiekto lygio, išreikštu galutinio energijos suvartojimo dalimi centralizuotam šilumos ir vėsumos tiekimui, įgyvendindamos priemones, kurios, tikėtina, gali lemti šį metinį prieaugį įprastų oro sąlygų metais.

Valstybės narės, kurių centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemoje atsinaujinančių išteklių energijos ir atliekinės šilumos ir vėsumos dalis sudaro daugiau nei 60 %, gali laikyti, kad tokia dalimi įgyvendinama pirmoje pastraipoje nurodyta metinio prieaugio sąlyga.

Priemones, būtinas 4 dalies a punkte nustatytam prieaugiui įgyvendinti, valstybės narės išdėsto savo nacionaliniuose energetikos ir klimato planuose;

b) užtikrina, kad centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų operatoriai privalėtų prijungti energijos iš atsinaujinančių išteklių ir atliekinės šilumos ir vėsumos tiekėjus arba privalėtų pasiūlyti juos prijungti ir pirkti iš atsinaujinančių energijos išteklių ir atliekinės šilumos ir vėsumos gaminamą šilumą ir vėsumą iš trečiųjų šalių tiekėjų, kai jiems reikia:

i) patenkinti naujų klientų poreikius ir reaguoti į klientų prašymus, pareikštus pagal 2 dalies b punktą,

ii) pakeisti esamus šilumos ir vėsumos gamybos pajėgumus ir

iii) išplėsti esamus šilumos ir vėsumos gamybos pajėgumus.

5. [] Kai įgyvendinama 4 dalies b punkte nurodyta galimybė, centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemos operatorius gali atsisakyti prijungti [] trečiosios šalies tiekėjus ir pirkti šilumą ar vėsumą iš jų, jei:

a) sistemai stinga būtino pajėgumo, nes atliekinę šilumą arba vėsumą, atsinaujinančių išteklių šilumą arba vėsumą arba didelio naudingumo kogeneracija pagamintą šilumą arba vėsumą tiekia kiti tiekėjai;

b) trečiosios šalies teikiama šiluma ar vėsuma neatitinka techninių parametrų, būtinų norint prijungti ir užtikrinti patikimą ir saugų centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemos veikimą, arba

c) jis gali įrodyti, kad bendra šilumos ar vėsumos tiekimo kaina ženkliai padidėtų, palyginti su situacija, kai sistemoje nėra šilumos ar vėsumos, kurią tiektų prie sistemos prijungtas trečiosios šalies tiekėjas.

Valstybės narės užtikrina, kad kai [] centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų operatorius [] atsisako prijungti šilumos ar vėsumos tiekėją [], tas operatorius kompetentingai įstaigai, paskirtai pagal 9 dalį, pateiktą informaciją apie tokio atsisakymo priežastis, taip pat sąlygas ir priemones, kurių reikėtų [] imtis sistemoje, kad prijungimas būtų įmanomas.

6. Kai įgyvendinama 4 dalies b punkte nurodyta galimybė, valstybės narės gali 4 dalies b punkto netaikyti:

a) centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemoms, kurios atitinka Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 41 punkte nustatytą efektyvaus centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo apibrėžtį;

b) esamoms centralizuoto šilumos ar vėsumos tiekimo sistemoms, kurios ne vėliau kaip 2025 m. tampa efektyvios, kaip nustatyta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 41 punkte, remiantis kompetentingos įstaigos patvirtintu planu;

c) centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemoms, kurių bendra vardinė šiluminė galia yra mažesnė nei 20 MW [].

7. Teise nutraukti sutartį [] gali naudotis pavieniai klientai, klientų arba šalių, veikiančių klientų vardu, sukurtos bendrosios įmonės. [] Daugiabučio namo atveju sutartis gali būti nutraukta tik visam pastatui , vadovaujantis taikytinu būstų įstatymu.

8. Valstybės narės reikalauja, kad elektros energijos skirstymo sistemos operatoriai, bendradarbiaudami su centralizuoto šilumos arba vėsumos tiekimo sistemos operatoriais savo atitinkamuose rajonuose, bent kartą kas ketverius metus [] įvertintų galimybes centralizuoto šilumos arba vėsumos tiekimo sistema teikti balansavimo ir kitokias sistemines paslaugas, įskaitant reguliavimą apkrova ir iš atsinaujinančių išteklių pagamintos perteklinės elektros energijos kaupimą, ir tai, ar naudotis nustatyta galimybe būtų našiau ir ekonomiškai efektyviau nei alternatyviais sprendimais.

9. Valstybės narės [] užtikrina, kad vartotojų teisės ir centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemų eksploatavimo taisyklės pagal šį straipsnį būtų nustatytos aiškios ir kad jų būtų laikomasi.

10. Valstybės narės gali nuspręsti netaikyti šio straipsnio 2–9 dalių, jei:

a) jų centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo dalis yra mažesnė nei [2 %] bendro energijos suvartojimo šildymui ir vėsinimui [šios direktyvos įsigaliojimo dieną] arba

b) jos užtikrina, kad šios dalies a punkte nurodyta dalis viršytų [2 %], sukurdamos naujas efektyvias centralizuoto šilumos ir vėsumos tiekimo sistemas, kaip nurodyta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 41 punkte, remdamosi savo integruotais nacionaliniais energetikos ir klimato planais arba 15 straipsnio 8 dalyje nurodytu vertinimu, arba

c) šio straipsnio 6 dalyje nurodytų sistemų dalis sudaro virš 90 % viso bendro centralizuoto šildymo ir vėsinimo pardavimo valstybėje narėje.

25 straipsnis

Atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo transporto sektoriuje skatinimas

1. [] Kad atsinaujinančių išteklių energijos naudojimas transporto sektoriuje taptų įprastas, kiekviena valstybė narė [] kuro tiekėjams nustato pareigą užtikrinti, kad atsinaujinančių išteklių energija ne vėliau kaip 2030 m. sudarytų bent **14 %** galutiniam vartojimui transporto sektoriuje skirtos energijos, remiantis valstybės narės nustatyta orientacine trajektorija ir apskaičiavus pagal šiame straipsnyje išdėstytą metodiką. Valstybės narės gali nuspręsti į tokią būtinąją dalį įtraukti ir perdirbto anglies kuro įnašą. Nustatydamos tokią pareigą, valstybės narės gali nuspręsti jos netaikyti tam tikriems kuro tiekėjams ir energijos nešikliams arba skirtingiems kuro tiekėjams ir energijos nešikliams ją taikyti skirtingai, užtikrindamos, kad būtų atsižvelgta į įvairių technologijų brandą ir sąnaudas.

[] Visoje šioje būtinajoje dalyje [] biodegalų ir biodujų, pagamintų iš IX priedo A dalyje išvardytų žaliavų, dalis [] **turi būti 1 % 2025 m. ir turi būti didinama, kad ne vėliau kaip 2030 m. pasiektų bent 3 % []**.

Tais atvejais, kai elektros energija iš atsinaujinančių išteklių tiekama kelių transporto priemonėms, šioje būtinajoje dalyje elektros energijos iš atsinaujinančių išteklių dalis laikoma 5 kartus didesnė nei jos energinė vertė.

Valstybės narės gali nustatyti pareigą pagal pirmą ir antrą pastraipą, siekdamos užtikrinti, kad būtų pasiekta jose nustatyta dalis, *inter alia*, nustatydamos pareigas dėl atsinaujinančių išteklių energijos ar kitas priemones, orientuotas į apimtį, energinę vertę arba sumažintą išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, su sąlyga, kad yra įrodoma, kad pirmoje ir antroje pastraipose nustatytos dalys yra pasiektos.

Įrodymo, kad laikomasi pareigos pagal pirmą ir antrą pastraipą, tikslais [] valstybės narės gali laikyti, kad iš IX priede išvardytų žaliavų pagamintų biodegalų ir biodujų įnašas yra lygus jų energinei vertei, padaugintai iš dviejų.

Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas naudojant iš atsinaujinančių išteklių pagamintą nebiologinės kilmės skystąjį ir dujinį transporto kurą ir perdirbtą anglies kurą nuo 2021 m. sausio 1 d. turi būti lygus bent 70 %.

Apskaičiuojant, kokią valstybės narės bendro galutinio energijos suvartojimo dalį sudaro atsinaujinančių išteklių energija, kaip nustatyta 7 straipsnyje, ir dalį, nustatytą šio straipsnio pirmoje pastraipoje, kiekviena valstybė narė užtikrina, kad energijos iš atsinaujinančių išteklių gaminamo kuro, jeigu jis pagamintas iš maistinių arba pašarinių augalų, dalis būtų ne didesnė kaip 7 % kelių ir geležinkelių transporto sektoriuose suvartotos energijos kiekio. [] 26 straipsnio 1 dalies tikslais valstybės narės gali nustatyti mažesnę ribą ir atskirti įvairių rūšių biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės degalus, pagamintus iš maistinių ir pašarinių augalų, remdamosi VIII priede nustatytomis kategorijomis, pavyzdžiui, mažesnę įnašo ribą nustatydamos maistinių arba pašarinių augalų biodegalams, pagamintiems iš aliejinių augalų, atsižvelgdamos į netiesioginio žemės naudojimo keitimo poveikį. Jeigu valstybė narė nusprendžia nustatyti mažesnę nei 7 % skystųjų bioproduktų, pagamintų iš maistinių ir pašarinių augalų, dalį, ta valstybė narė gali atitinkamai sumažinti bendrą 26 straipsnio 1 dalies pirmoje pastraipoje nurodytą dalį.

[] Pirmoje ir antroje [] pastraipose nurodytos dalys apskaičiuojamos pagal šias nuostatas:

- a) į vardiklį, t. y. kelių ir geležinkelių transporto degalų, patiektų vartoti arba naudoti rinkoje, energinę vertę, įskaičiuojamas benzinas, dyzelinas, gamtinės dujos, biodegalai, biodujos, [] iš atsinaujinančių išteklių pagamintas nebiologinis skystasis ir dujinis transporto kuras [] ir elektra, **tiesiama kelių ir geležinkelių transportui []**;

- b) į skaitiklį, t. y. transporto sektoriaus suvartotos atsinaujinančių išteklių energijos pirmos pastraipos tikslais, įskaičiuojama visų tipų atsinaujinančių išteklių energijos [], tiekiamos visiems transporto sektoriams, ir iš atsinaujinančių išteklių pagamintos elektros energijos kelių ir geležinkelių transportui [] energinė vertė. **Perdirbtas anglies kuras įskaičiuojamas, jei valstybė narė taip nusprendžia.**

Apskaičiuojant skaitiklį, valstybės narės gali apriboti biodegalų ir biodujų, pagamintų iš IX priedo B dalyje išvardytų žaliavų, įnašą, **atsižvelgdamos į IX priedo B dalyje išvardytų žaliavų prieinamumą []**. Aviacijos ir laivybos sektoriuose patiektų degalų įnašas prilygstą degalų energinės vertės ir 1,2 sandaugai;

[]

- c) ir skaitiklis, ir vardiklis apskaičiuojami naudojant III priede nustatytas transporto degalų energines vertes. Kad apskaičiuotų į III priedą neįrašytų transporto degalų energinę vertę, valstybės narės naudojami atitinkamais ESO standartais, pagal kuriuos nustatomas įvairių rūšių degalų šilumingumas. Jei tam nėra priimto ESO standarto, naudojamos atitinkamais ISO standartais.

Komisijai pagal 32 straipsnį suteikiami įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus dėl III priede nurodytos transporto degalų energinės vertės priderinimo prie mokslo ir technikos pažangos.

[]

3. Iš atsinaujinančių išteklių pagamintos elektros energijos dalį 1 dalies taikymo tikslais galima apskaičiuoti naudojant arba per dvejus metus iki aptariamų metų išmatuotą vidutinę iš atsinaujinančių išteklių pagamintos elektros energijos dalį Sąjungoje, arba per tokį patį laikotarpį išmatuotą iš atsinaujinančių išteklių pagamintos elektros energijos dalį valstybėse narėse, kuriose elektros energija tiekama. []

Atsinaujinančių išteklių energijos dalis skystuosiuose ir dujiniuose transporto degaluose nustatoma remiantis atsinaujinančių išteklių energijos dalimi visame degalų gamybai sunaudotos energijos kiekyje.

Šios dalies tikslais taikomos tokios nuostatos:

a) jei elektros energija naudojama nebiologiniams skystiesiems arba dujiniams transporto degalams iš atsinaujinančių išteklių gaminti (tiesiogiai arba tarpinių produktų gamybai), atsinaujinančių išteklių energijos dalį galima apskaičiuoti naudojant arba per dvejus metus iki aptariamų metų išmatuotą vidutinę iš atsinaujinančių išteklių pagamintos elektros energijos dalį Sąjungoje, arba per tokį patį laikotarpį išmatuotą iš atsinaujinančių išteklių pagamintos elektros energijos dalį gamybos šalyje. []

Tačiau, jeigu elektros energija gaunama tiesiogiai prisijungus prie elektros energijos gamybos iš atsinaujinančių išteklių įrenginio, kuris i) veikti pradėjo vėliau arba tuo pačiu metu kaip įrenginys, kuriuo iš atsinaujinančių išteklių gaminami nebiologiniai skystieji ir dujiniai transporto degalai, ir [] ii) neprijungtas prie tinklo [] arba yra prijungtas prie tinklo, bet galima pateikti įrodymų, kad ta elektros energija buvo tiekiamą neimportuojant elektros energijos iš tinklo, tokia elektros energija gali būti visa priskaičiuojama prie iš atsinaujinančių išteklių pagamintos elektros energijos, suvartotos nebiologinių skystųjų ir dujinių transporto degalų gamybai iš atsinaujinančių išteklių.

Be to, [] iš tinklo importuojama elektros energija [] gali būti priskaičiuojama kaip visiškai iš atsinaujinančių išteklių pagaminta elektros energija, jeigu ji pagaminama tik iš atsinaujinančių energijos išteklių [] ir:

a) elektros energijos gamyba iš atsinaujinančių išteklių būtų buvusi apribota, jeigu įrenginyje nebūtų buvusi suvartota, arba

b) buvo įrodytos atsinaujinančių išteklių savybės arba kiti atitinkami kriterijai [1], užtikrinant, kad šios elektros energijos atsinaujinančių išteklių savybės yra deklaruojamos tik kartą ir tik viename galutinio naudojimo sektoriuje.

Ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio mėn. Komisija pagal 31 straipsnį priima įgyvendinimo aktą, kuriuo nustatoma bendra europinė metodika, nustatomos išsamios taisyklės ekonominės veiklos vykdytojams, kad būtų laikomasi šioje pastraipoje išdėstytų reikalavimų.

[]

3a. Siekiant kuo labiau sumažinti riziką tas pačias siuntas Sąjungoje įskaičiuoti daugiau nei vieną kartą, valstybės narės ir Komisija stiprina nacionalinių sistemų tarpusavio bendradarbiavimą bei nacionalinių sistemų ir pagal 27 straipsnį nustatytų savanoriškų schemų ir tikrintojų bendradarbiavimą, be kita ko, atitinkamais atvejais keičiantis duomenimis. Jei valdžios institucija įtaria ar nustato pažeidimą, ji atitinkamais atvejais informuoja apie problemą kitas valstybes nares.

4. Komisija [] užtikrina, kad [] būtų sukurta duomenų bazė, kuria naudojantis įmanoma atsekti skystus ir dujinius transporto degalus, kuriuos galima įskaičiuoti į 1 dalies b punkte nustatytą skaitiklį arba į juos atsižvelgti 26 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, o valstybės narės reikalauja, kad atitinkami ūkio subjektai į ją įrašytų informaciją apie atliktus sandorius ir šių [] degalų tvarumo charakteristikas, įskaitant per jų būvio ciklą išmetamų šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, nuo gamybos vietos iki degalų tiekėjo, kuris degalus patiekia rinkai. Valstybės narės gali sukurti nacionalinę duomenų bazę, kuri būtų susieta su Komisijos sukurtąja baze, užtikrinant, kad įvesta informacija būtų akimirksniu perkelta.

Degalų tiekėjai įveda informaciją, kurios reikia siekiant patikrinti, ar laikomasi 1 dalies pirmoje pastraipoje išdėstytų reikalavimų.

[]

5. Valstybės narės turi prieigą prie duomenų bazės ir imasi priemonių, kad būtų užtikrinta, kad kiekvienoje valstybėje narėje ūkio subjektai įvestų teisingą informaciją. Komisija reikalauja, kad schemų, kurioms taikomas sprendimas pagal 27 straipsnio 4 dalį, kontekste būtų patikrinta, ar laikomasi šio reikalavimo, kai tikrinama biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro atitiktis tvarumo kriterijams.

Komisija išdėsto išsamias taisykles, kaip ūkio subjektai turi laikytis 4 dalyje ir šioje dalyje išdėstytų reikalavimų, įskaitant nepriklausomą auditą ir technines specifikacijas, skirtas informacijai iš nacionalinių duomenų bazių į 4 dalyje nustatytą Komisijos duomenų bazę perkelti, pagal 31 straipsnyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą priimant įgyvendinimo aktus.

6. Pagal 31 [] straipsnį Komisijai suteikiami įgaliojimai priimti [] **įgyvendinimo** aktus, kuriais [] nustatoma [] metodika, kuria apskaičiuojama biodegalų dalis, gaunama biomasę apdorojant su iškastiniu kuru bendrame procese, **ir** metodika, kuria vertinamas naudojant iš atsinaujinančių išteklių pagamintą nebiologinį skystąjį ir dujinį transporto kurą **ir perdirbtą anglies kurą** sumažintas išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis []. **Tokią metodiką Komisija priima ne vėliau kaip 2021 m. gruodžio mėn.**

6a. Komisijai suteikiami įgaliojimai iš dalies pakeisti IX priedo A ir B dalyse pateiktą žaliavų sąrašą siekiant žaliavas įtraukti, bet ne išbraukti jas. Žaliavos, kurios gali būti perdirbtos tik naudojant pažangiąsias technologijas, įtraukiamos į IX priedo A dalį, o žaliavos, kurios gali būti perdirbtos į biodegalus naudojant brandžias technologijas, įtraukiamos į IX priedo B dalį.

Kiekvienas įgyvendinimo aktas, kuriuo iš dalies keičiami A ir B dalyse esantys žaliavų sąrašai, grindžiamas žaliavinės medžiagos, kaip biodegalų gamybai skirtos žaliavos, potencialo analize atsižvelgiant į:

- i) Direktyvoje 2008/98/EB nustatytus atliekų hierarchijos principus;**
- ii) 27 straipsnyje nustatytus Sąjungos tvarumo kriterijus;**
- iii) [] (šalutinių) produktų, atliekų ir liekanų rinkų didelį iškraipantį poveikį;**
- iv) galimybę, kad bus išmesta gerokai mažiau šiltnamio efektą sukeliančių dujų, palyginti su iškastiniu kuru, ir**
- v) neigiamo poveikio aplinkai ir biologinei įvairovei riziką.**

Komisija kas dvejus metus vertina IX priedo A ir B dalyse pateiktą žaliavų sąrašą, kad į jį įrašytų žaliavas pagal šioje dalyje nustatytus principus. Pirmas vertinimas atliekamas ne vėliau kaip po 6 mėnesių nuo [šios direktyvos įsigaliojimo].

7. Iki 2025 m. gruodžio 31 d., pagal [Valdymo] reglamentą kas dvejus metus vertindama padarytą pažangą, Komisija vertina, ar 1 dalyje nustatyto įpareigojimu transporto sektoriuje veiksmingai skatinamos inovacijos ir šiltnamio efektą sukeliančių dujų neišmetimas ir ar biodegalams taikomi sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio reikalavimai yra tinkami. Jei dera, Komisija pateikia 1 dalyje nustatyto įpareigojimo keitimo pasiūlymą.

26 straipsnis

Biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro tvarumo ir sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijai

1. Į energiją iš biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro šios dalies a, b ir c punktuose nurodytais tikslais atsižvelgiama tik tuo atveju, jei jie atitinka šio straipsnio 2–6 dalyse nustatytus tvarumo kriterijus ir 7 dalyje nustatytus sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijus:

- a) reikšmingumas Sąjungos rodikliui ir valstybių narių atsinaujinančių išteklių energijos daliai;
- b) atitiktis atsinaujinančių išteklių energijos naudojimo įpareigojimams, įskaitant [] 25 straipsnyje nustatytą [] **įpareigojimą**, vertinimas;
- c) galimybė gauti finansinę paramą už biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro naudojimą.

Tačiau tam, kad šios dalies a, b ir c punktuose nurodytais tikslais būtų atsižvelgta į biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą, pagamintus iš atliekų ir liekanų, išskyrus žemės ūkio, akvakultūros, žuvininkystės ir miškininkystės liekanas, jie turi atitikti tik 2 dalyje nustatytus sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijus. Ši nuostata taip pat taikoma atliekoms ir liekanoms, kurios pirmiausia perdirbamos į produktą, o paskui – į biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą. **Elektros energijai, šilumai ir vėsumai, gaminamoms iš buitinių kietųjų atliekų netaikomas 7 dalyje nustatytas sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijus.**

2–7 dalyse nustatytus tvarumo ir sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijus biomasės kuras turi atitikti [] jeigu jis naudojamas elektros energijos, šilumos ir vėsumos arba degalų gamybos įrenginiuose, kurių [] **bendra vardinė šiluminė galia**, jei naudojamas kietosios biomasės kuras, ne mažesnė kaip 20 MW, o jei naudojamas dujinis biomasės kuras, [] **bendra vardinė šiluminė galia** – ne mažesnė kaip [] 2 MW. [] **Įrenginiams, kurių kuro talpa mažesnė, valstybės narės gali taikyti tvarumo ir sumažinto šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijus.**

2–6 dalyse nustatyti tvarumo kriterijai ir 7 dalyje nustatyti sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijai taikomi nepriklausomai nuo biomasės geografinės kilmės.

2. Iš žemės ūkio biomasės pagaminti biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, į kuriuos atsižvelgiama 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, neturi būti pagaminti iš žaliavų, gautų iš labai didelės biologinės įvairovės žemės, t. y. žemės, kuriai 2008 m. sausio mėn. ar vėliau taikomas vienas iš toliau nurodytų apibūdinimų (nepaisant to, ar tas apibūdinimas žemei vis dar taikomas):

a) neliestas miškas ir kitos miškingos vietovės, t. y. miškas ir kitos miškingos vietovės, kuriose auga vietinės rūšys ir nėra aiškiai matomų žmogaus veiklos požymių, o ekologiniai procesai nėra pastebimai sutrikdyti;

b) vietovės, nustatytos:

i) pagal įstatymus arba atitinkamos kompetentingos institucijos gamtos apsaugos tikslais arba

ii) kaip apsaugos vietovės, kuriose susitelkusios retos, galinčios išnykti arba nykstančios ekosistemos ar rūšys, pripažintos pagal tarptautinius susitarimus arba įtrauktos į tarpvyriausybinių organizacijų ar Tarptautinės gamtos išsaugojimo sąjungos sudarytus sąrašus, jeigu jos pripažįstamos pagal 27 straipsnio 4 dalies pirmą pastraipą;

nebent pateikiama įrodymų, kad tų žaliavų gamyba tiems gamtos apsaugos tikslams nepakenkė;

c) [] labai didelės biologinės įvairovės pievos:

i) labai didelės biologinės įvairovės natūralios pievos, būtent pievos, kurios liktų pievos be žmogaus įsikišimo ir kuriose išlikusi natūrali rūšių įvairovė ir kurios ekologinės savybės ir procesai nepakitę, arba

ii) labai didelės biologinės įvairovės nenatūralios pievos, būtent pievos, kurios nebebūtų pievos be žmogaus įsikišimo ir kurios pasižymi rūšių įvairove bei yra nenuniokotos, o kompetentinga institucija jas yra pripažinusi labai didelės biologinės įvairovės pievoms, išskyrus atvejus, kai pateikiama įrodymų, kad žaliavos nuėmimas yra būtinas siekiant išsaugoti jai taikomą labai didelės biologinės įvairovės pievos apibūdinimą.

Komisija įgyvendinimo aktais, priimtais pagal 31 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą, gali **nustatyti kitus []** kriterijus, kuriais apibrėžiama, kokioms pievoms taikomas c punktas.

3. Iš žemės ūkio biomasės pagaminti biodegalai, skystieji bioproductai ir biomasės kuras, į kuriuos atsižvelgiama 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, neturi būti pagaminti iš žaliavų, gautų iš žemės, kurioje yra didelių anglies atsargų, būtent žemės, kuriai 2008 m. sausio mėn. taikytas ir toliau nebetaikomas vienas iš toliau nurodytų apibūdinimų:

a) šlapžemės, būtent žemė, nuolat arba didelę metų dalį apsemta arba permirkusi vandeniu;

b) ištisai mišku apaugusios vietovės, būtent žemė, kurioje daugiau nei vieno hektaro plote medžių aukštis didesnis negu penki metrai, o medžių lajos danga užima daugiau kaip 30 %, arba medžiai gali pasiekti tas ribas *in situ*;

c) žemė, kurioje daugiau nei vieno hektaro plote medžių aukštis didesnis negu penki metrai, o medžių lajos danga užima nuo 10 % iki 30 %, arba medžiai gali pasiekti tas ribas in situ, nebent pateikti įrodymai, kad ploto anglies atsargos iki ir po paskirties keitimo yra tokios, kad taikant V priedo C dalyje nustatytą metodiką būtų įgyvendintos šio straipsnio 7 dalyje nustatytos sąlygos.

Šios dalies nuostatos netaikomos, jei žaliavų gavimo laikotarpiu žemei taikytas toks pats apibūdinimas kaip ir 2008 m. sausio mėn.

4. Iš žemės ūkio biomasės pagaminti biodegalai, skystieji bioproductai ir biomasės kuras, į kuriuos atsižvelgiama 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, neturi būti pagaminti iš žaliavų, gautų iš žemės, kuri 2008 m. sausio mėn. buvo durpynas, **nebent pateikiama įrodymų, kad tos žaliavos auginimui ir derliaus nuėmimui nereikalingas anksčiau nenusausintos dirvos sausinimas.**

5. Iš miško biomasės pagaminti biodegalai, skystieji bioproductai ir biomasės kuras, į kuriuos atsižvelgiama 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, atitinka šiuos reikalavimus, kad būtų kuo labiau sumažinta rizika naudoti [] **netvarios** gamybos miško biomasę:

a) šalis, kurioje paruošta miško biomasė, turi nacionalinius ir (arba) subnacionalinius medyno kirtimo teisės aktus, taip pat stebėjimo ir vykdymo užtikrinimo sistemas, kuriomis užtikrinama, kad:

i) [] **medyno kirtimo operacijos būtų teisėtos,**

ii) medyno kirtavietėje būtų želdinamas miškas [],

iii) būtų saugomos **gamtos apsaugos [] tikslais pagal įstatymus arba atitinkamos kompetentingos institucijos nustatytos vietos**, įskaitant šlapžemes ir durpynus [],

iv) **būtų atsižvelgta į** medyno kirtimo veiklos poveikį dirvožemio kokybei ir biologinei įvairovei;

[]

b) jei pirmoje pastraipoje nurodytų įrodymų nėra, į biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą, pagamintus iš miško biomasės, atsižvelgiama 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, jei miško **gavimo teritorijos** [] lygiu įdiegtos valdymo sistemos, kuriomis užtikrinama, kad []:

i) [] medyno kirtimo operacijos būtų teisėtos,

ii) medyno kirtavietėje būtų želdinamas miškas [],

iii) būtų saugomos **gamtos apsaugos** [] tikslais pagal įstatymus arba atitinkamos kompetentingos institucijos nustatytos vietos, įskaitant šlapžemes ir durpynus, **nebent pateikiama įrodymų, kad tos žaliavos derliaus nuėmimas tiems gamtos apsaugos tikslams nepakenkė,**

iv) **būtų atsižvelgta** į medyno kirtimo veiklos poveikį dirvožemio kokybei ir biologinei įvairovei.

[]

6. Biodegalai, skystieji bioproduktai ir biomasės kuras, pagaminti iš miško biomasės, [] į kuriuos atsižvelgiama 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, [] atitinka šiuos žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės (LULUCF) reikalavimus:

a) miško biomasės kilmės šalis arba ekonominės integracijos regioninė organizacija:

i) yra Paryžiaus susitarimo šalis ir yra jį ratifikavusi,

ii) pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją yra pateikusi numatomus įgyvendinti nacionaliniu lygmeniu nustatomus įpareigojančius veiksmus, į kuriuos įtrauktas žemės ūkio, miškininkystės ir žemės naudojimo šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimas ir šalinimas, ir taip užtikrinama, kad bet kuris anglies sandėklas, susijusių su paruošta biomase, pokytis būtų įskaičiuojamas į šalies įsipareigojimą, numatytą nacionaliniu lygmeniu nustatytuose įpareigojančiuose veiksmuose, mažinti šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimą; arba pagal Paryžiaus susitarimo 5 straipsnį yra priimti nacionaliniai arba subnacionaliniai biomasės ruošos srities teisės aktai, kuriais saugomos ir didinamos anglies sandėkos ir absorbentai,

iii) yra sukūrusi žemės naudojimo, įskaitant miškininkystę ir žemės ūkį, šiltnamio efektą sukeliančių dujų išmetimo ir šalinimo nacionalinę ataskaitų teikimo sistemą, atitinkančią reikalavimus, nustatytus pagal Jungtinių Tautų bendrąją klimato kaitos konvenciją (UNFCCC) ir Paryžiaus susitarimą priimtuose sprendimuose.

b) jei a punkte [] nurodytų įrodymų nėra, į biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą, pagamintus iš miško biomasės, atsižvelgiama 1 dalyje a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, jei miško **gavimo teritorijos []** lygmeniu įdiegtos valdymo sistemos, kuriomis užtikrinama, kad miške būtų **ilgai** išlaikomos anglies sandėkos ir absorbentai.

Komisija įgyvendinimo aktais, priimtais pagal 31 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą, gali nustatyti veiklos **gaires []** dėl įrodymų, kuriais įrodomas 5 ir 6 dalyse nustatytų reikalavimų laikymasis.

Iki **2026 m. []** gruodžio 31 d. Komisija, remdamasi turimais duomenimis, įvertina, ar taikant 5 ir 6 dalyse nustatytus kriterijus veiksmingai mažinama rizika naudoti **[] netvarios gamybos** miško biomasę ir laikomasi žemės naudojimo, žemės naudojimo keitimo ir miškininkystės (LULUCF) reikalavimų. Jei dera, Komisija pateikia 5 ir 6 dalyse nustatytų kriterijų keitimo pasiūlymą.

7. Naudojant biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kurą, į kuriuos atsižvelgiama 1 dalyje nurodytais tikslais, sumažintas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis yra:

a) bent 50 % – biodegalams, **transporto sektoriuje vartojamoms biodujoms** ir skystiesiems bioproduktams, pagamintiems įrenginiais, kurie jau buvo eksploatuojami 2015 m. spalio 5 d. ar anksčiau;

b) bent 60 % – biodegalams, **transporto sektoriuje vartojamoms biodujoms** ir skystiesiems bioproduktams, pagamintiems įrenginiais, kurie pradėti eksploatuoti nuo 2015 m. spalio 5 d.;

c) bent 70 % – biodegalams, **transporto sektoriuje vartojamoms biodujoms** ir skystiesiems bioproduktams, pagamintiems įrenginiais, kurie pradėti eksploatuoti po 2021 m. sausio 1 d.;

d) bent [] 70 % – elektros energijos, šilumos ir vėsumos gamybai iš biomasės kuro, naudojamo įrenginiuose, kurie pradėti eksploatuoti po 2021 m. sausio 1 d., ir [] 75 % – įrenginiams, kurie pradėti eksploatuoti po 2026 m. sausio 1 d.

Laikoma, kad įrenginys eksploatuojamas, kai juo pradėta faktinė biodegalų arba skystųjų bioproduktų ir šilumos bei vėsumos, taip pat elektros energijos biomasės kurui gamyba.

Išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio sumažinimas dėl biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro naudojimo šilumos, vėsumos ir elektros energijos gamybos įrenginiuose apskaičiuojamas pagal 28 straipsnio 1 dalį.

8. Į elektros energiją, pagamintą **bendro deginimo** biomasės kuro įrenginiais, kurių [] **bendra vardinė šiluminė galia** ne mažesnė kaip 75 MW, atsižvelgiama 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytais tikslais tik jei ta energija gaminama didelio naudingumo kogeneracijos technologija, apibrėžta Direktyvos 2012/27/ES 2 straipsnio 34 punkte, **biomasės anglies dioksido surinkimo ir saugojimo technologija arba dedant kitas pastangas, kad dėl neigiamos taršos būtų smarkiai sumažintas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis.**

1 dalies a ir b punktų tikslais ši nuostata taikoma tik tiems įrenginiams, kurie pradedami eksploatuoti po [įrašyti datą – 3 metai nuo šios direktyvos priėmimo dienos]. 1 dalies c punkto tikslais ši nuostata neturi įtakos viešajai paramai, teikiamai pagal schemas, patvirtintas iki [įrašyti datą – 3 metai po šios direktyvos priėmimo dienos].

Pirma pastraipa netaikoma elektros energijai iš įrenginių, apie kuriuos valstybė narė Komisijai turi specialiai pranešti remdamasi tinkamai pagrįsta elektros energijos tiekimo saugumo rizika.

Įvertinusi pranešimą, Komisija priima sprendimą, kuriame atsižvelgiama į to pranešimo elementus.

9. Remdamosi kitais tvarumo sumetimais, valstybės narės, 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytais tikslais ir nedarant poveikio 25 straipsnio 1 daliai, [] [] neatsisako atsižvelgti į biodegalus, skystuosius bioproduktus ir biomasės kūrą, [] gautus laikantis šio straipsnio. Ši nuostata nedaro poveikio viešajai paramai, kuri teikiama pagal iki [šios direktyvos įsigaliojimo diena] patvirtintas schemas.

9a. 1 dalies c punkte nurodytais tikslais valstybės narės gali nukrypti nuo šio straipsnio 1–7 dalyje išdėstytų tvarumo ir sumažinto šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijų ir nuo šio straipsnio 8 dalyje nurodytų energijos vartojimo efektyvumo reikalavimų priimdamos kitokius tvarumo, sumažinto šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijus ir energijos vartojimo efektyvumo reikalavimus, taikomus:

a) atokiausiame regione, kaip nurodyta SESV 349 straipsnyje, esantiems įrenginiams tiek, kiek tokie įrenginiai gamina elektros energiją arba tiekia šilumą ir vėsumą iš biomasės kuro, ir

b) biomasės kurui, naudojamam a punkte nurodytuose įrenginiuose, neatsižvelgiant į tos biomasės kilmės vietą, jeigu tie kriterijai yra objektyviai pagrindžiami tuo, kad reikia užtikrinti, kad šio atokiausio regiono atveju siekiama sklandaus laipsniško tvarumo, sumažinto šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijų ir energijos vartojimo efektyvumo reikalavimų, kaip išdėstyta šio straipsnio 1–8 straipsniuose, įgyvendinimo, ir tokiu būdu teikiamos paskatos pereiti nuo iškastinio kuro prie tvaraus biomasės kuro.

[]

Atitikties [] tvarumo ir sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijams patikrinimas

1. Jeigu į biodegalus, skystuosius bioproduktus, [] biomasės kurą **ir (arba) kitą kurą, kurį galima įskaičiuoti į 25 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytą skaitiklį**, reikia atsižvelgti 26 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytais tikslais, valstybės narės reikalauja, kad ūkio subjektai įrodytų, jog yra įvykdyti 26 straipsnio 2–7 dalyse nustatyti tvarumo ir sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijai. **Tais tikslais** jos reikalauja, kad ūkio subjektai naudotų masės balanso sistemą, kuri:

- a) leidžia maišyti skirtingomis tvarumo ir sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio charakteristikomis pasižyminčių žaliavų ar [] kuro siuntas, pavyzdžiui, talpyklose, perdirbimo arba logistikos objekte, perdavimo ir skirstymo infrastruktūroje arba vietoje;
- b) leidžia maišyti skirtingos energinės vertės žaliavas, ketinant jas toliau perdirbti, jei siuntų dydis suderinamas su jų energine verte;
- c) reikalauja, kad informacija apie a punkte nurodytų siuntų tvarumo ir sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio charakteristikas ir dydžius ir toliau būtų priskiriama mišiniui, ir

d) numato, kad visų iš mišinio pašalintų siuntų suma turi tas pačias tvarumo charakteristikas esant tam pačiam jų kiekiui, kaip visų į mišinį įmaišytų siuntų suma, ir reikalauja, kad ši pusiausvyra būtų pasiekta per deramą laikotarpį.

Be to, masės balanso sistema užtikrinama, kad 7 straipsnio 1 dalies pirmos pastraipos a, b arba c punktų tikslais į kiekvieną siuntą atsižvelgiama tik vieną kartą, apskaičiuojant atsinaujinančių išteklių energijos bendrą galutinį suvartojimą, ir kad pateikiama informacija, ar tos siuntos gamybai buvo suteikta parama, ir pagal kokio tipo paramos schemą.

2. Kai siunta perdirbama, informacija apie siuntos tvarumo ir sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio charakteristikas tikslinama ir produkcijai priskiriama pagal šias taisykles:

- a) jei perdirbant žaliavos siuntą gaunama tik vienos rūšies produkcija, skirta biodegalų, skystųjų bioproduktų, [] biomasės kuro, **iš atsinaujinančių išteklių pagaminto nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro arba [] perdirbto anglies kuro** gamybai, siuntos dydis ir susijusios tvarumo ir sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio charakteristikos tikslinamos taikant perskaičiavimo koeficientą, atitinkantį biodegalų, skystųjų bioproduktų arba biomasės kuro gamybai skirtos produkcijos masės ir procesui patiekto žaliavos masės santykį;
- b) jei perdirbant žaliavos siuntą gaunama daugiau nei vienos rūšies produkcija, skirta biodegalų, skystųjų bioproduktų, [] biomasės kuro, **iš atsinaujinančių išteklių pagaminto nebiologinės kilmės skystojo ir dujinio transporto kuro arba [] perdirbto anglies kuro** gamybai, kiekvienos rūšies produkcijai taikomas atskiras perskaičiavimo koeficientas ir atskiras masės balansas.

3. Valstybės narės imasi priemonių užtikrinti, kad ūkio subjektai pateiktų patikimą informaciją apie **25 straipsnio 6 dalyje ir 26 straipsnio 2–7 dalyse** nustatytą tvarumo ir sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijų laikymąsi ir valstybės narės prašymu pateiktų duomenis, kurie buvo panaudoti rengiant informaciją. Valstybės narės reikalauja, kad ūkio subjektai parengtų tinkamą nepriklausomo pateikiamos informacijos audito standartą ir pateiktų įrodymų, kad tai buvo padaryta. **Siekiant laikytis 26 straipsnio 5 dalies a punkto ir 26 straipsnio 6 dalies a punkto miško biomasės atveju galima naudoti vidaus auditą arba antrosios šalies auditą iki pirmosios biomasės surinkimo vietos.** Atliekant auditą patikrinama, ar ūkio subjektų naudojamos sistemos yra tikslios, patikimos ir apsaugotos nuo sukčiavimo. Audito metu įvertinamas mėginių ėmimo dažnumas ir metodika, taip pat įvertinamas duomenų patikimumas.

Šioje dalyje nustatyti įpareigojimai taikomi neatsižvelgiant į tai, ar biodegalai, skystieji bioproduktai, [] biomasės kuras, **iš atsinaujinančių išteklių pagamintas nebiologinės kilmės skystasis ir dujinis transporto kuras ir [] perdirbtas anglies kuras** gaminami Sąjungoje ar importuojami.

Valstybės narės pateikia šios dalies pirmoje pastraipoje nurodytos informacijos suvestinę Komisijai. Komisija tos informacijos santrauką paskelbia [Valdymo] reglamento 24 straipsnyje nurodytoje e. ataskaitų teikimo platformoje, išsaugodama komercinės neskelbtinos informacijos konfidencialumą.

4. Komisija gali nuspręsti, kad savanoriškose nacionalinėse ar tarptautinėse schemose, pagal kurias nustatomi [] **biodegalų, skystųjų bioproduktų, biomasės kuro ir (arba) kito kuro, kurių galima įskaičiuoti į 25 straipsnio 1 dalies b punkte nustatytą skaitiklį, gamybos standartai, turėtų būti pateikiami** tikslūs duomenys **apie sumažintą išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį 25 straipsnio ir 26 straipsnio 7 dalies tikslais, ir (arba) įrodyta, kad laikomasi 25 straipsnio 3, 4 ir 5 dalyse išdėstytų nuostatų**, ir (arba) jomis būtų įrodyta, kad biodegalų, skystųjų bioproduktų arba biomasės kuro siuntos atitinka 26 straipsnio 2, 3, 4, 5 ir 6 dalyse nustatytus tvarumo kriterijus []. Siekdami įrodyti, kad laikosi 26 straipsnio 5 ir 6 dalyse miško biomasei nustatytų reikalavimų, veiklos vykdytojai gali nuspręsti būtinus miško **gavimo teritorijos** [] lygmens įrodymus teikti tiesiogiai. Be to, 26 straipsnio 2 dalies b punkto ii papunkčio tikslais Komisija gali pripažinti retų, galinčių išnykti arba nykstančių ekosistemų ar rūšių, pripažintų tarptautiniais susitarimais arba įtrauktų į tarpvyriausybinių organizacijų ar Tarptautinės gamtos apsaugos sąjungos sudarytus sąrašus, apsaugos teritorijas.

Komisija gali nuspręsti, kad tų schemų informacija apie priemones, kurių imtasi siekiant apsaugoti dirvožemį, vandenį ir orą, užkirsti kelią netaupiam vandens naudojimui teritorijose, kuriose vandens stinga, ir sertifikuoti nedidelę netiesioginio žemės naudojimo keitimo riziką keliančius biodegalus ir skystuosius bioproduktus, yra tiksli.

5. Komisija priima sprendimus pagal 4 dalį tik tuo atveju, jei atitinkama schema atitinka tinkamus patikimumo, skaidrumo ir nepriklausomo audito standartus **ir pagal ją suteikiama pakankamų garantijų, kad jokios medžiagos nebuvo sąmoningai modifikuotos ar išmestos, kad siunta arba jos dalis atitiktų priskyrimo IX priedui kriterijus**. Schemų, kuriomis matuojamas sumažintas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis, atveju, tokios schemos taip pat turi atitikti V arba VI priede pateiktus metodikos reikalavimus. 26 straipsnio 2 dalies b punkto ii papunktyje nurodytų labai didelės biologinės įvairovės vertės vietovių sąrašai turi atitikti tinkamus objektyvumo standartus ir būti suderinami su tarptautiniu mastu pripažintais standartais; turi būti numatytos tinkamos skundų pateikimo procedūros.

Savanoriškos schemas, nurodytos 4 dalyje, reguliariai ir bent kartą per metus skelbia jų nepriklausomam auditui naudojamų sertifikavimo įstaigų sąrašą, kiekvienos sertifikavimo įstaigos atveju nurodydamos, kurio subjekto ar nacionalinės valdžios institucijos ji yra pripažinta ir kuris subjektas ar nacionalinė valdžios institucija vykdo jos stebėseną.

Siekdama užtikrinti, kad tvarumo ir sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijų laikymasis būtų tikrinamas veiksmingai ir vienodai, visų pirma sukčiavimo prevencijos tikslais, Komisija gali išsamiai išdėstyti įgyvendinimo taisykles, įskaitant patikimumo, skaidrumo ir nepriklausomo audito standartus, ir reikalauti, kad visos savanoriškos schemas tuos standartus taikytų. Nustatydama šiuos standartus, Komisija ypač atsižvelgia į poreikį mažinti administracinę naštą. Tai daroma priimant įgyvendinimo aktus pagal 31 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą. Tokiuose aktuose nustatomas terminas, per kurį savanoriškos schemas turi įgyvendinti standartus. Komisija gali panaikinti sprendimus, kuriais pripažįstamos savanoriškos schemas, jei tos schemas per numatytą terminą neįgyvendina tokių standartų. **Jei valstybei narei kiltų susirūpinimas, kad schema neveikia pagal patikimumo, skaidrumo ir nepriklausomo audito standartus, kurie yra sprendimo pagal 4 dalį pagrindas, Komisija nagrinėja šį klausimą ir imasi atitinkamų veiksmų.**

6. Sprendimai pagal šio straipsnio 4 dalį priimami laikantis 31 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros. Tokie sprendimai galioja ne ilgiau kaip penkerius metus.

Komisija reikalauja, kad kiekviena savanoriška schema, dėl kurios priimtas sprendimas pagal 4 dalį, [] kasmet ne vėliau kaip balandžio 30 d. Komisijai pateiktą ataskaitą dėl kiekvieno iš [Valdymo] **reglamento IX priedo** [] nurodytų punktų. [] Ataskaita teikiama už praėjusius kalendorinius metus. [] Reikalavimas teikti ataskaitą taikomas tik toms savanoriškoms schemoms, kurios veikia jau bent 12 mėnesių.

Komisija padaro viešai prieinamas savanoriškų schemų parengtų ataskaitų suvestines arba atitinkamais atvejais išsamias ataskaitas [Valdymo] reglamento 24 straipsnyje nurodytoje e. ataskaitų teikimo platformoje.

Valstybės narės gali sukurti nacionalines schemas, pagal kurias 26 straipsnio 2–7 dalyse nustatytą tvarumo ir sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijų **ir 25 straipsnio 1 dalyje išdėstytas iš atsinaujinančių išteklių pagamintam nebiologiniam skystajam ir dujiniam transporto kurui ir perdirbtam anglies kurui taikomo sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio reikalavimo** laikymasis būtų tikrinamas visoje priežiūros grandinėje, į kurią sujungtos kompetentingos nacionalinės institucijos.

Valstybė narė apie savo nacionalinę schemą gali pranešti Komisijai. Komisija tokią schemą vertina pirmumo tvarka. Sprendimas dėl tokios nacionalinės schemos, apie kurią pranešta, atitiktis šioje direktyvoje nustatytoms sąlygoms priimamas laikantis 31 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros siekiant sudaryti palankesnes sąlygas atitiktis biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro tvarumo ir sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijams patikrinimo schemų savitarpio dvišaliam ir daugiašaliam pripažinimui. Jei sprendimas yra teigiamas, pagal šį straipsnį nustatytomis schemomis negali būti atsisakyta taikyti tos valstybės narės schemos savitarpio pripažinimą, atsižvelgiant į atitiktis 26 straipsnio 2–7 dalyse nustatytiems tvarumo ir sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijams tikrinimą.

7. Jei ūkio subjektas pateikia įrodymų ar duomenų, gautų pagal schemą, dėl kurios pagal 4 arba 6 dalį buvo priimtas sprendimas, tiek, kiek tas sprendimas taikomas, valstybė narė nereikalauja, kad tiekėjas pateiktų papildomų įrodymų, jog 26 straipsnio 2–7 dalyse nustatyti tvarumo ir sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijai yra įvykdyti.

Valstybių narių kompetentingos institucijos [] prižiūri [] nepriklausomą auditą pagal savanorišką schemą atliekančių sertifikavimo įstaigų veiklą **pagal Reglamentą (EB) Nr. 765/2008**.

Kompetentingų valdžios institucijų prašymu sertifikavimo įstaigos pateikia visą susijusią informaciją, kurios reikia veiklos priežiūrai atlikti, įskaitant tikslią auditų datą, laiką ir vietą. Valstybės narės, radusios neatitiktis problemų, skubiai informuoja savanorišką schemą ir akreditavimo įstaigą.

7a. Valstybės narės prašymu Komisija, remdamasi turimais įrodymais, išnagrinėja, ar įvykdyti 26 straipsnyje nustatyti tvarumo ir sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijai, kiek tai susiję su biodegalais, skystaisiais bioproductais arba biomasės kuru. Gavusi tokį prašymą, Komisija per šešis mėnesius ir pagal 31 straipsnyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą nusprendžia, ar atitinkama valstybė narė gali atsižvelgti į iš to ištekliaus pagamintus biodegalus ar skystuosius bioproductus 25 straipsnio 1 dalies a, b ir c punktuose nurodytas tikslais, ir ar nukrypdama nuo 7 dalies valstybė narė gali reikalauti, kad biodegalų, skystųjų bioproductų arba biomasės kuro ištekliaus tiekėjas pateiktų papildomų įrodymų, jog tvarumo ir sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijai yra įvykdyti.

28 straipsnis

Biodegalų, skystųjų bioproductų ir biomasės kuro įtakos šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekiui apskaičiavimas

1. 26 straipsnio 7 dalies tikslais, sumažintas išmetamas šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekis naudojant biodegalus, skystuosius bioproductus ir biomasės kurą apskaičiuojamas taip:

- a) kai biodegalų ir skystųjų bioproductų gamybos būdui taikoma numatytoji sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio vertė yra nustatyta V priedo A arba B dalyje, o biomasės kuro – VI priedo A dalyje, **ir** kai biodegalų ar skystųjų bioproductų vertė e_l , apskaičiuota pagal V priedo C dalies 7 punktą, o biomasės kuro tokia vertė – pagal VI priedo B dalies 7 punktą, yra lygi nuliui arba mažesnė už nulį, naudojant tą numatytąją vertę;
- b) naudojant biodegalų ir skystųjų bioproductų faktinę vertę, apskaičiuotą pagal V priedo C dalyje nustatytą metodiką, o biomasės kuro faktinę vertę, apskaičiuotą pagal VI priedo B dalyje nustatytą metodiką;

c) naudojant vertę, apskaičiuotą kaip V priedo C dalies 1 punkte nurodytos formulės veiksnį, kai V priedo D arba E dalyje nurodytos numatytosios išskaidytos vertės gali būti naudojamos kai kuriems veiksniams, ir faktinių verčių, apskaičiuotų pagal V priedo C dalyje nustatytą metodiką visiems kitiems veiksniams, suma arba

d) naudojant vertę, kuri apskaičiuojama prie VI priedo B dalies 1 punkte nurodytų formulių veiksnį, kai VI priedo C dalyje nurodytos numatytosios išskaidytos vertės gali būti naudojamos kai kuriems veiksniams, pridedant visų kitų veiksnų faktines vertes, apskaičiuotas pagal VI priedo B dalyje nustatytą metodiką.

2. Valstybės narės Komisijai gali pateikti ataskaitas, į kurias įtraukiama informacija apie tipinį išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, susidarantį auginant žemės ūkio žaliavas tose vietovėse jų teritorijoje, kurios pagal Europos Parlamento ir Tarybos reglamentą (EB)

Nr. 1059/2003³⁰ klasifikuojamos kaip Teritorinių statistinių vienetų nomenklatūros (toliau – NUTS) 2 lygio teritoriniai vienetai arba kaip labiau išskaidyto NUTS lygio vienetai Prie ataskaitų pridedamas metodo ir duomenų, kuriais remiantis apskaičiuotas išmetamų teršalų kiekis, aprašymas. Taikant tą metodą atsižvelgiama į dirvožemio charakteristikas, klimatą ir tikėtiną žaliavų derlių.

3. Teritorijų, esančių už Sąjungos ribų atveju – Komisijai gali būti pranešama kompetentingų subjektų parengtose ataskaitose, lygiavertėse nurodytosioms 2 dalyje, kurias parengia kompetentingos įstaigos.

4. Komisija pagal 31 straipsnio 2 dalyje nurodytą nagrinėjimo procedūrą priimdama įgyvendinimo aktą gali nuspręsti, kad šio straipsnio 2 ir 3 dalyse nurodytose ataskaitose turėtų būtų pateikiami tikslūs duomenys, kad būtų galima apskaičiuoti išmetamą šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekį, susidarantį žemės ūkio biomasės žaliavas auginant vietovėse, įrašomose į tokias ataskaitas 26 straipsnio 7 dalyje nurodytais tikslais. Šie duomenys gali būti naudojami vietoj išskaidytų numatytųjų auginimo verčių, nustatytų V priedo D arba E dalyje biodegalams bei skystiesiems bioproduktams ir VI priedo C dalyje biomasės kurui.

³⁰ 2003 m. gegužės 26 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamentas (EB) Nr. 1059/2003 dėl bendro teritorinių statistinių vienetų klasifikatoriaus (NUTS) nustatymo (OL L 154, 2003 6 21, p. 1).

5. Komisija nuolat peržiūri V ir VI priedus, kad į juos, jei tai pateisinama, būtų įrašytos arba persvarstytos biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamybos būdams apskaičiuotos vertės. Atliekant tą peržiūrą, be kita ko, apsvaustoma, ar nevertėtų koreguoti V priedo C dalyje ir VI priedo B dalyje nustatytos metodikos.

Tuo atveju, jei Komisijos atliktos peržiūros rezultatai rodo, kad reikėtų pakeisti V arba VI priedą, Komisija pagal 32 straipsnį yra įgaliota priimti deleguotuosius aktus.

Jei V ir VI priede pateikti numatytųjų verčių sąrašai tikslinami arba pildomi:

a) jeigu veiksnio indėlis į bendrą išmetamą kiekį yra mažas, jeigu pokytis nedidelis ar jeigu faktinių verčių nustatymo kaina yra didelė arba jas nustatyti labai sunku, numatytosios vertės yra įprastų gamybos procesų tipinės vertės;

b) visais kitais atvejais numatytosios vertės turi būti nuosaikios, palyginti su įprastais gamybos procesais.

6. Kai to reikia siekiant užtikrinti vienodą V priedo C dalies ir VI priedo B dalies taikymą, Komisija gali priimti įgyvendinimo aktus, kuriais būtų nustatomos išsamios techninės specifikacijos, įskaitant apibrėžtis, perskaičiavimo koeficientus, metinį auginant žaliavas išmetamų teršalų kiekį ir (arba) išmetamo kiekio sumažėjimą dėl anglies atsargų dirbamos žemės paviršiuje ir po ja, dėl anglies sugavimo, pakeitimo ir geologinio kaupimo. Tie įgyvendinimo aktai priimami laikantis 31 straipsnio 2 dalyje nurodytos nagrinėjimo procedūros.

29 straipsnis

Įgyvendinimo priemonės

Nustatant 26 straipsnio 2 dalies antroje pastraipoje ir 6 dalyje, 27 straipsnio 6 dalyje, 28 straipsnio 5 dalies pirmoje pastraipoje ir 28 straipsnio 6 dalyje nurodytas įgyvendinimo priemones, taip pat visokeriopaipai atsižvelgiama į Direktyvos 98/70/EB³¹ 7a straipsnio tikslus.

30 straipsnis

Komisijos vykdoma stebėseną

1. Komisija stebi Sąjungoje suvartojamų biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro kilmę ir jų gamybos poveikį, įskaitant netiesioginio žemės naudojimo keitimo poveikį, žemės naudojimui Sąjungoje ir pagrindinėse trečiosiose tiekimo šalyse. Tokia stebėseną grindžiama valstybių narių integruotais nacionaliniais energetikos ir klimato srities veiksmų planais ir atitinkamomis pažangos ataskaitomis, kurios būtinos pagal [Valdymo] reglamento 3, 15 ir 18 straipsnius, ir atitinkamų trečiųjų šalių bei tarpvyriausybinių organizacijų ataskaitomis, moksliniais tyrimais ir visa kita svarbia informacija. Komisija taip pat stebi prekių kainos pokyčius, susijusius su biomasės naudojimu energijai, ir visą teigiamą ir neigiamą poveikį maisto saugumui.

2. Komisija veda dialogą ir keičiasi informacija su trečiosiomis šalimis, biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro gamintojais bei vartotojų organizacijomis ir pilietine visuomene dėl bendro šioje direktyvoje numatytų priemonių, susijusių su biodegalais, skystaisiais bioproduktais ir biomasės kuru, įgyvendinimo. Tai darydama, ji ypatingą dėmesį skiria poveikiui, kurį biodegalų ir skystųjų bioproduktų gamyba gali daryti maisto produktų kainoms.

³¹ 1998 m. spalio 13 d. Europos Parlamento ir Tarybos direktyva 98/70/EB dėl benzino ir dyzelinių degalų (dyzelino) kokybės, iš dalies keičianti Tarybos direktyvą 93/12/EEB (OL L 350, 1998 12 28, p. 58).

3. Komisija 2026 m. pristatys pasiūlymą dėl teisėkūros procedūra priimamo teisės akto dėl reguliavimo pagrindų, kuriais atsinaujinančių išteklių energijos vartojimas būtų skatinamas po 2030 m .

Šiame pasiūlyme atsižvelgiama į šios direktyvos įgyvendinimo patirtį, be kitų dalykų, į joje nustatytus tvarumo ir sumažinto išmetamo šiltnamio efektą sukeliančių dujų kiekio kriterijus, ir į technologinę pažangą atsinaujinančių išteklių energijos srityje.

4. 2032 m. Komisija teikia ataskaitą, kurioje persvarstoma, kaip taikoma ši direktyva.

31 straipsnis

Komiteto procedūra

1. Komisijai padeda Energetikos sąjungos reikalų komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011, kuris dirba su šiuo reglamentu susijusių atitinkamos sudėties sektorių atstovų grupėse.

1a. Su biodegalų, ll skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro tvarumu susijusiais klausimais Komisijai padeda Biodegalų, skystųjų bioproduktų ir biomasės kuro tvarumo komitetas. Tas komitetas – tai komitetas, kaip nustatyta Reglamente (ES) Nr. 182/2011.

2. Kai daroma nuoroda į šią dalį, taikomas Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnis.

Jei komitetai nuomonės nepateikia, Komisija įgyvendinimo akto projekto nepriima ir taikoma Reglamento (ES) Nr. 182/2011 5 straipsnio 4 dalies trečia pastraipa.

Įgaliojimų delegavimas

1. Įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami šiame straipsnyje nustatytomis sąlygomis.

2. 7 straipsnio 5 dalyje, 7 straipsnio 6 dalyje, 19 straipsnio 11 dalyje, 19 straipsnio 14 dalyje, 25 straipsnio 6 dalyje ir 28 straipsnio 5 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami penkerių metų laikotarpiui nuo 2021 m. sausio 1 d.

2a. 7 straipsnio 3 dalyje nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus Komisijai suteikiami vienų metų laikotarpiui nuo 2021 m. sausio 1 d.

3. Europos Parlamentas arba Taryba gali bet kada atšaukti **7 straipsnio 3 dalyje**, 7 straipsnio 5 dalyje, 7 straipsnio 6 dalyje, 7 straipsnio 7 dalyje, 19 straipsnio 11 dalyje, 19 straipsnio 14 dalyje, 25 straipsnio 6 dalyje ir 28 straipsnio 5 dalyje nurodytus deleguotuosius įgaliojimus. Sprendimu dėl įgaliojimų atšaukimo nutraukiami tame sprendime nurodyti įgaliojimai priimti deleguotuosius aktus. Sprendimas įsigalioja kitą dieną po jo paskelbimo Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje arba vėlesnę jame nurodytą dieną. Jis nedaro poveikio jau galiojančių deleguotųjų aktų galiojimui.

4. Prieš priimdama deleguotąjį aktą Komisija konsultuojasi su kiekvienos valstybės narės paskirtais ekspertais vadovaudamasi 2016 m. balandžio 13 d. Tarpinstituciniame susitarime dėl geresnės teisėkūros nustatytais principais.

5. Apie priimtą deleguotąjį aktą Komisija nedelsdama vienu metu praneša Europos Parlamentui ir Tarybai.

6. Pagal 7 straipsnio 5 dalį, 7 straipsnio 6 dalį, 19 straipsnio 11 dalį, 19 straipsnio 14 dalį, 25 straipsnio 6 dalį ir 28 straipsnio 5 dalį priimtas deleguotasis aktas įsigalioja tik tuo atveju, jeigu per du mėnesius nuo pranešimo Europos Parlamentui ir Tarybai apie šį aktą dienos nei Europos Parlamentas, nei Taryba nepareiškia prieštaravimų arba jeigu dar nepasibaigus šiam laikotarpiui ir Europos Parlamentas, ir Taryba praneša Komisijai, kad prieštaravimų nereikš. Europos Parlamento arba Tarybos iniciatyva šis laikotarpis pratęsiamas dviem mėnesiais.

33 straipsnis

Perkėlimas į nacionalinę teisę

1. Valstybės narės užtikrina, kad įsigaliojusių įstatymai ir kiti teisės aktai, būtini šiai direktyvai įgyvendinti ne vėliau kaip 2021 m. birželio 30 d. Jos nedelsdamos pateikia Komisijai tų teisės aktų nuostatų tekstą.

Valstybės narės, priimdamos tas nuostatas, daro jose nuorodą į šią direktyvą arba tokia nuoroda daroma jas oficialiai skelbiant. Jos taip pat turi įtraukti teiginį, kad galiojančiuose įstatymuose ir kituose teisės aktuose pateiktos nuorodos į direktyvas, kurias panaikina ši direktyva, laikomos nuorodomis į šią direktyvą. Nuorodos darymo tvarką ir minėto teiginio formuluotę nustato valstybės narės.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai šios direktyvos taikymo srityje priimtų nacionalinės teisės aktų pagrindinių nuostatų tekstus.

34 straipsnis

Panaikinimas

Direktyva 2009/28/EB su pakeitimais, padarytais direktyvomis, nurodytomis XI priedo A dalyje, panaikinama nuo 2021 m. sausio 1 d. nepažeidžiant valstybių narių įsipareigojimų, susijusių su direktyvų perkėlimo į nacionalinę teisę terminais, nustatytais XI priedo B dalyje **ir nepažeidžiant valstybių narių įsipareigojimų 2020 m., kaip išdėstyta Direktyvos 2009/28/EB 3 straipsnio 1 dalyje ir I priedo A dalyje.**

Nuorodos į panaikintą direktyvą laikomos nuorodomis į šią direktyvą pagal XII priede pateiktą atitikmenų lentelę.

35 straipsnis

Įsigaliojimas

Ši direktyva įsigalioja 2021 m. sausio 1 d.

Nukrypstant nuo šio straipsnio pirmos pastraipos, 7 straipsnio 3 dalies penkta pastraipa ir 31 straipsnis įsigalioja dvidešimtą dieną po šios direktyvos paskelbimo *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje*.

36 straipsnis

Adresatai

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Briuselyje

Europos Parlamento vardu
Pirmininkas

Tarybos vardu
Pirmininkas
